

Náš Protektor pochází ze starobylé civilizace Paků a stihne ho smutný osud. To nejhorší, co může Protektora potkat - nemá koho chránit. Jeho lid je zlikvidován a on ztrácí smysl života, tudíž ho čeká smrt. Podaří se mu však najít důvod žít dál. V archivu objeví zprávu, že kdysi dávno část jeho národa odletěla do vesmíru založit kolonii. Celá staletí již od nich však nepřišla zpráva. Nicméně je tu naděje, že ještě někde žijí - a pak by měl život Protektora Phssthpoka opět smysl. Vydává se do kosmu, aby je našel.

Nachází planetu Zemi, obydlenou lidmi - kteří jsou pro Phssthpoka cizinci. Lidé však vůbec netuší, co pro ně přilet jeho mezihvězdné lodi znamená...

Je až zvláštní, jak se román Protektor podobá Světů Ptavvů. V obou na Zemi přiletí nesmírně mocný jediný mimozemšťan, schopný zničit lidstvo, také se svým způsobem ztotožní s jedním pozemšťanem, bojuje s lidmi ze Země i s lidmi z Asteroidů, také je ve hře poslední planeta Sluneční soustavy a o něco starší Lucas Gamer, nechybí ani divoké vesmírné honičky...

Protektor je však minimálně o třídu lepší, čtivější, atraktivnější. Možná je to tím, že za těch sedm let, které uplynuly mezi napsáním Světů Ptavvů (1966) a Protektora (1973) a během kterých vydal kolem deseti dalších románů a povídkových sbírek, se Niven leccos naučil a zdokonalil si styl. Jeho zápletky jsou nesrovnatelně promyšlenější, řešení mnohem zajímavější, dějová vyústění lze velmi těžko předvídat.

Román je pouze dost drsně přibližně v polovině rozdělen na dvě části, mezi nimiž zeje propast dvou staletí. Pokud

byste to nečekali, mohlo by vás to znechutit - čehož vás chci ušetřit, protože román je jinak opravdu dobrý.

Gramatických chyb je naprosté minimum. Tu a tam trčí špatná předložková vazba (překladaťel vše zavile mění či proměňuje "na" místo "v"). Dále na str. 118 necht' si čtenář laskavě dosadí v desátém řádku zdola místo údaje o dvaceti letech poctivá dvě staletí - jinak by byl vzápětí velmi zmaten. Též ono visuté lože není česky "hamok", nýbrž hamak či hamaka. To jsou ale jen drobné vady na kráse, které mi nebrání, abych překlad označil za velmi, možná až vzácně kvalitní.

A ještě snad stojí za zmínku, že se románem mihne pilot s exotickým jménem Dubchek.

(Larry Niven: *Protektor*. Přel. Miroslav Martan. Obálka Peter Andrew Jones. Praha, United Fans a KJV1996. 256 s. 89 Kč)

hodnocení: ***1/2 (Ríša ***)

Jaroslav Jiran

Ochránce nebo kat?

Protektor znamená česky jednoznačně "ochránce", ale tentokrát se nedivím, že to překladatel nepřeložil. Ještě si totiž pamatuje dobu, kdy měl jeden protektor přívlastek "říšský" a doslovný překlad by tehdy zněl jako hodně špatný vtip. Nicméně s Nivenovým Protektorem měl hodně společného: zarputile se staral výhradně o blaho vlastních lidí a ostatní pro něj byli pouze biologický materiál určený k vyhlazení.

Stephen Baxter

Vor

Reeves a Glover kráčeli směrem k lanu.

Tlustý svazek se dral z desek paluby vzhůru jako rostlina a sténal pod vahou Voru a jeho obyvatel. O sto metrů výš byl přivázán ke kmeni stromu. Velké dřevěné kolo se otáčelo stejným směrem; Rees šel dost blízko, aby cítil vzduchové víry vznikající za jeho aerodynamicky tvarovanými větvemi.

Kolem lana tančili zasnubní tanec dva kluzáci. Malá kulatá zvířata létala, až to hvízdalo.

Ted' už byli chlapci jen několik metrů daleko - Glover se vzrušeně zahihňal a tváře mu jen hořely. Rees se zamračil; ale kluzáci pokračovali v tanci, jejich chabá inteligence nedokázala odlišit pohyby chlapců od stínů, které vrhaly padající hvězdy.

Rees se zašklebil a ukázal Gloverovi, aby šel dál. Sám široce rozpřáhl ruce. Všechno najednou jako by ožilo: mohl by spočítat nýty pod bosýma nohama; dokázal rozlišit samčí rysy vrtule bližšího kluzáka...

Samec náhle ucítil Reevesovu gravitační jámu. Zděšeně vyrazil kupředu. Rees nechal pár sekund tvorečkovu gravitaci klouzat po dlaních; bylo to jako dotek dítěte. Pak s trochou lítosti v duši sevřel ruce a rozdrtil kluzákovu tělo - a Glover, který mu celou vahou dopadl na záda, mu vyrazil dech.

"Glovere, ty zatracený idiote!"

Glover se vítězně zakřenil: "Mám ho!" Ze zaťaté pěsti mu vyčnívaly samičí ostny.

Rees se podivně znechucen odtáhl z dosahu Gloverova gravitačního pole. "Jo, už máme jen pár minut, než tudy půjde Hollerbach. Tak honem - nahoru na strom -"

S kluzákem pevně sevřeným v dlani začal Rees lézt na lano jako první, šplhal rukama i nohama. Po prvních pár metrech se dostali mimo rozptýlené gravitační pole Voru; teď jejich postup brzdila jen přitažlivost Jádra hluboko pod nimi.

Rees se dostal ke kmeni a protáhl se kolem rotující větve. Vzduchová vlna ho polechtala na těle; dával si dobrý pozor, aby se vyhnul třískám z náběžné hrany. Když dosáhl nehybného okraje, schoval se v listí. Cítil vůni zeleně, vůni rostlin.

Zhluboka dýchal a prohlížel si svůj svět.

Vor tvořil obrovskou mísu kypící životem. Blížil se konec pracovní směny. Lidé spěchali po bulvárech domů a kličkovali, aby se vyhnuli nepříjemným gravitačním dotykům. Rees věděl, že mnozí z nich si nesou jídlo ze zásobovacích automatů, které se tyčily na okrajích Voru. Jiní si odnášeli nástroje po šichtě strávené údržbou těchto obrovských starých strojů.

Ted' se vyřítla hlučná vlna děcek, aby přivítala dělníky vracející se z práce. Pod Reesem přešla skupina důstojníků a jejich výlozky se leskly v míhajících se světlech hvězd.

Rees vstal a udržoval rovnováhu na samém okraji stromu. Vystrčil hlavu mezi listím, aby dobře viděl celý Vor visící na tisících lan přivázaných ke stromům. Létající les byl jedinou propletenou masou majestátního kroužení, kterou obdivně obletovaly mraky kluzáků zachycujících a změkčujících světlo hvězd.

Povytláhl krk a očima pátral po obloze.

Narudlý vzduch byl plný padajících hvězd, nekonečného deště, který se řítí dolů k Jádru. Tu a tam zahlédl Rees drobné záblesky, liteře znamenaly konec ročního života některé z nich.

Daleko nad ním byl Bod mizení, odkud padaly. Když se upřeně díval do Bodu, měl pocit, jako by se pomalu vznášel; hvězdy se rozbíhaly od Bodu, jako by Vor šplhal vzhůru šachtou plnou hvězd.

A dnes zářila přímo v místě Bodu malá jiskřička. Napadlo ho, zdali to není nová hvězda, která padá přímo na ně.

Aby si narovnal ztuhlý krk, nechal znovu oči přeběhnout po zjizveném těle Voru. Někde dole pod ním se samozřejmě skrývala rudá zář samotného Jádra. Ale jediným způsobem, jak se dalo opravdu zhlédnout, byl pohled některou z pozorovatelů vsazených do podlahy Voru...

A to mu připomnělo, proč tu vlastně je.

Pevněji stiskl svého kluzáka. Kdykoli se v poslední době přiblížil k nějaké pozorovatelně, byl tam některý z vědců a hnal ho pryč. Vědci! Břichatí blázni, kteří se chovali, jako by jim všechno patřilo... a bezpochyby nejhorším z nich, tím, kdo měl zřejmě největší požitky z pronásledování Reese a jeho přátel, byl Hollerbach.

Rees se krutě usmál. Tak tedy dnes starý Hollerbach dostane, co si zaslouží...

Hollerbach se objevil jako na zavolanou. Majestátně krácel od okraje s brýlemi posunutými až na špičku nosu.

Od Gloverovy skryše se ozvalo zafunění. Starý vědec se náhle zastavil a naklonil hlavu ke straně. Rees ucítil, jak se mu zrychlil tep. Jestli to ten trouba Glover všechno pokazil...

Ale vědec se zřejmě zase uklidnil. Pokračoval dál v chůzi a na rtech mu pohrával lehký úsměv.

Rees se znovu nadechl. Pootočil kluzáka v dlani. Chtěl, aby to vyšlo dokonale. Lehce se zhoupl, nechal se jako větříkem pohladit lehkým dotykem gravitačních polí Jádra, Voru a stromu...

Pak hodil kluzáka šikmo vzhůru. Narychlo vyrobená střela oběhla kolem těžiště Voru a zamířila obloukem dolů...

Ozvalo se měkké žuchnutí. Hollerbach se zamračené díval vzhůru, ruce založené v bok. Na podlaze vedle něj ležel kluzák... Z listoví vykoukla Gloverova tvář. "Málem jsem ho dostal, ne?"

"Ale..," Reeves se zalykal vzteky. Glover prostě nechal svého kluzáka spadnout přímo dolů. Kde byla alespoň stopa zručnosti? Zklamaně sledoval svůj vlastní projektil, jak se ladnou křivkou snáší k podlaze. Nebýt Gloveru, přistál by Hollerbachovi přímo na pleši.

"Co si myslíte, že děláte? Důstojníci! Policie!"

Oba hoši automaticky slezli s větví a sklouzli dolů. Reese napadlo, zdali ho tentokrát zachrání omluva - koneckonců Hollerbach byl jenom obyčejný vědec...

Skupina tří důstojníků, která přešla před chvílí, se poklusem vrátila zpět. "Pane Hollerbachu, doufám, že nejste zraněn..."

Rees okamžitě poznal hlas a udělalo se mu špatně. Copak musí mít takovou smůlu? Ale byl to opravdu kapitán Smith osobně; Rees uviděl silné ruce opřené o opasek a ucítil gravitační přitažlivost břicha zakrytého potrhanou košilí. "Toho znám. Ty jsi kluk Boba Reese. Michael, že ano?"

Rees zahanbeně přikývl.

"Bob patří k mým nejlepším mužům. A tys ho zklamal. Co tě to napadlo? Neuvedomil sis, že jsi mohl pana Hollerbacha zabít?"

"Cože? Mrtvým kluzákem?" Glover zafňukal. Kapitán prudce otočil hlavu za zvukem; Glover se rozběhl.

"Kolik vám je?"

"Dvanáct," odpověděl Rees.

"Dvanáct a vy ještě nevíte, jak jsou vědci důležití? Bez nich bychom zahynuli už před mnoha generacemi. Právě vědci nás vedou, když musíme pohnout Vorem, abychom se vyhnuli padajícím hvězdám. Věděli jste to? Nebo ne?"

"Je to vážná věc. Navrhujete nějaký trest, pane Hollerbachu?"

Glover přestal vzlykat. Oči se mu zúžily. "On mě k tomu donutil," vyjekl.

Rees se kousl do rtu.

Hollerbach pohlédl na Glovera. "Nechci trestat nevinné," řekl svým pisklavým hlasem. "Pust'ě ho." Glover se rozběhl pryč.

Kapitán se poškrábal ve vousech. "Tomu přece nevěříte, vidíte?"

Hollerbach neodpověděl. "A co se týká téhle ignorantské hyeny - navrhuji vzít ho do Laboratoří jako učedníka a tam mu dát pěknou lekci."

Rees zalapal po dechu.

Kapitán řekl: "Vím, že máte málo učedníků, takže myslím, že to je správné... ale na jak dlouho?"

Hollerbach se usmál, za brýlemi mu nebylo vidět do očí. "Řekněme - šest let?"

"To nemůžete udělat!" Rees cítil, jak v očích zastudily slzy.

Kapitán odtáhl Hollerbacha stranou. "Podívejte, Hollerbachu, nemyslíte si, že je to příliš tvrdé? Nechtě kluka párkrát uklidit a pak ho pust'ě."

"Pustit ho?" Hollerbach vztyčil hrdě hlavu a v bledých očích mu zablýskalo.

Rees[^]si uvědomil, že ani kapitán ho nemůže zachránit. "Tak dobře. Řeknu Bobovi, aby poslal klukovy věci..."

A Rees najednou šlapal za Hollerbachem a celý jeho svět se ocitl v troskách.

Jednou mu dovolili navštívit matku. Pak proměnil svou tvář v nehybnou masku, kterou nikdy neodkládal, a vzdoroval všem poťouchlým Hollerbachovým pokusům o rozhovor.

Laboratoře byly zmateným shlukem přerostlých chatrčí uprostřed Voru. Samozřejmě byly dřevěné, stejně jako ostatní budovy na Voru. Rees dostal za úkol dělat jednoduché práce - úklid, vaření, praní - a jeho zoufalství dále prohlubovala bída, která na něj hleděla ze všech koutů. Vědci byli většinou snadno vznětliví muži středního věku a měli hodně přes váhu. Oháněli se kousky prýmků, které označovaly jejich hodnosti, zaměstnávali se svými podivnými činnostmi a ignorovali ho.

Pomalou mýjela směna za směnou a Reesovu pozornost postupně přitáhl obsah místností, kde utíral prach. Byly tu skleněné nádoby s mízou stromů v různých stádiích tvrdnutí, velké knihy ukazující předpokládané dráhy hvězd padajících kolem Voru, pracně propočítané rozvrhy pro stěhování samotného Voru.

Našel jasnou kuličku velkou asi jako palec; kolem ní se po stříbrných drátích pohybovalo devět oběžnic. Destička na podstavci nesla nápis "Sluneční soustava". Rees strávil celé hodiny tím, že se díval na barevně malované planety...

A pak tu byla Knihovna.

Rees oprašoval desky velkých knih mnoho dnů a odvracel oči od jejich hřbetů. *Lodní deník... Technická zpráva...*

Konečně jednou sundal jeden ze svazků z police a opatrně ho otevřel. Papír byl zažloutlý věkem; z každé stránky se zvedaly mraky prachu.

"Takže ono to přece jen umí číst, že ano?" šklebil se Hollerbach a cenil prořídlý chrup.

Rees zabouchl knihu. "Samozřejmě umím číst," odsekl. "A všechno, co jsem tu četl, je špatně."

"Ano?" Hollerbachovy oči za brýlemi zajiskřily. "A ono to taky mluví!"

Rees pokračoval tvrdohlavě: "Ano, je to špatně. Podle toho, co se tu píše, první posádka sem přiletěla ve své lodi..."

"Ten příběh jistě znáš." Hollerbach si sundal brýle a začal je čistit cípem košile. Rees se ho pokusil přerušit, ale Hollerbach se už dostal do tempa. "Před pěti sty lety velká válečná loď - při pronásledování nějakého dávno zapomenutého nepřítel - proletěla jakousi branou. Opustila svůj vesmír a přistála zde.

Loď se okamžitě zhroutila pod tlakem svého vlastního gravitačního pole... ale posádka přežila. Z trosek sestrojili Vor, dvánáct kilometrů širokou konstrukci; ochočili stromy, které nás teď nesou; zachránili knihy a syntezátory potravin - a vytvořili křehký společenský řád, který nás udržel naživu dodnes."

"Ano," řekl Rees, "ale knihy taky říkají, že tu našli modrou oblohu a všechny hvězdy byly žluté nebo bílé. Ale teď jsou většinou červené - dokonce i ty nejmladší - a obloha taky."

"Správný postřeh. Ale přiletěli před mnoha generacemi. Mlhovina - ten oblak plynu kolem nás - se změnila." Hollerbach si znovu nasadil brýle a poškrábal si hřbet ruky poseté stařeckými skvrnami. "Víš, o čem mluvím, chlapče? Je tu spousta mlhovin, tady kolem Jader... nejbližší je přímo nad našimi hlavami nad Bodem mizení.

Hvězdy v mlhovině svítí tím, že pálí vodík. Když zaniknou, po roce nebo tak nějak, zbudou po nich složitější sloučeniny. Hvězdy nám dávají život. Dávají nám světlo a teplo; zásobují nás složitými molekulami, z nichž se skládá místní život - stromy a kluzáci - a ty jsou i surovinou pro syntezátory, naše zásobovací stroje.

Ale naši mlhovině dochází vodík. Ještě pár let a už tu nebudou žádné hvězdy."

Rees se zamačkl. "A co my?"

Hollerbach vesele pokrčil rameny. "No, stromy zahynou. A my spadneme. A to bude všechno." Podíval se na chlapce. "Pokud někdo opravdu chytrý nevymyslí, co by se s tím dalo udělat."

Rees se opatrně zeptal: "Co je vo - dík?"

Hollerbach se zasmál a poplácal ho po zádech. "Budeš se muset hodně učit, malý experte, co myslíš?" Chvilí si Reese prohlížel a pak zřejmě došel k nějakému závěru. "Pojd' se mnou," šel.

Vedl Reese k pozorovatelně uprostřed komplexu Laboratoře. Rees jen koukal. Většina pozorovatelů byla jednoduchá okna vsazená do paluby - ale tohle byl kruh světla široký několik metrů; byl obložen přístroji, které do něj nahlížely jako zvědavý hmyz.

Hollerbach s brbláním zvedl Reese, aby mohl nahlédnout do dalekohledu. Jak zvýšil zvětšení, měl Rees pocit, že se řítí přímo do Jádra.

"Tajemstvím tohoto absurdního místa je gravitace," řekl Hollerbach. "Síla gravitace je tu miliárdkrát větší než ve vesmíru, odkud jsme přišli. Víš, co to znamená? Dokonce i objekt tak nicotný jako člověk má významné gravitační pole. Cítím tvou gravitační přítomnost dokonce i teď, mladíku.

A nebeská mechanika je nepodařený vtip. Kdyby se sluneční soustava přestěhovala sem, gravitační síla Slunce by donutila Zemi proletět po oběžné dráze každých sedmáct minut. Sedmáct!

Jádro je srdcem této mlhoviny. Je to černá díra s hmotností galaktického jádra - deset tisíc sluncí - ale v tomhle pohádkovém místě není o moc větší než celá sluneční soustava.

Gravitační pole Jádra drží celou mlhovinu pohromadě. Hvězdy a vůbec všechno postupně padá do černé díry. Ale živí tvorové tu mohou existovat díky tomu, že jsou tak lehcí, že mohou odletět z jejího dosahu. A my přežili tím, že jsme zapráhli létající stroje..."

Rees rozuměl sotva jednomu slovu ze tří a jenom vyvaloval oči. Jádro vypadalo jako krvavě rudá koule zahalená v mlze. Světlo vzniká pohlcováním hmoty mlhoviny při pádu do Jádra, vysvětlil Hollerbach; gravitace Jádra drtí hmotu, až svítí.

Dolehl k nim hlas vyvolavače, který ohlašoval další směnu.

Hollerbach spustil Reese na palubu. "Teď mě poslouchej. Uber pár hodin ze svých pracovních povinností a podíváme se, co by ses mohl naučit. Chemie, matematika, fyzika, historie Země - mohlo by to být docela zábavné..."

Rees se rozběhl pryč a hlavu měl plnou zářivých tajemství.

Rees studoval a jeho odpor pomalu bledl. Bylo toho moc, co se měl naučit. Vědci byli nepochybně bandou starých elitářských šašků, kten si plně zasloužili pohrdání zbytku obyvatelstva - ale uchovávali vědění.

A bez vědomostí, jak si Rees brzy uvědomil, je všechny čeká nepříliš vzdálená smrt.

Jednou stál ve frontě na jídlo před zjizveným masivem zásobovacího stroje. Nepřítomným pohledem přejížděl spálená místa, která ukazovala, kde byl stroj vyříznut horákem z vnitřností válečné lodi. Unavení lidé reptali; hvězda padající z Bodu mizení se stala majákem, který svítil přímo na ně a v jeho paprscích zanikly pastelové odstíny mlhoviny.

Mužik s vousy jako dráty se obrátil k Reesovi a řekl: "Proč nás sakra vědci neodtáhnou někam stranou? A proč kapitán nezvedne tu svou tlustou prdel a neudělá s tím něco? To bych rád věděl..."

Rees si vzal svou dávku a spěchal pryč. Ale musel myslet na to, kdy naposledy viděl kapitána Smitha - nevýraznou postavu s očima plnými beznaděje, kterými pozoroval potíže své posady...

Spěchal zpět k Laboratořím. Opuštěnost ulic vynikala díky hloučkům mladých mužů - někteří z nich byli v uniformách důstojníků - kten se hádali a hrozili pěstmi.

"Hej, Refesii Reesi!" Z jedné budovy vyklouzl podsaditý mladík a pokradmal se rozhlédl.

Rees se obezřetně zastavil a položil kontejnery na zem; gravitace šplouchající vody ho lechtala na nohou. "Co bys chtěl, Glover?"

"No páni!" Glover se chechtal a škrábal si strniště na tváři. "Už to jsou čtyři roky, co? Čtyři roky uklízení a poslíčkování pro ty starý podvodníky v Laboratořích. A ještě dva zbývají. V osmácti ještě budeš zařezávat u nich..."

Gloverova otrhaná bunda byla ozdobena prýmký mladšího důstojníka. Rees náhle nepříjemně pocítil fakt, že sám nemá žádnou uniformu. "Tak to není. Je v tom víc, než jsme si jako kluci mysleli..."

Glover se ušklíbl. "Jo?"

"Lidé vědci pohrdají. Někde se něco pokazilo. Musejí dokonce dělat podtřhy, aby získali nové učedníky..."

"Jako tebe."

"Ano, jako mne." Rees mohl cítit Gloverův kyselý dech. Byl znepokojen, pokoušel se Gloverovi sdělit něco z toho, co se naučil; o jiném vesmíru, kde mají hvězdy v průměru milión mil, ne jenom pět nebo deset; o souhvězdích, která trvají - ne měsíce - ale miliardy let.

Ale nic z toho neznělo jako skutečnost. Pracně hledal správná slova.

"Kecy." Glover těžce dýchal a chnpl se mu chvělo. "Zapomeň na pohádky, Reesi. Většina lidí na Voru nemá vědce nijak zvlášť v lásce. Proč stromy umírají? Proč selhávají syntetátory potravin? Dokonce i vzduch se každou chvíli skoro nedá dýchat. A co ta zatracená hvězda nahoře? Proč nás nešoupnou trochu stranou?"

Rees ucítil, jak mu po zádech přejel mráz. "Cos to řekl?"

Glover přimhouřil oči a přistoupil tak blízko, že Rees cítil gravitační přitažlivost jeho podstatitěho těla. "Víš, co je tohle?" Vytáhl z bundy láhev a podal ji Reesovi. Ten vytáhl hadrovou zátku a přičichl k obsahu - alkohol. "Zapal to," řekl Glover, "a hoď. Někde, kde to bude dobře hořet; například do některé z těch jejich velkých knihoven. Zvládneš to snadno. Věřiti."

Láhev páčila Reese do rukou, jako by už hořela. "Víš, co po mně vlastně chceš? Tohle je o moc vážnější než házet kluzáky na nějakého dědka..."

"Poslouchej, Reesi, blíží se den, kdy každý, kdo nepůjde s námi, půjde proti nám." Glover mu vytrhl láhev a odešel.

Rees zvedl svůj náklad. Uvědomil si, že se Glovera nebojí - ale ti, k nimž se přidal, stáli za zamyšlení...

Ponořen v úvahách zamířil zpět k Laboratořím.

Když přišel konec, stalo se to rychle.

Reesovi bylo devatenáct. Stále trávil většinu času s vědci - ale teď už dobrovolně. Stál s Hollerbachem u pozorovatelné Laboratoři. V nepravých barvách jednoho z monitorů vypadalo Jádru jako modrozelená koule, pohled na ni podivně svíral Reesovi hrdlo. "Vypadá jako svět," řekl.

Hollerbach přikývl. "Jako obraz Země, že? Ale v mnoha ohledech je to skutečně svět.

"Zjistili jsme, že tam dole probíhají jakési gravitačně chemické pochody. V našem původním světě je gravitace na krátké vzdálenosti slabší než jiné síly, proto jsou naše těla vlastně jakési klece plné elektromagnetismu. Ale kolem Jádra jsme objevili obrovské molekulární struktury vázané gravitačně... Je to jiný řád, jiný svět..."

Zařinčelo sklo a Reese šlehl do tváře oheň.

Rozkašlal se a vyskočil. Stěny chatrče byly ožehnuté a vyboulené ven; knihy hořely jako svíce. U nohou mu ležel kus rozbité láhve. Zvedl jej. Páchl alkoholem.

Hollerbach seděl na podlaze, tváře měl umazané od sazí a slz. Zvedl rozbité brýle. "Zatraceně," řekl překvapeně. "Byly staré pět set let. Samozřejmě nemohly vydržet..."

Přes Hollerbachovy protesty přerušované kašlem jej Rees objal kolem ramen a vyvlekl jej z ohně.

Z hořících budov vybíhaly kolébavě jako kachny ostatní vědci. Byli vyděšení, ale přesto vlekli knihy a přístroje. Na pozadí ohně se mihaly siluety vztekklých mužů.

Rees opatrně položil Hollerbacha v bezpečné vzdálenosti na zem. Napočítal pět zčernalých těl ležících na palubě.

Když se oheň utišil, útočníci se sešli v rotujícím stínu stromů. Byl to asi tucet mladých mužů, kteří sotva popadali dech. Rees k nim přistoupil. "Alespoň jste měli tolik slušnosti," řekl, "že jste už nezabíjeli další starce."

Otočila se k němu široká tvář umazaná od sazí. "Ty se do toho nemíchej, vědce," ušklíbl se Glover. "Tvůj čas už minul."

V Reesovi vybuchl vztek. "A půlka vás vrahů ještě nosí důstojnické frčky..."

"Už nejsou žádní důstojníci," zakřenil se Glover. Na rtu se mu zaleskl pot. "Kapitán Smith je mrtev. Teď tu rozkazujeme my. A všechno se změní..."

Rees cítil, jak se mu zhoupal žaludek, jako by pod palubou proplul nějaký neviditelný objekt. Takže se to stalo - a tak náhle. Rád, který je podporoval, zmizel a nahradilo ho - co vlastně?

Ohlédl se na Hollerbacha. Starý vědec ho vyčkávavě pozoroval.

Rees najednou pocítil příliv nezvládnutelné síly. Byl v samém srdci vzpoury; jeho chováním je teď všechny může buď zachránit nebo zničit.

Ale to bylo absurdní. Co od něj Hollerbach čeká? Co může právě on udělat?

Ticho trvalo příliš dlouho. Pak Rees s rozmyslem plivl Gloverovi do tváře. "Vrahu," řekl.

Glover přimhouřil oči. Přistoupil k Reesovi a pod bundou se mu pohybovala klubka svalů.

"Dej si bacha, Glovere," zavolal někdo. "Mazbraň."

Rees zvedl kus láhve. "Co? Myslíte tohle? Tak dobře, Glovere - boj holýma rukama. Jen ty a já!" Odhodil střep vši silou vzhůru, ne přímo nahoru. Sklo zablýsklo a proletělo větvemi stromu nad jejich hlavami.

Glover se přikrčil, roztáhl prsty a vycenil zuby.

Rees mluvil dál. Jen pár sekund... "A co přijde teď, Glovere? Co bude dalším cílem? Stroje na jídlo?"

Půlka láhve perfektně obletěla kmen stromu a dopadla Gloverovi na záda. Zarval a upadl, přitom se rukama snažil dosáhnout na ránu.

Několik dlouhých sekund se nikdo ani nepohnul. Všichni se dívali na svíjejícího se a nařkávajícího muže.

Pak se Rees sklonil, vrazil ruku do rány a vytáhl sklo ven. Glover omdlel.

Rees se podíval na své ruce. Nikdy netušil, že v člověku je tolik krve.

Gloverovi šokovaní společníci se začali vrtět. Rees se donutil promluvit klidně, "Vím, co si myslíte," řekl jim. "Podváděl jsem, nehrál jsem podle pravidel. Je to tak?"

"Ale co si myslíte?" zařval náhle. "Že je to hra pro děti? Nemohl jsem nechat toho kretěna odejít, aby nás zabil všechny."

A jestli chcete pravidla, můžete je mít. Nadiktuji vám je. Napravíte všechno, co jste způsobili. Jste poslední zbytek důstojníků na Voru. Lidé na vás spoléhají, že udržíte pořádek a pomůžete jim přežít - a teď půjdete se mnou a uděláte přesně to, co vám řeknu."

Nedal jim šanci odpovědět, jen se otočil na podpatku a odešel. Po několika sekundách uslyšel, že jdou za ním.

Přešli kolem Hollerbacha. Nebyl si jist, co by k tomu měl říct jeho starý učitel. Byl postaven před problém a vyřešil ho, ne? Nezasloužil si nějaké uznání, nějakou pochvalu?

Ale Hollerbach se jen podíval na jeho zkrvavené ruce a otřásl se.

Rees ležel na slamníku a díval se vzhůru rozbitou střechou jedné z chatrčí Laboratoře. Když zavřel oči, znovu se viděl, jak pochoduje se svou skupinou důstojníků po okraji Voru a zajišťuje bezpečí syntezátorů potravin křikem a pěstmi. "Hollerbachu, jsem unavený, nemám energie nazbyt," řekl vyčerpaně. "Tak mluv k věci."

Vědec seděl upjatě na podlaze. Rozpřáhl ruce. "Reesi, stal se z tebe násilník," začal. "Ale... dnešní situaci jsi zvládl. A tak myslím, že si zasloužíš vědět, co se tu opravdu děje."

Rees zatáhl pěst. "Tak fajn. Ty víš, co nás přivedlo až ke vzpouře - tvá neschopnost odtáhnout Vor zpod té padající hvězdy."

Hollerbach zašilhal, jak to dělal přes obroučky brýlí, dokud je ještě měl. "Nevyhrožuj, chlapče," zahučel. "Dobře víš, že stojíme tvář v tvář mnohem většímu nebezpečí, než je padající hvězda."

"Vyhasínám mlhoviny," přikývl Rees. "A my máme plán," Hollerbach se usmál a jeho tváře se zmačkaly jako starý papír. "Plán, jak využít tu hvězdu, aby nás dostala pryč z tohoto mraku smrti."

Přestože ho všechno bolelo, Rees se posadil. "Jak?"

"Zůstaneme těsně u dráhy hvězdy. Ta nás při průchodu protáhne půlobratrem a vystřelí dál do mlhoviny."

Rees se zamračil. "A vydrží Vor slapové síly?" Pak se zamyslel znovu. "A i kdybychom to zvládli, poletíme nesprávným směrem. Nejbližší mlhovina je nad našimi hlavami..." Odmlčel se a vytřeštil oči. "Nechystáte se přece Vorem obletět Jádru, že ne?"

Hollerbach se rozesmál, zdálo se, že je vzrušen takovou představou. "Odvážné, že? Odrazíme se od gravitačního pole Jádra jako od gumové stěny a vyletíme zase vzhůru. Pryč z téhle mlhoviny k našemu novému domovu."

Rees zavrtěl hlavou. "Vy jste se zbláznili. Všechny nás zabijete."

Hollerbach se zamračil. "Máme na výběr mezi udušením, hladem a zmraznutím..."

"Proaje to tajně?"

"Reesi, většina lidí na Voru nedokáže myslet dál než k další cestě pro jídlo. Dovedeš si představit, že by ochotně souhlasili

s tak šíleným plánem? Měli jsme podporu kapitána Smithe. Jenže Smith je mrtev a my vědci jsme jen banda opovrhovaných bláznů, které je možno zabítet a mrzačit... Abych řekl pravdu, Reesi, nejvíc mě děsí, že už nežije nikdo, kdo by přesvědčil lidi, že nám musí pomoci." Upřel unavené oči na Reese.

Ten opět klesl na slavník a znovu ucítil na svých ramenou váhu celého Voru.

Rees visel na stromě, tiskl se ke dřevu a jeho svět se před ním rozprostíral jako oživlá mapa. "Hněte sebou!" uslyšel Glovera hluboko pod sebou. "Ano, vy! Na co máte ten zatracený nůž?"

Muž umístěný v koruně stromu asi sto metrů daleko se rozhlédl a vydal se na cestu kolem stromu k čerstvě obnaženému kusu dřeva. Primitivní kovovou dýkou začal bodat, znovu a znovu. Strom nakolnil své rotory, snažil se uniknout před takovým neslýchaným násilím páchaným na jeho těle a s hlasitým dřevěným povzdechem změnil svůj kurs.

"Lip!" zařval Glover - a Rees si všiml, že tucet mužů na okolních stromech zdvojnásobilo své úsilí pro případ, že Glover myslel právě je. Rees se spokojeně díval na Gloverovo podsadité tělo proplétající se mezi lany. Jednoduše přijal Reesovu autoritu jako vyšší a stal se jedním z nejspolehlivějších Reesových zástupců.

Ted' byli všichni zdraví muži a ženy na Voru na stromech a křikem, kopáním a ranami nutili velký listnatý mrak k pohybu. Lana drnčela, děti po vy kovaly a Vor se pohnul stranou.

Rees se plížil po své straně a snažil se najít zdravé dřevo. V hasnoucím světle mlhoviny zřetelně viděl, že listí stromů povadlo. Nebýt mladé hvězdy, které jim visela nad hlavou jako pěst, stromy už mohly být mrtvé - vědci možná byli moudřejší, než sami tušili.

Snažení trvalo ještě několik dnů, než byl Rees spokojen; ale nakonec přece jen dovolil unaveným lidem, aby sjeli dolů po lanech jako kapky potu.

A pak najednou, snad příliš náhle, nastal čas.

Padaající hězda sklouzla stranou ze zenitu. Hollerbach se na ni pozorně zadíval; kvůli bezpečnosti se nechal připoutat na slavník venku pod širým nebem. "Dobře, tak nás mine," bručel znepokojeně, "ale posunuli jsme Vor dost daleko?"

Rees neodpověděl. Oběma nohama se zaklesl za lano a jednou rukou starce objal kolem ramen.

Hvězda náhle sletěla po nebeské klenbě; po nýtovaných deskách se rozběhly stíny. Posuny gravitačního pole hvězdy mu začloulaly žaludkem jako neviditelné spáry. Ted' už brzy...

Trhnutí, jako pád z několika metrů. Pak se Vor začal naklánět.

Celý Vor se zhoupł kolem hvězdy, naklonil se přitom tak, že se obracel vrchem ke hvězdě. Lidé křičeli a desky paluby sténaly. Rees uviděl, jak se dva stromy srazily; na palubu dopadl déšť trnek.

Na chvíli bylo všechno vzhůru nohama, vzdálené hvězdy se řítily nahoru a najednou nad ním plulo samotné Jádro, chladné, rudé a obrovské. Ale odstředivá síla a gravitace samotného Voru ho držela přilepeného k podlaze, pak se Vor prosmekl posledním úsekem obratu a znovu se narovnal. Mírně se přitom pohupoval na stromech j ako hračka.

Rees pomohl Hollerbachovi vstát. Stařec přehnaně sténal a tiskl se k visícímu lanu.

Rees se cítil podivně lehce, měl pružný krok. Uvědomil si, že nejspíš jsou téměř ve stavu beztlíže; na palubě ho držela jen vlastní gravitace Voru. Díval se, jak se hvězda stala jen bodem vysoko nad hlavou. Vzdálenější hvězdy byly chladné a rudé... a oni pluli vzhůru.

"Tak podívejme," vydechl. "My předháníme hvězdy. Ono to funguje..."

Vor se vrhl do gravitační propasti černé díry a jeho stromy za ním. Čas největšího nebezpečí - těsný průlet kolem Jádra - měl trvat několik dnů.

Nad Laboratoří stloukli hrubý radiační kryt z desek paluby. Vědci se skláněli nad přístroji, mumlali si pro sebe a dělali si tajemné poznámky.

Při největším přiblížení strávil Rees s Hollerbachem celé hodiny u optického monitoru a díval se na Jádru. Zdálo se, že Vor pluje nad oceánem dýmu...

Hollerbachův výkřik ho probudil ze spánku rušeného sténáním kovu. Vědec ukázal na monitor. "Podívej se sem..." Vycenil zahnědlé zuby.

V moři dýmu byly okrouhlé stíny, každý z nich by mohl pokrýt tisíc Vorů.

"Život," řekl Hollerbach. "Život založený na gravitační chemii. Tvorové, kteří se nejspíš živí zhroucenou hmotou mlhoviny. Tento zdroj samozřejmě vyschne, ale pak budou mít pramínek energie utíkající z černé díry samotné.

Tihle tvorové jsou skutečnými obyvateli tohoto místa, víš, Reesi? My jsme jen vetřelci..."

Vor se zhoupl kupředu. Hollerbach padl naznak a vykřikl bolestí; vědci se zmateně rojili kolem.

Rees se snažil udržet na nohou. Monitor ukazoval jedno z plochých stvoření, které se zvedalo z oceánu pod nimi. Jeho lesklý povrch popraskal; bylo to jako by po nich sahala přes černou gumovou blánu obrovská ruka...

"Nejspíš cítí energii ve zdrojích našich strojů na potravu," křičel Hollerbach. "Jeho gravitační pole nás roztrhá." Zavřel oči a přitiskl se k podlaze.

"Do prdele," zamumlal Rees a prorazil si cestu ven z krytu. Bez nějakého určitého plánu se vydal směrem k okraji.

Asi po půl kilometru potkal Glovera, který se potácel opačným směrem. Krvácející nos zakrýval jeho úšklebek. "Hledal jsem tě," řekl nezřetelně. "Co s tím teď uděláš?"

Rees mu stiskl rameno a vedl ho s sebou.

Trvalo jim několik nelehkých hodin, než překonali šest kilometrů k okraji. Znovu a znovu se paluba nakláněla, vyhazovala a podrážděla jim nohy. Všechno ignorovali.

Na okraji padli na palubu a leželi bez pohybu, jen lapali po dechu. Rees si troufl ohlédnout se přes rameno. Protože byli přitahováni k těžišti Voru, měli pocit, jako by paluba byla nakloněna alespoň o dvacet stupňů; pocítil závrať a zaťal prsty do škvíry pod uvolněnou deskou.

Pak vzhlédl vzhůru.

Pseudokončetina se tyčila nad Vorem jako obrovská ruka, pod kůží jako by se míhaly svaly.

"Rozdrtila by nás v jediné sekundě," zašeptal Rees. Stoupl si a pak se odpotácel k nejbližšímu syntezátoru. "Potřebujeme páky. Kde je nářadí?"

Opřeli se do stroje. Nohy jim podklouzávaly únavou a podrážděly jim je otřesy. Nýty odletěly s kovovým zazvoněním.

Pseudokončetina se sklonila blíž; Rees ucítil v žaludku kolísání gravitačního pole.

Nakonec se stroj kýval hřmotně na okraji paluby držen už jen několika nýty na vnější hraně. Oba muži strávili pár minut pokusy dosáhnout až k nim. Pak Rees couvl a vyčerpaně vydechl. "Nemá to smysl," řekl.

Glover mlčel.

Rees náhle pocítil jakýsi zvrát Glover stál pár metrů od okraje a houpal se na patách. Mhouřil oči. Byl to pohled, který Reesovi připomněl malého neupřímného chlapce nebo spíš zrádného mladého muže.

To nečekal. Nepředstíral Glover oddanost a nečekal přitom na možnost se pomstít?

Glover tiše řekl: "Pamatuješ si, jak jsme jako kluci házeli kluzáky na starého Hollerbacha? A tys mi vyhuboval za to, že jsem svého pustil přímo dolů? Takže nebude ti teď vadit, když se tě nepokusím dostat na nějakou rafinovanou oběžnou dráhu - když tě jenom hodím přímo dolů?"

Obrátil se k Reesovi a na ramenou se mu napnuly svaly. Pak se rozběhl. Řval a jeho pokřik letěl před ním.

Rees se připravil k obraně... ale pak ucítil, že se v něm něco zlomilo. Ať si Glover vychutná svůj okamžik pomsty. Když nedokázal zachránit Vor, neměl už chuť zaclánět na něm a vidět na vlastní oči jeho zkázu... Zavřel oči.

Náhle uslyšel křupnutí kostí a výkřik bolesti a odhodlání. Rees otevřel oči překvapen, že není zraněn. Glover byl přilepen k boku stroje silou jeho přitažlivosti a z rozbité tváře mu tekla krev.

Stroj na potravu se zhoupl a pak se závěrečným zazvoněním nýtů přepadl přes okrasa zřítíl se dolů. Pseudokončetina chňapla po soustu a stáhla se.

Glover zmizel.

Otřesy paluby se pomalu utišily. Rees se unaveně obrátil a vydal se na cestu k Laboratořím.

Jádru pomalu ustupovalo dolů a zachránění vylézali ze svých krytů. Pár zbylých stromů popraskávalo nad jejich hlavami. Rees kulhal po Voru s Hollerbachem a dohlížel na shazování mrtvých těl přes okraj. Nemocných a umírajících bylo také dost... a utrpení těch, kdo trvali na tom, že zůstanou venku, a dostali dávku tvrdého záření Jádra, budou mít na očích ještě po mnoho dnů.

Asi třetina obyvatelstva Voru nepřežila. Neviděli téměř žádné děti a staré lidi.

"Ale já tu jsem pořád," upozornil Hollerbach.

Rees se dokázal zasmát. "Vy jste vždycky byl houževnatý dědek."

Hollerbach těžce supěl a zpomalil. Rees mu pomohl sednout si na ošoupané desky paluby. "Poslouchej," řekl Hollerbach téměř bez dechu. "Nesmis si to připoutět. Bez tebe bychom byli Ynrtví všichni, ne jenom ti nejslabší."

Rees se narovnal. "Víte, moc jsem přemýšlel," poznamenal. "Možná nastal čas, abychom se snažili o víc než jen vydržet. Jednou jste mi řekl, že jedním z vedlejších produktů hěždných reakcí je železo." Zamračil se na oblohu. "V té nové mlhovině musí plout hory železa. Asi bychom měli zapřáhnout pár stromů a vydáme se je hledat. Zůstalo nám ještě dost znalostí, abychom rozběhli technologii. Mohli bychom stavět nové stroje, možná i lodě. Možná jednoho dne dokonce najdeme cestu domů do našeho vesmíru... Co tomu říkáte, Hollerbachu? Hollerbachu?"

Starý vědec měl zavřené oči. Zavrával kupředu, pak sklouzl stranou a pomalu kleslna pláty paluby, když nad ním gravitace v poslední bitvě zvítězila.

Rees odnesl tělo na okraj. Díval se, dokud se neztratilo mezi padajícími hvězdami.

Pak se obrátil a šel něco dělat.

*přeložil Stanislav Švachouček
ilustroval Karel Zeman*

Janet Kaganová

Louskáčkový převrat

Marianna Tedescová měla kvůli inspiraci naplno puštěnou Čajkovského suitu *Louskáček*, neboť cosi vyřezávala nožem a občas jím dirigovala do taktu. Bavila se tím, právě když jeden z místních strčil do dveří její kanceláře malý, hezký čenich. Ztlumila zvuk na minimum a pokynula mu, aby šel dál.

Kdo jiný to mohl být než Tatep. Přestože už byla na Kratochvíli (to je doslovný překlad názvu tohoto světa) více než rok, stále jí dělalo potíže rozeznat Kratochvílany pouze podle čenichu, ale tři bílé bodliny v Tatepově srsti na krku z něj učinily jejího prvního skutečného "jedince". Nebýt s to odlišit jednoho obyvatele od druhého je pro služebně nejmladšího diplomata strašné, ale bylo to tak. Marianna se zoufale snažila naučit tvary čenichů, kterými se od sebe Kratochvílané lišili.

"Dobré ráno, Tatepe. Copak bys rád?"

"Podělíš se?"

"No jistě. Mám tu hudbu vypnout?" Marianna věděla, že mu *Louskáček* připadá stejně cizí, jako jí připadá chřestění a vrzání jejich hudby. Sem tam se jí něco z kratochvílského stylu začínalo zamlouvat, ale netušila, zdali má Tatep podobné pocity, pokud jde o Čajkovského.

"Nech to hrát, prosím," řekl. "Tento týden to posloucháš každý den, vid'?" A teď vidím, jak si tu máváš nožem do taktu. Podělíš se o důvod?"

Opravdu jsem si to tento týden přehrávala každý den, uvědomila si. "Pokusím se ti to vysvětlit. Je to trochu hloupé, fakt, a nemělo by se to brát jako charakteristika lidí. Jen jako charakteristika Mariany."

"Vysvětluj dál." Tatep si vylezl na stoličku se schůdky, kterou dala pracně dohromady hned svůj první měsíc na Kratochvíli, a pohodlně se v ní uvelebil. V klidu vypadaly neposlušné bodliny zdobící jeho krk a ocas docela prostě jako ozdoby. Podle místních měřítek byl Tatep hezký mužský.

Krom toho měl čtyři nohy a lidská křesla pro něho nebyla. Na stoličce se schůdky se mohl rozvalit buď na široké vrchní desce, nebo se vzpřímeně posadit na schůdek pod ní. V obou případech si Kratochvílan mohl s Mariannou hledět přímo do očí. Tato inovace měla na velvyslanectví takový úspěch, že si najali místního řemeslníka, aby jich do každé kanceláře několik vyrobil. Kornianovy stoličky byly vyrobeny mnohem pečlivěji, ale sám Kornian odmítl udělat takovou, jež by nahradila "tu úplně první". Tihle Kratochvílané mají pozoruhodný cit pro tradici.

Tradice byla, samozřejmě, nejlepším způsobem jak vysvětlit toho Čajkovského. "Všiml sis, Tatepe, že čím dál jsi od domova, tím je důležitější udržovat tradice?"

"Ano," odpověděl. Z vaku si vytáhl malý kousek sladkého dřeva a vypadalo to, že o něm soustředěně uvažuje. "Samozřejmě! Neuvědomil jsem si, jak moc ti musí tradice chybět! Vždyť jsi daleko od domova. Alespoň takových třicet světelných let." Zakousl se do dřeva a jednou hranou předního zubu ostrého jako břitva z něj odštěpil jemnou hoblínku. Tu spolkl a řekl: "Pokračuj, prosím."

Jeho soustředění Marianou vždycky fascinovalo. Raději by se byla dívala, jak vyřezává, ale místo toho začala vyprávět. "U nás se tradičně slaví jeden svátek, kterému se říká Vánoce."

Spolkl další hoblínu a zopakoval: "Vánoce."

"Vánoce jsou pro některé lidi náboženským svátkem. U nás doma to vždycky spíš znamenalo... změnu ročních období. Teď se s Esperanzou nemůžeme shodnout na nějakém datu. Doma v jejich světě počítají dny v kalendáři trochu jinak - ale obě jsme zajedno v tom, že jednou za rok je potřeba Vánoce oslavit. A protože je to festival slunovratu, ptala jsem se Mohammeda, který den je na Kratochvíli nejkratší. Říká, zeje to Tamemb Nap Ohd."

Na znamení souhlasu s Mohammedovým datem naježil Tatep bodliny na krku.

"Takže jsem se rozhodla oslavit Štědrý den na Tamemb Nap Ohd a první svátek vánoční na Tememb Nap Chorr."

"Vánoce jsou tedy obnova? Probuzení?"

"Ano, něco takového. Oživení. Slib, že přijde jaro."

"My máme také na Tememb Nap Chorr Den probuzení."

Marianna přikývla. "To je u mnoha národů shodné. Přesto jsem se o oslavě Vánoc zmínila a spousta lidí z velvyslanectví souhlasila, že je to dobrý nápad. Takže se pokoušíme dát, většinou z místních materiálů, dohromady něco, co by nám je připomnělo."

Mávla rukou směrem k přehrávači.

"Tahle skladba k Vánocům patří. Přehrávala jsem šiji, protože... mi dává pocit, že Probuzení je tu coby dup."

Tatep se právě pustil do dokončovacích prací a Marianna zmlkla, protože se musela dívat. Kousek sladkého dřeva se začal měnit v párek tometů pn rituálu páření - na velvyslanectví jim kvůli jejich sexuálnímu sklonům přezdívali "šoupálci". Tatep samou radostí, jak se mu to povedlo, zachřestil bodlinami a vložil jí řezbu do rukou. Zatímco ji obracela na všechny strany a obdivovala jeho řemeslnou zručnost, tiše čekal.

"Tys ten vtip nepochopila," řekl nakonec.

"Ne, obávám se, že ne. Podělíš se, Tatepe?"

"Podívej se jim dobře na zuby."

Marianna se podívala a trklo ji to. Byly to tometi, to ano, ale zuby nebyly jejich. Byly to stejné zuby, jakými je Tatep vyřezal. "Šoupat jako tometi" byl přece kratochvílský vtip.

"Je to dárek pro Hapeta a Akintu. Představ si, že měli šest dětí!!! Máme z toho všichni radost a nestacíme žasnout."

Čtyři mláděta zde nebylo nic neobvyklého, ale přírůstků do rodin bylo málo a po dlouhé době. Rodiče, kteří měli za život více jak dvakrát děti, zde považovali za výjimečně šťastné.

"Poblahopřej jim i za mě, jestli myslíš, že se to patří," řekla Marianna. "Neměla by ambasáda poslat dárek?"

"Patří se to a všichni to uvítají. Při krmení tolika krků budou Hapet s Akintou potřebovat pomoc."

"Pomohl bys mi něco vybrat? Aby po tom byly děti zdravé a silné, a zároveň aby to potěšilo jejich smysly."

"Velmi rád. Půjdeme na trh nebo do lesa?"

"Pojďme nařezat vlastní, Tatepe. Dřepím tu za stolem už pěknou dobu. Trocha pohybu mi přijde vhod."

Marianna vstala, Tatep si zastrčil sošku do vaku a slezl ze stoličky. "Vid', že se při práci podělíš o Vánoce víc? Můžeš povídat pn řezání."

Marianna se zasmála. "Uděláme to ještě jinak. Co kdybys mi zároveň pomohl vybrat něco podobného vánočnímu stromku? Pokud

to bude k snědku i za pár týdnů po Vánocích, tím lépe pro celkové vyznění slavnosti."

Marianna s Tatepem se beze spěchu vydali úzkými dlážděnými uličkami. Marianna se s ním podělila o své vánoční zvyky a zjistila, že se už Vánoc nemůže dočkat.

Na Tatepův návrh se stavili u sklárky Killim, kde Tatep pomohl Marianně popsat a objednat deset kulatých ozdobiček na stromek. Killim, která poprvé slyšela o skleněných věcech, které by sloužily pouze jako ozdoby, byla fascinována. "Říká," tlumočil Tatep, když Marianně uniklo několik důležitých slov, "že vyrobí několik vzorků a ty máš přijít na Debem Op Chorr a vybrat si ty nejvhodnější."

Marianna přikývla. Ještě než však stačila Killim poděkovat, uslyšela, jak se za ní otevřely dveře, uslyšela tlumené, udivené vypísknutí a otočila se. Halemmtat už dal zase zastříhnout dalšího ze svých poddaných. Tolik stačila Marianna zahlédnout, než se postavička dala na rychlý ústup ze dveří a zmizela.

"Panebože," řekla nahlas. "Další." Uvědomila si, že právě proto se tolik snaží rozeznat jednotlivé Kratochvílany pouze podle rysů tváře. Za ten rok, který zde strávila, už viděla bezmála padesát zastřižených. Byla si naprosto jista, že tenhle je nový - ztupené konečky ostnů měl světlé a trochu zatočené. "Kdo to je tentokrát, Tatepe?"

Tatep svesl stydlivě hlavu. "Kornian," řekl.

Marianna se již neudržela. "Proč?" zeptala se a ucítila, jak jí z hlasu číší neprofesionální agresivita.

"Protože řekl něco, co se neodvážuji zopakovat ani ve tvém jazyce," prohlásil Tatep, "pokud si osobně nepřejí být taky zastřižen."

Marianna se zhluboka nadechla. "Omlouvám se, že jsem se ptala, Tatepe. Bylo to ode mne hloupé." Nejlepší, co se teď dalo dělat, bylo vypadnout a nechat Korniana, aby si vyřídil, co potřebuje, aniž by se před nimi musel stydět. "Němčén," řekla nahlas a bylo jí jedno, zdali to zní profesionálně nebo ne, "stydět by se měl Halemmtat, a ne Kornian."

Tatep vyvalil oči a Marianně bylo jasné, že to přehnal. Zdvořile poděkovala v kratochvílštině sklárce a slíbila vrátit se na Debem Op Chorr a prohlédnout si vzorky.

Sotva opustili sklárnu, uslyšela jakýsi spěch - byl to Kornian. Vesel do obchodu co možná nejrychleji a nejnenápadněji. Zamkla si pusu na zámek, tiše si zuřila a následovala Tatepa bez ohlednutí.

Konečně dorazili do obecního lesa. Marianna se snažila vypadat, jako že se nic nestalo, a zeptala se Tatepa na strom, který ještě neznala.

"Huep," odpověděl. "Pro řezbařmi výborný, alek jídlu nic moc." Na chvíli se zamyslel. "Myslím, že jsem se vyjádřil špatně. Chut' a vůně je výtečná, ale výživná hodnota je velmi nízká. Vyrůstá do velké výšky, takže ho hodně lidí jí až přespříliš, i když by neměli."

"Něco jako hamburgery," přikývla Marianna a vysvětlila výraz Tatepovi, který souhlasil. "Mládež to miluje, ale pro Hapeta a Akintu by to dobrý dárek nebyl."

"Tak se dejme do hledání dobré a hlavně zdravé potravy pro Hapeta a Akintu," řekla Marianna.

Hlouběji v lese našli místo se stromy, kterým na velvyslanectví pro jejich sukovité, zakrnělé vzezření přezdívali pidistromy. Tatep byl jimi nadšený a Marianna se přichystala odřezat správné větve. Zjistila, že sbírání potravy připomíná mnohem spíše prořezávání stromů než řezání, a řídila se Tatepovými znaleckými instrukcemi, aby nedošlo k poškození růstových schopností stromu.

"A teď tuhle - hned tady," radil. "Vidíš, Marianno? Musíš nad kmenem, protože nový proutek vyraší z kmene brzy po našem Probuzení. Jestli poškodíš kmen, žádný nový výhonek se neobjeví."

Marianna si dala záležet. Trochu si tak mímila zlost. Pak prohlédla pidistrom a našla další větev. "Tady," řekla. "Je to správné místo?"

"No vidíš," řekl Tatep, očividně potěšen, jak rychle pochopila. "Tak je to správné." Počkal, než odřízla druhou větev a pozorně vybrala třetí, a pak řekl: "Kornian řekl, že se Halemmtat vine jako talemmtat. Jednomu z jeho dětí se ta rýmovačka zalíbila a opakovalo ji."

"Talemmtat je popínavá rostlina, která obtáčený strom zardousí, že je to tak?" Mluvila velmi tiše.

Tatep místo odpovědi jen přikývl.

"Nařídil... nařídil Halemmtat, aby to dítě zastříhl také?"

Tatep výhrůžně přimhouřil oči. "Celou rodinu. Nechal zastříhnout celou rodinu."

Tak proto Kornian vyřizoval všechno sám. Riskoval vlastní hanbu, jen aby ochránil rodinu před - pro Kratochvílana - hrozným ponížením objevit se na veřejnosti zastřižený.

Vylila si zlost na další větví pidistromu. Když jí spadla, jak na potvoru, na nohu, sedla si na hromadu větví se záměrem prohlédnout si modřinu, ale místo toho se Tatepa na rovinu zeptala: "Jak dlouho to trvá? Jak dlouho trvá, než ostny znovu dorostou?" Přestože tu byla téměř rok, ještě nespátřila žádné důkazy, že by bodliny dospělých vůbec dorůstaly. "Opravdu dorůstají?"

"Za několik Probuzení," řekl. "Dá se to urychlit, když jíš velspet, ale..."

Jenomže v této zemi se velspet pěstuje pouze ve sklenicích. Pro někoho jako Kornian je to příliš drahé.

"Chápu," řekla. "Děkuji, Tatepe."

"Dávej si dobrý pozor, kde zopakuješ, co jsem ti řekl. Nejlepší bude, když to nebudeš opakovat vůbec." Významně na ni pohlédl a s patřičným zachřestěním ostny dodal: "Nejsem si jist, zdali by Halemmtat nezastříhl i člověka, nebo jestli by tě zastřížení vůbec nějak zahanbilo, ale nerad bych byl za takové zjišťování zodpovědný."

Marianna nedokázala potlačit úšklebek. Rukou si projela své zářivě bílé vlasy. "Kdysi jsem si dala oholit hlavu, stalo se to hodně dávno a hodně daleko odsud, ale mělo mě to zahanbit."

"Zahanbit?"

"Nabarvila jsem si holou hlavu na rudo a dělala všechno jako obvykle. Založila jsem něco jako novou módu, ale nakonec z toho měl pořádnou ostudu holič."

Tatep znovu přimhouřil oči. "Budu si to muset nechat projít hlavou," řekl nakonec. "Teď už máme na pořádný dárek větví dost, Marianno. Co abychom se porozhlédli po tom tvém vánočním stromku?"

"Ano," odpověděla. Vstala a sebrala větve. "A ještě něco... Budu ještě potřebovat nějaké dřevo na vyřezávání. Ráda bych z něj přátelům vyřezala pár dárků. To je další vánoční tradice."

"Vyřezávání dárků? Marianno, ty to říkáš, jako by Vánoce byly kratochvílským svátkem!"

Marianna se zasmála. "Vždyť jsou, Tatepe. Ráda se o ně s tebou podělím."

Clarence Doggett byl vrchní zplnomocněný vyslanec Země na Kratochvíli a dnes se oblékl, aby splnil povinnost svému sáhodlouhému titulu, do stříbrných přiléhavých kalhot s proužky a hedvábné purpurové vesty. U opasku mu řinčely nejméně čtyři kruhy - označení hodnosti. Od té doby, co se s ním Marianna setkávala, dospěla postupně k teorii, že čím je jeho oblečení extravagantnější, tím je pravděpodobnější, že kývne na žádost svého podřízeného. Pryč s takovou teorií...

Clarence Doggett si škrbnutím narovnal vestu a řekl: "Nemáme nejmenší důvod psát o Halemmtatově zacházení s Kornianem protestní dopis. Připravil nás o schopného pracovníka, to je sice pravda, ale..."

"Že by se něco stalo s lidskými právy?"

"To nejsou lidé, Marianno. To jsou mimozemšťané."

Alespoň jim nerekla "Jehelníčky", jak to s oblibou dělává, pomyslela si Marianna. Clarence Doggett byl nechvalným výsledkem toho, co sdělovací prostředky nazvaly "Velkolepé otevření". Jeden den byli lidé v galaxii sami, a hned druhý den se stali nepatrnou součástí inteligentních bytostí. Za několik let založili ve vesmíru na pět set ambasad, což podnítilo rozmach diplomatických služeb. Na Kratochvíli, považovanou za stagnující planetu, se však dostaly jen zbytky z hrnce. Marianna se přes Clarencův příklad velmi snažila nebýt jedním z těch zbytků. Pevně stiskla čelisti.

Clarence se poškrábal v obrovském elegantním kníru a dodal: "Vlastně, když se to tak vezme, však oni z té hanby neumrou..."

"Prosím vás-" spustila Marianna.

Zvedl ruce. "Věc je vyřízená. Jak jste na tom s přípravou vánočního večírku?"

"Dobře," odtušila bez nadšení. "Killim, místní sklárka, by si mimochodem ráda sjednala nějaký obchod co se týče barev. Nejenom pokud jde o vánoční ozdoby, ale i pro nějaký její vlastní projekt. S Nickem Minskim posíláme domů dopisy sklářům, abychom zjistili, o jakou barvu konkrétně se jedná."

"Dobrá práce. Jakýkoli obchod, který pomůže zatáhnout Kratochvilany do galaktické ekonomiky, je cenný. Dostanete pochvalu."

Marianna si moc pochválená nepřipadala, ale řekla: "Děkuji, pane."

"Jen tak dál, ten váš nápad s Vánocemi - to byla ta pravá injekce."

Tím byla debata u konce. Marianna se omluvila a loudala se ke své kanceláři. "Prý to nejsou lidé," mumlala si. "Jsou to mimoze-mšťané. Však oni z té hanby neumřou...." Práskla za sebou dveřmi a hlasitě nadávala: "Jenže Kornian nemůže dál pracovat, jeho děti si nemohou dál hrát s kamarády a jeho žena Chaylam nemůže na trh. Co když budou hladovět?"

"Ale nebudou," ozval se pevný hlas.

Marianna nadskočila.

"To jsem jen já," řekl Nick Minski. "Přišel jsem dřív." Opřel se do křesla a dal si dlouhé nohy na její stůl. "Sledoval jsem chování sousedů. Přátelé - včetně tvého přítele Tatepa - nosí Kornianovi přebytky. Hladovět nebudou. Alespoň Kornianova rodina ne. Nejsem si však jistý, co by se stalo někomu všeobecně neoblíbenému."

Nick byl vedoucí skupiny etnologů, která studovala Kratochvilany. Mohl alespoň své názory založit na skutečných pozorováních.

Naklonil se s křeslem do nebezpečného uhlu. "Neodvážuju se tvrdit, zdali se Tatep za pomoc Kornianovi dostane do stejně ošemetné situace, takže tě ani nemůžu uklidnit. A podle toho, jak nadáváš, odhaduju, že Clarence žádný formální protest nepodá."

Marianna přikývla.

Narovnal se v křesle s takovou ránou, až sebou Marianna trhla. "Ten pitomec Doggett," ulevil si. "To je ale hajzl."

Marianna se smutně usmála. "Budeš mi tu chybět, Nicku. Diplomátům není dovoleno používat takových věčných výrazů."

"Za rok budu zpátky. K příštím Vánocům ti přivezu rachejtle." Zasmál se.

"To nemusíš, Nicku. Možná že u vás doma k oslavě Vánoc rachejtle patří, ale u nás ne. Všechny ty petardy a barevná světýlka mi k Vánocům nějak nesedí."

"Zatím," nedal se odradit, "přemýšlej o mé nabídce. Naučila ses o Tatepovi a jeho lidech víc než půlka lidí z mého týmu. Z akademických pověření si těžkou hlavu nedělám, klidně tě k nám vezmu. Máme málo lidí. Měl jsem radši letos tu cestu domů vynechat, ale..."

"Nemůžeš mít všechno."

Zasmál se. "Myslím, že mají strach, abychom jim tady nezděmácněli, když jednou za pět let nepoletíme domů." Uhladil si oblečení a najednou se zachechtal. "Co myslíš, jak bych vypadal v bodlinách?"

"Špičatě," odpověděla a přivodila mu tím druhý záchvat smíchu.

Někdo zaklepal. Marianna natáhla nohu a kopla špičkou do petlice na dveřích. Na prahu stál Tatep, bodliny naježené zimou. "Nazdárek, Tatepe. Jdeš právě včas. Pojd' se podělit."

Nick přešel z hurónského řevu v tichý smích, sundal nohy ze stolu a přivítal Tatepa velmi zdvořilým stupněm kratochvilštiny. Tatep mu pozdrav oplatil a na vysvětlenou dodal: "Marianna se dnes se mnou dělí o Vánoce."

Nick na ni udiveně pohlédl. "Do Vánoc snad ještě nějaký čas zbývá..."

"Já vím," řekla Marianna. Došla ke svému stolu a vytáhla zabalený balíček. "Tatepe, Nick je můj velmi dobrý přítel. Obvykle se dárky rozdělují na Štědrý den, ale protože tu s námi Nick na Vánoce nebude, dám mu dárek už teď."

Podala dárek Nickovi. "Veselé Vánoce, Nicku. Je to trochu brzy, ale..."

"Ty jsi ten dárek schovala do papíru," divil se Tatep. "To je taky tradice?"

"Je, ale není to nutné. Část radosti se skrývá v překvapení," vysvětloval Nick Kratochvílanovi. Pohlédl stranou na Mariannu, přidržel si balíček u ucha a zatřepal jím. "A část radosti můžeš mít, když se snažíš uhadnout, co je uvnitř." Znovu zatřásl dárkem a poslouchal. "Ne, netuším."

Položil si balíček do klína.

Tatep švihl překvapením ocasem. "Vy ho nerozbalíte?"

"U nás doma se dárky tradičně rozbalují až na Štědrý den, přestože třeba víc jak tři týdny čekají zabalené pod stromečkem všem na očích."

Tatep si vylezl na stoličku, aby mohl vše sledovat s naprosto vyjeveným výrazem z mnohem efektivnějšího úhlu pohledu.

"To snad ne!" vykřikla Marianna. "To myslíš vážně, Nicku? Opravdu to chceš rozbalit až na Štědrý den?"

Nick se znovu zasmál. "Jen žertuju." A Tatepovi vysvětlil: "My doma všichni tradičně čekáme - ale také se tradičně najde rozumové vysvětlení, když dárek otevřeš, sotva na něj sáhneš. Marianna chce vidět, jak se budu tvářit. To má, myslím, v tomhle případě přednost."

Jeho dlouhé prsty našly v papíru skulinu a začaly jej jemně trhat. "Krom toho se naše vlastní světy nemohou shodnout na datu Vánoce... Na nějakém světě však dneska Vánoce být musí, že je to tak?"

"Správný postřeh," řekla s úlevou Marianna a povzddechla si. "Je to tak."

"Je to tak," nezůstal pozadu Tatep. Nebezpečně se naklonil ze své rozhledny, aby mu neušlo, jak Nick roztrhl balící papír.

"Přivedl mě na to Čajkovskij," řekla Marianna. "Ale abych pravdu řekla, Čajkovského Louskáček nijak tradiční nebyl. Těhle je. Pořádně si ho prohlédni."

Nick si prohlížel vesele zbarvenou figurku s neodmyslitelným okázalým knírem, oblečenou do zelené vesty a stříbrných proužkovaných kalhot. Na vyřezávaném opasku jí řinčely čtyři kovové kroužky a Nick se rozchechtal.

Se stěží potlačovaným smíchem mu Marianna podala "vlašský ořech" místní odrůdy.

Nick se přestal smát jen na tak dlouho, aby stihl říct: "To jako má být pravý, nefalšovaný, fungující louskáček?"

"To si piš, že je! U nás doma je děláme už kolik let." Rukama naznačila louskání. "No tak, pusť se do toho!"

Nick vložil ořech mezi louskáčkovy nápadné čelisti a po chvilce zaváhání zavřel oči a stiskl. Ořech udělal slyšitelně a velmi uspokojivě *křaach!* a Nick se znovu rozesmál na celé kolo.

"Poděť se o vtíp," hlásil se o své Tatep.

"S radostí," řekla Marianna. "Vánoční louskáčky, tady vidíš vzorek, jsou tradičně vyřezávány tak, aby připomínaly nějakou autoritu, převážně někoho, koho nikdo zrovna moc v lásce nemá. Je to způsob, jak se pomstít nabubřelosti a okázalosti. Spoustu let už si lidé takhle ze sebe utahují, z princů, z policistů, nebo" - Marianna máchla rukou k louskáčku - "no, určité dotyčného poznáš."

"No, to snad," měl Tatep oči navrch hlavy. "Clarence Doggett, vid'?" Když Marianna přikývla, poznamenal: "Ty si chceš nechat dát znovu oholit hlavu?"

Marianna vyprskla. "Jestli ano, Tatepe, tak si ji tentokrát nechám nabarvit červeně a zeleně, tradičními vánočními barvami, a pověším si na ucho jednu skleněnou ozdobičku od Killim. Není to ale moc pravděpodobné," dodala rovnou. "Clarence holení hlav nepěstuje." K Nickovi, který se viditelně zarazil nad Tatepovým "znovu", poznamenala: "Někdy ti to vysvětlím."

Nick přikývl a vložil mezi Clarencovy čelisti další ořech. Tentokrát sledoval, jak ořech praskl. Se smíchem podal jádro Tatepovi, který je snědl a sobě vlastním smíchem zachrestil bodlinami. Marianna měla dvojnásobnou radost z toho, že Tatepa pozvala podělit se a nyní už přesně věděla, co mu k Vánocům dá.

Na Štědrý den se Marianna cítila nějak nesvá, něco jí scházelo a nebyla schopná přesně říct co.

Barvou stromu, který s Tatepem vybrali, to nebylo. Stromek měl přesný tvar vánočního stromku, jaký má vánoční stromek mít, a přestože bylo jeho listoví tak tmavě rudé, až přecházelo v černou, vůbec

to nevadilo. "Příští rok požádáme Killim, aby udělala nějaké zelené ozdoby," říkala Marianna Tatepovi, "aby to mělo ten správný kontrast."

Pozlátka - stříbrné vlákno, které nakoupila od jednoho kratochvílského tkalce a nastříhala - létala všemi směry. Všechny sedm dětí, které přijely na Kratochvíli se svými rodiči etnology, ukazovalo Kratochvílanům, jak se pozlátka správně věší, takže bylo víc pozlátek na dětech a na Kratochvílanech než na stromku.

To nic. Marianna musela nejprve ze svých větví pro Hapeta a Akintu pozlátka obrát, než jim je předala, správně zralé a vhodné přesně pro děti ve vývinu.

Nickovi by se to určitě líbilo, pomyslela si. Esperanza sice celou akci filmovala, ale to nebylo ono.

Killim přinesla skleněné ozdoby osobně. Udělala jich víc než smluvený tucet. Předala je Marianně. Každá hýřila barvami, každá byla jedinečná. Všichni dělali jóu a jée, ale to nejlepší mělo teprve přijít. Killim vytáhla z malého ranečku druhou krabici. "Dárek," řekla. "Dárek pro tvůj Strom probuzení."

V krabici byl zvěřinec z malých skleněných zvířátek: šoupálci, palcoryby, věchtoletky... Každé mělo na špičce skleněné očko na zavěšení. Marianna si na ty křehké umělecké věci netroufla a světila je Georgovi, aby je opatřil provázkem a pověsil.

Později si Marianna vzala Killim stranou a s Tatepovou pomocí nešetřila díky. "Stejně si nejsem jista, zda je to správné. Řekni jí, Tatepe, že za ně ráda zaplatím. Kdyby je tenkrát měla v obchodě, byla bych je na místě koupila. Netušila jsem, jak moc našim Vánocům chybí, než jsem ji viděla rozbalit je."

Tatep dlouho Killim tlumočil. Chřestila bodlinami po celou dobu. Nakonec si zachrestil i Tatep. "Další tři lidé si dnes, Marianno, u Killim objednali zvířátka domů." Killim poznamenala něco, čemu Marianna neporozuměla. "Za posledních pět minut tři lidé. Říká: Ber to jako... jako reklamu."

"Ne, nemusíš mi platit," řekla Killim za neustálého chřestění. "Získala jsem něco, co mohu směřovat za barvy."

"Říká..." začal Tatep.

"V pořádku, Tatepe. Tomu jsem rozuměla."

Marianna zavěsila vlastoručně vyřezané a vesele nabarvené ozdobičky na strom, obrala z Tatepových bodlin plnou hrst pozlátek, rozdělila ji na dvě a oba je hodila na stromek. Tatepova hrst pozlátek těsně minula Matsimota, který zavěšoval šňůry kórálů zakoupených na bazaru, ale Mariannina zasáhla Juliet věšící řetězy papírových jeřábů, jejichž skládání jí muselo zabrat dost času. Juliet se zasmála, sundala si pozlátka z vlasů a začala je - trásníčku po trásníčke - zavěšovat na tmavě rudé větve.

Potom vytáhl Kelleb hvězdu. Byla zhotovena z tenoučkého stříbrného drátu a zářila přesně tak, jak má zářit správná vánoční hvězda. Posadil si Juliet na ramena, aby ji připevnila na vršek stromku. Celá společnost se nadšeně radovala a tleskala.

Marianna si povzddechla a přemýšlela, proč se cítí tak pod psa. "Kdyby tu tak byl Nick," poznamenal Tatep, "určitě by na vršek dosáhl bez pomoci."

"Máš pravdu," řekla Marianna. Jen na chvíli se odvážila připustit, že to, co těmto Vánocům chybí, je Nick Minskí.

"Příští rok," řekl Tatep.

"Příští rok," zopakovala Marianna. Ta vyhlídka ji potěšila.

Stromek celý jen zářil. Na moment všichni poodstoupili a obdivovali jej. Pak se všichni jako o překot vrhli k nejrůznějším taškám a úkrytům a vydávali vesele zabalené dárky. Marianna se omluvila Tatepovi a Killim a přidala na hromadu k ostatním dárkům pod stromkem své vlastní.

A opět všichni obdivně vzhlíželi ke stromku. Potom sám Clarence Doggett pozvedl sklenku a řekl: "To chce připítek! Vánoční připítek! Na zdraví Marianny, která nám přes třicet světelných let přivezla z naší staré Země Vánoce!"

Marianna se zapýřila, když ostatní pozvedli sklenice jejím směrem. Po připítku byla zase s tradiční odpovědí rada na ní. "Šťastné a veselé Vánoce - nám všem!"

"Tak jo, Marianno. Je to na tobě," řekla Esperanza. "Máme rozbalit dárky hned," - ptala se plačtivým dětským hláskem - "nebo opravdu musíme čekat až do zítřka?"

Marianna pohlédla na Tatepa. "Co je dneska za den?" zeptala se. Věděla o místním čase dost, aby si spočítala, jaká bude odpověď.

"Dnes je přece Tememb Nap Chorr."

Usmála se na okolostojící tváře. "Na Kratochvíli se den mění se západem slunce, Štědrý den máme tedy téměř hodinu. Ale nejdřív nechtě děti najít si své dárky."

Nastal křik a šustění balicího papíru a bylo slyšet nadšené výkřiky dětí ponořených do hromady dárků.

Marianna to vše pozorovala s rostoucí radostí, když se Tatep dotkl její ruky. "Další hosté," řekl a Marianna se otočila.

Byl to Kornian, jeho žena Chaylam a jejich čtyři děti. Marianna na ně zůstala koukat s otevřenou pusou. Všechny je pozvala bez jakékoli naděje, že přijdou, a najednou byli zde. "A všichni svátečně vyšňořeni!" řekla nahlas, přestože věděla, že Vánoce to není. "Třpytíte se jako celý vánoční stromek," řekla Kornianovi a v očích jí zářil jeho odraz.

Na krku a na ocasu měl všechny špičky zastřižených bodlin opatřené jasně červenými korálky. "Sklo?" zeptala se.

"Ano," odpověděl Kornian. "Udělal nám je Killim."

"Vypadáte báječně! To je úžasné!" Konečky Chaylaminých zastřižených bodlin byly celé pozlacené. Když se ostýchavě pohnula, přes krk, záda a ocas se jí přelévaly zlaté vlny. "Třpytíte se jako slunko na vodě," obdivovala Marianna. Děti měly konečky ostnů zlaté, růžové a sytě žluté a v neposlední řadě zakončené korálky ve všech barvách duhy.

"To je nádhera," vydechla Marianna. "Přesně tak bych to vybrala také." Zahleděla se na děti pozorněji. "Ani jedno stejné, vidíte? Pojd'te, přidejte se k nám. Bála jsem se, že se u vás budu muset s dárky stavět až zítra. Ted' mám však při rozbalování příležitost vidět, zdali jsem vybrala správně."

Zavedla děti ke stromku a děkovala náhodě, že přiměla Tatepa, aby jim na balíčky nadepsal jména a nechala je po nich pátrat. Dárky pro rodiče vzala s sebou.

"Bylo to těžké," svěřil se Kornian Marianně. "Bylo těžké kráčet ulicemi pyšně, ale šli jsme. A děti kráčely nejpýšněji. Dodávají nám odvahu."

Chaylam řekla: "Kéž by jim to k něčemu bylo."

"Ano," souhlasil Kornian. "Zítra se budu procházet na slunci. A půjdu na bazar. Mé zastřižené bodliny se budou blýskat a já se nebudu stydět, že jsem řekl o Halemmtatovi pravdu."

Tak to byl pro mě ten nejlepší vánoční dárek, pomyslela si Marianna a podala zabalený dárek Komianovi. Kornian se pustil do rozbalování a Tatep jej neušetřil sáhodlouhého komentáře o zvycích a rituálech lidského Probuzení. Sotva však oba společně nakoukli do krabice, pres Komianovy oči přeběhl stín a Tatepův komentář náhle ustal.

"Trefila jsem se?" zeptala se Marianna celá nespá, že udělala nějaké hrozné faux pas. V honbě za výhonky velspetu prolezla celý bazar a nakonec musela s etnologem nechat nějaké tajně dovězt.

První promluvil Tatep. "Trefila ses," řekl. "Kornian ti děkuje." Kornian spustil rychlopalnou kratochvílštinou, ale Marianna nepochytila ani půlku. Když domluvil, Tatep řekl jen: "Lituje, že pro tebe nemá žádný dárek."

"To není třeba. To, že jste přišli s nádherně zářícími dětmi, náš večírek jen osvěžilo, to je pro mne dostatečný dárek!"

"Nicméně," říkal Tatep pomalu, aby jí nic neuniklo, "udělali jsme ti s Kornianem dárek."

Marianna poznala, že dárek, který Tatep vytáhl z vaku, byl pouze od něho, ale měla takovou radost, že mu pomohla to divadýlko sehrát, když mu to dělalo dobře. Od Tatepa nečekala nic a už se nemohla dočkat, až uvidí, co považuje pro tuto příležitost za vhodné.

Přesto s balíčkem náležitě zacházela - zatřásla jím, velmi jemně, u ucha Pokud bylo vůbec něco slyšet, bylo to přehlušeno řevem koled z druhé části místnosti. "Naprostu netuším, Tatepe," řekla šťastně.

"Tak to rozbal."

Uvnitř papíru našla vyřezanou sošku z tmavě rudého burgundského dřeva, trpké chuti, a proto jen zřídka používaného k řezbě, ale velmi ceněného, neboť se do něho žádné dítě při testování zoubků nedokázalo zahryznout. Styl řezby byl tak naprostě kratochvílský, že jí dlouho trvalo, než zjistila, co má vlastně představovat, ale jakmile jito došlo, věděla, že bude sošku chovat jako nejvzácnější poklad.

Byl to neomylně Nick - ale Nick viděný z Tatepova úhlu pohledu, odtud tedy ta podivná perspektiva. Bylo to vlastně Vzhlížení na Nicka.

"Ach, Tatepe! I!" Ale vzpamatovala se právě včas a dodala: "Ach, Korniane! Oběma vám mnohokrát děkuji. Už se nemohu dočkat, až ji po návratu ukážu Nickovi. Co vás přivedlo na nápad vyřezat Nicka?"

Tatep odpověděl: "Je to tvůj nejlepší lidský přítel. Ví, že ti chybí. Fotografie žádné nemáš. Myslel jsem, že by ti podobenka přišla vhod."

Marianna si sošku přitiskla k sobě. "To máš pravdu. Děkuji vám oběma." A se zářícíma očima dodala: "Počkej. Počkej tady, Tatepe. Nikam nechod."

Vyrazila ke stromu, přebrodila závěje balicího papíru a našla dárek, který zhotovila pro Tatepa. Pak vyrazila zpět k místu, kde čekali Kratochvílané.

"Čekal jsem," hlásil Tatep slavnostně.

Podala mu balíček. "Doufám, že za to čekání to stojí."

Tatep jím zatřásl. "Naprostu netuším, Marianno," řekl.

"Tak to rozbal. Už se nemůžu dočkat."

Roztrhl papír stejně okázale jako kdysi Nick a vytáhl vesele omalovaný louskáček a tkanou tašku s ořechy.

Marianna zatajila dech. Problém samozřejmě spočíval v tom, jak upravit louskáček na poznatelnou kratochvílskou verzi. Vyřezala totiž císaře Halemmtata jak dřepí na zadních, což znamenalo mnohem menší úpravu louskáčích mechanismu. Udělala ho pěkně baculatého a pichlavého. V pravé ruce držel obrovité nůžky, takové, jakými jeho poskoci zastihávají bodliny. V levé měl větvíčku talemmtatu, která zavinila tu nešťastnou rýmovačku.

Kornianovi se údivem rozšířily oči. A znovu spustil příval kratochvílštiny, jenž byl na Mariannu moc rychlý.... až na to, že Kornian vypadal dychtivě.

Ted' teprve si Marianna uvědomila, co provedla. "Proboha, Tatepe! Nezasťihnou tě, doufám, za to, že to máš u sebe?"

Tatep chřestil a chřestil. Vložil jeden ořech mezi Halemmtatovy čelisti a pomsty chtivě jej rozlouskl. Jádru nabídl Marianně a neustále chřestil. "Jestli to zkusí, Marianno, pak půjdeš se mnou ke Killim a pomůžeš mi vybrat mé vlastní skleněné korálky."

Rozlouskl další ořech a podal jádro Komianovi. Ostatní už Marianna chápala. Kornian s Tatepem chřestili na sebe a Kornianovy korálky do toho všeobecného veselí báječně cinkaly.

Marianna se s nimi s úlevou zasmála. O několik minut později vyběhla Esperanza koupit další ořechy, protože Kornianovy děti chtěly louskat také.

Marianna pohlédla na Nickovi! podobenku ve svých rukou. "Moc mě mrzí, žeš u toho nemohl být," řekla jí, "ale slibuju ti, že než dnes půjdu spát, všechno ti popíšu. Pokusím se nevynechat ani kousek."

* * *

"Milý Nicku," psala Marianna v dalším dopise o několik měsíců později. "S tímhle určitě nebudeš souhlasit. Vidím, že nejsem ani etnolog, a už vůbec ne diplomat. Jenom jsem se chtěla s Tatepem a Kornianem podělit o Vánoce, a vlastně se všemi, kdo se chtěli zúčastnit našeho veselí. Podle Clarence jsem poslala Kratochvíli ke všem čertům."

Víš, zastříhávat bodliny není Halemmtatovi v těchto dnech moc platné. Po městě chodí nějakých pětasedmdesát zastřižených Kratochvílanů s korálky na bodlinách a chovají se tak okázale a beze studu, až to člověka těší. Dokonce jsem viděla jednoho dospělého s korálky na ostnech, a to byl, prosím, nezastřižený!

Killim ti děkuje za barvy. Přesně takové si přála. Má teď tolik práce, že si vzala na pomoc dva učedníky. Dělá 'vánoční ozdoby' a polovina uměleckých galerií široko daleko ve vesmíru jí může ruce utrhnout. Učedníci zhotovují korále. Jeden z nich - Komianovo dítě - měl skvělý nápad, jak zhotovit jednoduché soupravy korálků, které se dají připevnit na ostny zastudena. Šetří to čas a potíže s metodou taveného skla.

Navíc-

Vlastně, včera jsem se zastavila na kus řeči s Killim, když, představ si, kdo se neobjevil - Koppen! Pamatuješ se na něj? Není on jeden z Halemmtatových rádců? Neuhoď, co chtěl: soupravu korálků.

Ne, bodliny zastřižené neměl. Ani nenakupoval pro žádného přítele. Jak řekl Killim, plánuje prý, že Halemmtatovi něco naznačí - ušly mi detaily, protože mluvil moc rychle - a že prý čeká, že za to bude zastřižen. Killim, jedny drahé modré korálky, račte prosím, pane!

Zjistila jsem, že z toho mám nepatřičnou radost. Ale něco by se Halemmtatovi říct mělo...

Kornian se mezitím pustil do výroby louskáčků. Můžeš to svést na mě. To já mu ukázala, jak je dělat. Buď jsem to byla já, nebo kvůli tomu rozebral můj dárek Tatepovi na kousky sám.

Posílám ti hologramy (jeden jsem dělala já), protože musíš vidět, jaké louskáčky dělá Kornian. Rozdíl mezi louskáčkem vyřezaným lidskou rukou a rukou Kratochvílana je tak patrný, jako rozdíl mezi Vzhlížením na Nicka a.... vzhlížením k Nickovi.

Moc mi chybíš, i přes ty tvoje vánoční rachejtle.

Brzy nashledanou - pokud mě ovšem Clarence neuvaří v kaši, kterou jsem si navařila a nepohřbí mě s kulem cesmíny v srdci."

Marianna se chvilku rozmýšlela se světlým perem nad obrazovkou, a pak připsala: "Líbá Tě Marianna," a uložila dopis k poště směřující k Dirtu.

Kratochvíle, letní slunovrat (podle kratochvílského kalendáře)

Milý Nicku,

tentokrát to není moje chyba. Tentokrát to zavinila Esperanza. Rozhodla se, že sama nějak přispěje k sérii našich svátků a ze oslavíme den Marína Luthera Kinga. (Na tom nic není, kdybych o Martinu Lutheru Kingovi věděla, třeba bych to navrhla sama, ale neznala jsem to jméno. Vyhledej si ho někde, bude se ti líbit.) A pozvala na oslavu také hromadu Kratochvílanů.

V závěru oslov měli všichni po sobě říct "nějaký sen". To není jako hra na přání, Nicku. Spíš to připomíná předsevzetí, ať vypadá jakkoli nedosažitelně, ale musíš usilovat o jeho dosažení. Dokonce i Clarence se tak rozparádil, že měl sen, že přestane myslet na Kratochvílany jako na "Jehelníčky", aby o nich mohl přemýšlet jako o Kratochvílancech. Esperanza později říkala, že Clarence zcela nepochopil dosah svého snu, ale že vykročil správným směrem.

Poté požádal Tatep svým velmi zdvořilým způsobem Esperanzu, aby také směl mít nějaký sen. Byla tam nějaká porada ohledně slovního vyjádření - Esperanza říká, že se to z její zprávy všechno dozvíš - a potom Tatep vstala řekl: "Mám sen... mám sen, že jednoho dne už nikdo nebude zastřížen za to, že mluvil pravdu."

(Uvidíš to na pásce. Všichni rozhodně souhlasili, že to je dobrý sen.)

Potom měla svůj sen Esperanza o "lidských právech pro všechny".

Následkem toho jsme se samozřejmě všichni pustili do vysvětlování půl tuctu Kratochvílanů, cože to ta "lidská práva" vlastně jsou. Esperanza jim na závěr přeložila pět různých ústav a celou knihu přednášek Martina Luthera Kinga.

Panebože. Právě mi to došlo... možná že to je všechno moje vina. Uvědomila jsem si to až teď. Přeber si to nějak sám, Nicku.

Asi za týden jsme s Tatepem sbírali dřevo, má v plánu něco vyřezávat - říká, že je to k Vánocům a chtěl začít už teď - když na chvíli přestal hřezat do dřeva a zeptal se: "Marianno, co znamená 'lidský'?"

"Jak to myslíš?"

"Myslím, že když Clarence říká 'lidský', má na mysli něco jiného než ty."

"To je docela dobře možné. Lidé užívají slova zcela volně, přestože se již postavili na vlastní nohy - no vidíš, teď jsem to udělala taky."

"Co myslíš, když říkáš 'lidé'?"

"Někdy mám na mysli druh homo sapiens. Když říkám, že lidé užívají slova zcela volně, myslím to tak. Zdá se, že Kratochvílana jsou v užívání s lov všeobecně velmi puntičkářští."

"A co myslíš tím, když říkáš 'lidská práva'?"

"Když říkám 'lidská práva', mám na mysli Homo sapiens a kratochvíle sapiens. Myslím tím všechny sapiens. Nedala bych ale ruku 'do ohně, že Clarence to slovo užívá ve stejné souvislosti."

"Myslíš, že jsem člověk?"

"Já vím, že jsi člověk. Vždyť jsme přátelé, ne? Nemohla bych se přece přátelít třeba, bože chraň, se šoupálkem, co říkáš?"

Zachřestil přesně tak báječně, jak to dělává, když má radost. "Ne, to si neumím představit. Jestliže jsem tedy člověk, měl bych mít lidská práva."

"Ano," řekla jsem. "To bys tedy rozhodně měl."

Možná, že to je všechno moje vina. Esperanza ti zbytek řekne - už celé dva týdny má u sebe doma Kratochvílany - sledují každický pásek filmu o Martinu Lutheru Kingovi, který se jí podařilo sehnat. Nemám tušení, jak tohle všechno skončí, ale moc sipřeju, abys byl u toho.

Líbá Tě Marianna

* * *

Marianna sledovala malého Kratochvílanka, jak louská ořechy Halemtem, a zamrazilo ji v zádech. To už bylo tento týden jedenácté dítě, které viděla Louskáčky zřejmě nedělal jen Kornian. V tom měl prsty i někdo další. Tohle však bylo poprvé, co viděla dítě louskat ořechy v Halemtatových čelistech.

"Ahoj," sklonila se k dítěti. "Ty máš ale hezkou hračku! Ukážeš mi, jak to děláš?"

Dítě jí to za neustálého chřestění krok za krokem ukázalo. Potom on (nebo ona, před pubertou nebylo zdvořilé se ptát) řekl: "To je legrace, vid? Máma z toho má záchvaty smíchu."

"A jak se tvoje maminka jmenuje?"

"Pilli," odpovědělo dítě. A dodalo: "Se zelenýma a bílýma korálkami na bodlinách."

Pilli. Ta byla zastřížena, protože řekla, že Hakmtat pustoší císařské zásoby dřeva tak, že stromy už nikdy pořádně nedorostou.

A pak si uvědomila, že ještě ani ne před rokem by žádné dítě nepřipustilo, že mu mámu zastříhli. Pouhé pomýšlení na to by zostudilo jak matku, tak dítě.

To se musí promyslet... Rozhlédla se po bazaru a spatřila alespoň čtyři zastřížené Kratochvílany nakupující něco k obědu. Dva z nich poznala, Korniana a jedno z jeho dětí, ale ti další dva jí by li naprosto neznámí. Pokusila se je určit podle čenichů, ale neuspěla. Bude se muset Korniana zeptat Zároveň si s naprosto neprofesionálním uspokojením uvědomila, že se teď Korniana na takovou věc zeptat může. Ještě před rokem by to bylo nemyslitelné a ostudné.

Ani ne před rokem. Jen kvůli Nickovi přemýšlela v dířském čase. Nebyl důvod mu psát a než by dopis dostal... Už na Vánoce bude tady. Hrozně si přála, aby už to bylo. Byla si jistá, že by věděl, jak tuhle situaci řešit.

Marianna dítěti poděkovala a jak vstávala, spatřila, že se k nim ztěžka kolébají tři Kratochvílané se zbarvenými bodlinami na šiji, odznakem Halemtatových stráží. "Tady je jedno," řekl ten největší. "A chyceno při činu."

Pak se posadil na bobek a řekl: "Půjdeš s námi. To je Halemtatova vůle."

Marianna se zachvěla hrůzou.

Dítě rozlousklo poslední ořech a za veselého chřestění řeklo: "Dáte mi taky zastříhnout bodliny?"

"Ano," řekl největší Kratochvílan. "Budou ti zastříženy." Hrubě sebral dítěti louskáček a všichni tři ho s nemotornou chůzí po třech vynucenou držení dítěte vlekli pryč.

Marianina nevěděla, co dělat, tak jen zavolala za dítětem: "Řeknu Pilli, co se stalo a kde tě najde!"

Dítě se ohlédlo přes rameno, znovu zachřestilo a řeklo: "Zeptej se, jestli můžu mít stříbrné korálky jako Hortap!"

Marianna zvedla odhozený louskáček, aby ho snad nenašlo nějaké jiné dítě a nedopadlo stejně, a uháněla k Pilli.

Na rohu k ní vzhledly od hry dvě děti a cválaly vedle ní, než se zastavila před pekárnou Pilli. Slyšela ní dovnitř a vesele chřestily, jaký to byl pěkný závod. Než řekne Pilli, co se stalo, chtěla je Marianna poslat pryč, ale Pilli je uvítala jako své vlastní, a tak to Marianna rovnou vyklopila.

Pilli pomalu naklonila hlavu. "Ano," vyslovovala pečlivě, aby Marianně nic neušlo, "čekala jsem to. Kdyby to nebyl louskáček, byla by to slova." Zachřestila ostny. "To je nejpříjemnější z mých mlád'at."

"Ale -" chtěla říct Marianna, "copak vy se nebojíte?" ale otázku nevyslovila.

Pilli dala dětem několik mincí a řekla: "Utíkejte ke Killim do sklárny a nechtě udělat sadu stříbrných korálků, pokud už nějakou nemá. Pak běžte říct otci, co se stalo."

Děti vzrušeně odcválaly.

Pilli stáhla v krámě rolety a řekla: "Vy se o mé dítě bojíte, vid'te."

"Ano," přiznala Marianna. Lhaní jí nikdy moc nešlo. Možná měl Nick pravdu, možná pro ni diplomacie není to pravé.

"Jste hodná," řekla Pilli. "Ale nemějte strach. Ani Halemtat by se neodvážil nařídít dítěti hašaj."

"Tomu slovu nerozumím."

"Hašaj" Pilli švihla ocasem před sebe a uchopila jednu bodlinu. "Špičky se zastřihávají tady," ukázala prstem, který se zastavil asi v polovině délky ostny. "A hašaj se zastřihuje tady," ukázala na místo asi půl centimetru nad kůží. "Nebojte se, Marianno. Ani Halemtat by se neodvážil nařídít dítěti hašaj."

Zřejmě bych měla vypadat uklidněně, pomyslela si Marianna. "Chápu," řekla, "to ráda slyším." Doopravdy však neměla ani ponětí, o čem Pilli mluví, a osudné následky, jaké by takový hašaj měl, jiná klidu nepřidaly. V žádné etnologické zprávě se takové slovo nevyskytovalo.

V rukou stále držela louskáček ve tvaru Halemтата. Nyní si ho dobře prohlížela. Jeho hlavní rysy byly čistě kratochvílské a - leknutím louskáček málem upustila - vždyť to byl jasně Tatepův styl řezby! Tak Tatep taky?

Jestliže dokázala rozpoznat Tatepův charakteristický styl řezby ona, pro Halemтата to musí být hračka - co teď?

Pečlivě zastrčila louskáček pod roletu, ať si Pilli rozhodne, co s ním, Marianna to sama nedokázala a rychle vyrazila k Tatepovi.

Cestou uviděla další dítě s louskáčkem Halemтата. Zastavila se, našla otce dítěte a sdělila mu, že Halemtatovy stráže za takovou "urážku" nechaly zastříhnout Pillino dítě. Otec jí za tu novinu poděkoval a jemně odebral dítěti louskáček.

Tenhleten, všimla si Marianna, nevyřezával ani Tatep, ani Kornian. Tenhle byl dílem neznámých zubů.

Kratochvílan zahnal děti domů a dřepěl si na zem. Zcela otevřeně si vzal miskou s ořechy, které jeho dítě louskalo, a začal je jeden po druhém louskat s takovým zadostiučiněním, až Marianně klesla čelist.

Jestě nikdy žádného drzého Kratochvílana neviděla, ale klidně by se vsadila, že právě na jednoho narazila. Dokonce se mu dařilo každý ořech rozlousknout tak, aby to znělo jako výstřel z pušky. Marianna pospíchala k Tatepovi a v uších jí zněly výstřely.

Zastihla ho doma, jak vyřezává další louskáček. Polkl, ukázal jí ho a řekl: "Co tomu říkáš, Marianno? Zamlouvá se ti ten portrét?"

Tohle nebyl Halemtat, ale jeho - lepší slovo ji nenapadlo - velký vezír Korten. Vždycky měla pocit, že se velký vezír samolibě uculuje. Věděla, zeje to kvůli jednomu jeho lehce zdeformovanému zubu, ale lidskému oku to neušlo. Tatepův portrét měl stejný úšklebek, jen o něco víc zdůrazněný. Marianna to nevydržela... začala se smát.

"Aha!" zaradoval se Tatep a chřestil přitom jako uragán. "Alespoň jednou jsi sdílela vtíp bez mého vysvětlování!" Vážně se na louskáček zahleděl. "Však si to velký vezír pro jednou zaslouží!"

Marianna se smála a Tatep chřestil. Tentokrát při jeho chřestění vystřízlivěla Marianna. "Myslím, že tě za to zastříhnou, Tatepe," řekla a vyprávěla mu o dítěti Pilli.

Nijak nezareagoval. Místo toho se spustil na všechny čtyři a odešel ke skříni v rohu, kde přechovával všechny své řezby a jiné cenné věci. Ze zásuvky vytáhl krabici a vrátil se k Marianně po třech nohách. "Zatřes s tím! Vsadím se, že uhodneš, co je uvnitř."

Zvědavě zatřásla krabicí, která zachřestila. "Sada korálků," řekla.

"Vidiš? Jsem připraven. Chřestí jako smích, vid? Smích Halemtatovi. Požádal jsem Killim, aby mi udělala korále červené, protože stejnou barvou sis nabarvila hlavu, když ses dala zastříhnout."

"To je pro mne velká čest,..."

"Ale?"

"Ale bojím se o tebe. Bojím se o vás všechny."

"Pillino dítě se nebálo."

"Ne, Pillino dítě se nebálo. Pilli říkala, že ani Halemtat by se neodvážil naříditi dítěti hasaj." Marianna se zhluboka nadechla a řekla: "Ale ty nejsi dítě." A já nevím, co s Kratochvílanem takové *hasaj* udělá, chtěla dodat.

"Spolkl jsem zemínko," oznámil Tatep, jako by tím bylo řečeno vše.

"Tomu nerozumím."

"Tak já se podělím. Zemínko nevyroste, dokud neprojde" - poklepal si na břicho - "žaludkem?, trávicím traktem? Kratochvílana. Někdy nevyroste ani pak. 'Spolknout zemínko' znamená 'odhodlat se k něčemu velmi důležitému'. Spolkl jsem zemínko, kterému se říká 'lidská práva',"

Marianna k tomu nemohla dodat než: "Rozumím."

V zamyšlení se pomalu ubírala k velvyslanectví. Ano, rozuměla Tatepovi - cožpak sama neječela na Clarence ze stejného důvodu? Ale o Tatepa se hrozně bála - vlastně o všechny.

Aniž by si to uvědomila, minula ambasádu a došla k domkům, v nichž byli ubytováni etnologové. Esperanza - ano, právě Esperanze se musí světit.

Měla štěstí. Byla doma a psala jednu ze svých zpráv. Vzhledla od práce a řekla: "Tak fajn. Dáme si přestávku."

"Obávám se, že tohle na přestávku není. Mám problém, který je pro tebe, tuším, jak dělaný. Jak hodně toho víš o fyziologii Kratochvílanů?"

"Jsem expert," řekla Esperanza a opřela se v křesle. "Alespoň pokud jde o náš tým."

"Co se stane, jestliže ustříhneš Kratochvílanovi osten" - ukázala prsty - "takhle těsně nad kůží?"

"To máš jako s kočičími drápkami. Když ustříhneš špičku, nestane se nic. Když to zastříhneš moc, dostaneš se ke krevnímu oběhu - a možná k nervu. Určitě to bude hodně krváčet. Zřejmě to nikdy pořádně nedoroste. A bude to taky šíleně bolet, třeba jako když ti strhnou nehet."

Esperanza se náhle vztyčila v křesle. "Ale vždyť ty se úplně třeseš! Co se stalo?"

Marianna se zhluboka nadechla, ale třesavka neustala. "Co by se stalo, kdyby to někdo udělal se všemi Ta-" zjistila, že nemá odvahu to jméno vyslovit, "-se všemi bodlinami nějakého Kratochvílana?"

"Vykrvácel by, Marianno." Esperanza ji pevně chytla za ruku. "Teď ti namíchám pořádného lomcováka a ty mi o tom všem povyprávíš." Marianna překonala nevolnost a přikývla: "Ano," vypravila ze sebe. "Ano."

"Kdo sakra řekl těm zatracenejm Jehelníčkům o 'lidských právech'?" řval Clarence. Zuřivě se na Mariannu mračil a čekal na odpověď.

Esperanza se vztyčila do své plné výše a postavila se mezi ně. "O lidských právech řekl Kratochvílanům Martin Luther King. Sám jste byl u toho. Přestože se zdá, že vy jste již na svůj sen zapomněl, Kratochvílané očividně ne."

"Vždyť je tam sakra revoluce!" mávl Clarence neurčitě rukou směrem do středu města.

"Skoro už to tak vypadá," řekla mírně Juliet. "Tak proč trčíme tady, místo abychom prováděli pozorování na místě?"

"Jste tady, protože ručím za vaši bezpečnost."

"Kecy," řekl Matsimoto. "Nás Halemtat zastříhovat nebude."

"Mimochoodem," podotkla Esperanza. "Zásobovací loď přistane asi za pět minut. Někdo musí jet a vyzvednout zásoby - a Nicka. Jinak do toho Nick spadne rovnýma nohama. Poslední pošta odešla před dvěma měsíci. Nemá ani tušení, že se situace tak" - lehce se zamračila a hned se zase usmála, jakmile našla vhodný výraz - "radikálně změnila."

Clarence se znovu pronikavě podíval na Mariannu. "Jako členka ambasády jste povinna to vykonat. Zásoby a Nicka vyzvednete vy."

Marianna, která se právě chystala přihlásit dobrovolně, potlačila nutkání říci "Děkuji" a místo toho odpověděla: "Ano, pane."

Sotva se dostala Clarencovi z dohledu, svobodně vydechla. Zásobovací transportér byl konstruován jako obrněný vůz. Přestože se už Marianna nebála Halemtatova hněvu víc než etnologové, byla si dobře vědoma, že by se nic netušící pasažéři z Dirtu mohli snadno ocitnout uprostřed - doslova - masy Kratochvílanů. Podle toho, jak to chápala, užívali Kratochvílané v boji zuby a ostny. Vůbec netoužila dostat se do rány švihajícímu ocasu. Nezastřížené bodliny byly špičaté jako jehly.

Teprve teď jí došel plný význam zastřížení, které Halemtat ustanovil trestem. Dát někomu po čenichu ocasem plným skleněných korálků nebylo tak efektivní jako facka uštědrěná špičatými bodlinami.

Z transportéru oznámila vysílačkou lodi, že před vyložením musí všichni počkat uvnitř. Kapitánovi se to určitě bude líbit, myslela si, ještě než dostala odpověď od kapitána Tertaina. Podle řečí, které o něm kolovaly, dosud nevskočil jinam než na Dirt a nic jiného neměl v úmyslu ani teď. Marianna oznámila Nickovi, ať se ani nehne, dokud si pro něho nepřijde.

Nick jí pouze vesele oznámil: "Tyhle Vánoce budou velmi zvláštní."

"Nicku," řekla, "vždyť vůbec nic nevíš."

Vzala to oklikou po úzké cestě, která vedla k Tatepovu domu. Netroufla si zastavit, ale podle zatažených rolet poznala, že není

doma. Vlastně to vypadalo, že doma nezůstal nikdo... i bazar byl opuštěný.

Transportér se hnál dál a Marianna to vzala druhou menší oklikou. Cesta, které Esperanza přezdívala "Grande Allez", vedla přímo do Halemtatovy císařské rezidence. Nádvoří bylo zaplněno Kratochvílany. Byli tam na sebe namačkání a všichni do jednoho naježeni na nejvyšší míru. Toužila mít odvahu podívat se zblízka, ale Clarence by vzal čert, kdyby jí cesta k lodi trvala déle než obvykle. A kontrolovat měl ve zvyku - na to ho znala příliš dobře.

Sešlápla plyn až k podlaze a dorazila na improvizovanou přistávací plochu v rekordním čase. Nick jí zamával ze dveří lodi a vyšel ven. To je celý Nick, pomyslela si. Řekla mu, aby počkal v lodi, než si pro něj přijede. Poslechl na slovo. Víc už nemohla udělat pro to, aby ho neobjala hned, jak k němu dorazila. S úlevou si povzdychla: "Musíme rychle přeložit zásoby, Nicku. Zapišu tě, jen co nastoupíme."

Udělal to, sotva se jim z lodi podařilo přeložit všechny zásoby.

Usedl na vedlejší sedadlo, vrhl na ni dlouhý zamyšlený pohled a řekl: "Takže Clarence nařídil všem etnologům držet se na území ambasády?!" Žertem zavrtěl posmutněle hlavou a mlaskl. "Vidím, že jsem své lidi nenaučil správně reagovat na jeho nařízení." Usmál se na ni. "Čili velvyslanectví mi radí, abych se od toho držel dál, že?"

"Ano," přisvědčila Marianna. Nebylo jí po chuti, že mu to musí říkat právě ona, ale ptal se. "Vrchní zplnomocněný vyslanec atd. ustanovil vrchního a formálního dozorce nad všemi nevládními osobami..."

"Fajn," řekl Nick. "Ty jsi svoji práci udělala: byl jsem informován. Nyní se chci jet podívat, jak se bude revoluce vyvíjet." Založil si ruce a čekal.

Měl pravdu. Clarence mohl pouze ustanovit dozorce, ale držet etnology na ambasádě, na to neměl právo. A Marianna toužila vidět revoluci stejně jako Nick.

"V pořádku," řekla. "Já odpovídám za tvoji bezpečnost, takže pojedeme transportérem. Nechci, aby ses do něčeho zapletl." Rozjela se a zamířila ke Grande Allez.

Nick přitiskl nos na sklo a pozoroval ulice. Vesele si při tom pobrukoval nějakou písničku.

"Poslyš, Nicku... jestli nás Clarence zavolá..."

"Začne nás to zajímat, až to přijde," řekl.

Na tom není nic špatného, mít starost, pomyslela si Marianna, ale usmála se. Broukal si vánoční koledy jako nějaké nedočkavé dítě. Samozřejmě v naprosto nevhodnou dobu, ale měla ho za to o to víc ráda.

Zastavila auto u vchodu na nádvoří paláce a otočila se k Nickovi, aby se zeptala, má-li dobrý výhled. Nick však už byl venku a opatrně si razil cestu davem Kratochvílanů. "Nicku!" zavolala a běžela rychle za ním. "Tak, Nicku!"

Zastavil, než ho doběhla a řekl: "Já to musím vidět, Marianno. To je moje práce."

"A moje práce je, aby se ti nic nestalo..."

Usmál se. "Tak jdi první. Chci se postavit tamhle, abych mohl vidět a slyšet všechno, co mají Halemtat a jeho rádcové za lubem."

Marianna si potají představila, jak táhne Nicka do bezpečí k autu, ale vážil dvakrát tolik, co ona a podle jeho výrazu nehodlal spolupracovat. Radši tedy půjde první. Její jediná útěcha byla v tom, že pokud se jich Clarence pokusí dovolat vysílačkou, nikdo to nezvedne a nikdo nebude jeho rozkazy plnit.

"Hej, Marianno!" zavolal z davu Komian. "Tady jsme! Odsud je dobře vidět!"

A taky je tam bezpečněji. Marianna vděčně bázlivě zamířila tím směrem. Několik nezastřížených Kratochvílanů jim uvolnilo cestu, aby mohli bezpečně projít. Lepší být obklopen Kratochvílany s korálky na bodlinách.

"Vítejte zpátky, Nicku," řekl Komian. Chaylam poodstoupila, aby pro ně vytvořili bezpečné místo. "Jdete právě včas."

"Taky myslím. Co se tu děje?"

"Halemtat právě nechal zastříhnout Pillino dítě, Čipet, za to, že si hrálo s louskáčkem Halemtata. Halemtatovi se ty louskáčky pranic nelíbí."

Nezastřížený Kratochvílan vedle poznamenal: "Halemtatovi se vůbec mnoho věcí nelíbí. Myslím, že správný princ by si měl alespoň jednou nebo dvakrát do roka pořádně zachřestit."

Marianna se nechápavě zamračila, Nick se usmál a vysvětlil: "Zhruba přeloženo: Hapter si myslí, že princ by měl mít alespoň minimální smysl pro humor."

"Zachřesti, Halemtate!" vykřikl někdo z davu. "Ukaž, jestli to umíš."

"Ano," přidal se někdo další - a Marianna si uvědomila, že to byl Kornian - "Zachřesti, velký princ louskáčků!"

Okolo se ozvalo chřestění, jako když prší na plechovou střechu. Marianna se rozhledla. Smích proběhl davem a všichni Kratochvílané se dostali do pulsujícího pohybu. Dokonce i velký vezír krátce zachřestil, ale sotva si to uvědomil, polekaně ztuhl.

Halemtat nechřestil.

Kornian vytáhl ze svého vaku louskáček a ořech. Ten vložil do louskáčkových samolibě se šklebících úst a do všeobecného chřestění zaznělo rozlousknutí jako výstřel z pušky. Odněkud zprava se rozlehla další rána. Pak třetí... A pak nabylo chřestění na nové síle.

Marianna si připadala jako pod vodou. Všechno kolem ní rachalo a chřestilo. Kornian rozlouskl ve šklebících se čelistech druhý ořech a jeho ostny plné korálků se radostně rozdrnčely.

Potom jeden z Halemtatových strážců vytrhl Kornianovi louskáček z ruky. Upřeně na něj hleděl, ale Kornian chřestil ze všech sil.

Strážce se ohlédl přes rameno a zeptal se Halemtata: "Tenhle už je zastřížený. Co s ním?"

"Přines mi ten louskáček," nařídil Halemtat. Strážce znovu pohlédl na Korniana, který se ještě nepřestal smát, a odklusal k Halemtatovi s louskáčkem v ruce. Teprve teď poznala Marianna úšklebek na louskáčkově tváři.

Strážce podal louskáček velkému vezírovi. Marianně bylo zcela jasné, že ten úšklebek poznal také.

"Čí zuby to vyřezaly?" ptal se Halemtat.

Jeden nezastřížený Kratochvílan si začal razit cestu davem, pyšně se posadil na zadní a řekl: "Moje zuby." A k velkému vezírovi dodal s lehkým záchvěvem bodlin, což znamenalo stěží potlačovaný smích: "Tak co si o mé práci myslíš, Kortene? Jak se ti to líbí? Udělal jsem ti silnou čelist."

Zástupem opět proběhlo zachřestění.

Halemtat se posadil na zadní. Ostny měl úplně naježené. Marianna ještě nikdy neviděla, že by se Kratochvílan takhle naježil. "Ticho!" zařval.

Dav se rozvolnil, vyděšený buď jekotem nebo zelektrizovanými ostny svého vládce. Smích se uklidnil jedině proto, že se každý Kratochvílan naježil úplně stejně jako Halemtat. Kornian se přesunul blíž k Nickovi a Marianně, aby byli pod ochranou jeho korálkových ostnů.

"Marianno," řekl Nick opatrně, "to je Tatep."

"Já vím," řekla. Bezmyšlenkovitě se pro uklidnění chytila Nickovy paže.

Tatep... Seděl si tam bez rozpaků - jediný Kratochvílan na nádvoří s ulízanou srstí. Podle klidil, který z něj vyzařoval, by docela klidně mohl sedět u Marianny v kanceláři a probírat jednotlivé druhy dřeva.

Halemtatovi se zlostí třáslы bodliny. Otočil se ke svým strážím a řekl: "Zastříhněte Tatepa. *Hašaj*"

"Ne!" vykřikla Marianna a hnala se dopředu. Když si uvědomila, že mluvila dirtsky a chtěla se opravit v kratochvílštině, Nick ji popadl a dal jí ruku přes ústa.

"Ne!" zakřičel Kornian, jako by jí tlumočil, ale mluvil za sebe.

Marianna marně Nickovi vzdorovala. Vzteky ho kousla do ruky, kterou držel na jejích ústech. Když zaječel a ruku pustil - Marianmi však ne - zakřičela: "Zabije ho to! Vykrváčí! Pusť mě!" A při posledním slově ho surově kopl, ale Nick držel pevně.

Strážce vytáhl rituální nůžky a podal je úřednici pověřené zastřihováním. Podržela je nad hlavou a obřadně jimi třikrát ve vzduchu zacvakala. S každým cvaknutím nůžek dav skandoval: "Ne. Ne. Ne."

Úřednice se zarazila. Halemtat na ni mlskl, takže se urychleně rozpomněla na zbytek rituálu. Otočila se k Halemtatovi a třikrát před ním ve vzduchu zacvakala.

Tentokrát bylo skandování davu o poznání silnější. "Ne. Ne. Ne," ozývalo se s každým cvaknutím.

Marianna sebou začala házet, když úřednice přistoupila k Tatepovi...

Pak se do toho vložil velký vezír. "Ne," řekl úřednici. Otočil se k Halemtatovi a řekl: "To je moje podobenka. Já se té karikatuře dokážu zasmát. Jen je mi divné, že vy to, Halemtate, nedokázete. Změkčila vám snad nějaká nemoc ctěné bodliny, že nemůžete zachřestit?"

Marianna byla tak překvapená, že se přestala s Nickem prát a sevržení povolilo. Nepustil, ale držel ji, skoro jako by ji objímal. Marianna se zatajeným dechem čekala, co Halemtat odpoví.

Halemtat sebral úřednici nůžky a hodil je Kortenevi k nohám. "Ty," nařídil. "*Hašaj* uděláš Tatepovi ty."

"Ne," řekl Kortenev. "Já ne. Mé ostny jsou dost tvrdé, aby chřestily."

V té chvíli Kornian znovu zakřičel: "Zachřesti, Halemtate. Dokaž, že to ještě umíš!"

Bez jakékoli domluvy začal dav náhle opakovat: "Za-chřes-ti! Za-chřes-ti!"

Halemtat se divoce rozhledl. Nemohl by zachřestit, ani kdyby byl chtěl. Měl tak naježené bodliny, *že se jedna druhé nemohly dotknout. Obrátil se k úřednici, jako by ji žádal, aby nůžky sebrala a pokračovala.

Místo toho začala skandovat s davem: "Za-chřes-ti!"

Halemtat učinil císařské gesto ke svému strážci, ale ten řekl: "Za-chřes-ti!"

Halemtat se otočil a plným tryskem odcválal do paláce. Skandování za jeho zády neustávalo: "Za-chřes-ti! Za-chřes-ti!"

Potom se znenadání rozchřestil Tatep. Hned nato se celé shromáždění začalo svému uprchlému vlci smát a smát a smát.

Marianna se úlevou opřela o Nicka. Nepatrně ji objal, a pak ji pustil. Přes chřestění davu jí řekl: "Myslel jsem, že se chceš nechat zabít, blázínku."

"Nemohla... nemohla jsem jen stát a nic nedělat. Vždyť mohli Tatepa zabít."

"Myslel jsem, že nedělat nic je práce diplomata."

"Máš pravdu, diplomat tak trochu pořád jsem. Ale stejně jsem po téhle epizodce přišla o práci."

"Moje nabídka stále platí."

"Teď pravdu, Nicku. Kdybych před čtvrt hodinou byla členkou tvého týmu, nechal bys mě jít?"

Zaklonil hlavu a zasmál se. "Samozřejmě, že ne," řekl. "Ale přinejmenším chápu, proč jsi mě tak šileně hryzla do ruky."

"Proboba, Nicku. To je mi moc líto. Bolelo to?"

"Bolelo," řekl. "Ale tvou omluvu přijímám. A příště už ti na vybranou nedám."

"Jaké příště?"

Nick s úsměvem přikývl.

To se Nickovi muselo nechat: byl realista.

"Ahoj, Nicku," ozval se Tatep. "Vítej zpátky."

"Ahoj, Tatepe. Je vidět, že se do toho vložili obyčejní lidé. Co bude dál?"

Tatep celý zachřestil. "Máš stejný názor jako já," řekl. "Něco takového děláme poprvé. Kortenev ještě pořád chřestí. Dokonce mě požádal, abych mu vyrobil louskáček velkého vezíra. Myslím, že mu ho dám... k Vánocům."

Otočil se k Marianně. "Podělíš se?" zeptal se. "V tu chvíli jsem neměl čas to sledovat. Vy jste měli s Nickem milostný rituál? Můžu se dívat, až to budete dělat znovu?"

Marianna se viditelně začervenala a Nick se až příliš hlučně zasmál. "Vysvětlí mu to sám," řekla pevně Nickovi. "Milostné rituály nejsou v mé pravomoci. Ještě stále jsem v diplomatických službách, alespoň než dojedeme na ambasádu."

Tatep usedl na zadní a dychtivě očekával Nickovo vysvětlení. Marianna si povzdychla a rychle řekla: "To nebyl rituál, Tatepe."

Měla jsem o tebe takový strach, že jsem se do toho chtěla vložit. Přestože jsem netušila, co bych pak dělala dál, nemohla jsem Halemtata nechat, aby ti ublížoval." Ušklíbala se na Nicka a dokončila: "Nick se bál, že se mi něco stane, a nepustil mě."

Tatep vykukl údivem oči. "Tys ses za mě chtěla bít, Marianno?"

"Ano. Jsi můj přítel."

"Děkuji ti," řekl vážně. A k Nickovi poznamenal: "Dobře, žeš ji zadržel. Chřestění je lepší než boj." Znovu se otočil k Marianně. "Jsem překvapen," řekl. "To ty jsi nám ukázala, jak na Halemtata."

Od čenichu k ocasu se celý otfásl, až se mu bodliny rozrachotily jako stovky malých bubínků. "Halemtat před naším chřestěním utekl s ocasem mezi nohama!"

"A co teď?" zeptal se Nick.

"Teď jdu domů. Už bude večere a já mám hlad, že bych spořádal celý strom." A zachrastil: "Škoda, že dřevo, ze kterého dělám louskáčky je tak hořké - ačkoli dnes večer bych mohl udělat výjimku a povečeret něco jiného."

Tatep se spustil na všechny čtyři a vydali se domů. Většina ostatních se už také rozcházela. Vypadalo to velmi nepřírozeně, dokud Marianna nezaslechla a neviděla mezi odcházejícími Kratochvílanu zachvaty chřestivého smíchu.

U transportéru se Tatep zastavil. "Nicku, až bude vhodná příležitost, moc rád bych se něco dozvěděl o lidském milostném rituálu. Kvůli přátelství bych měl vědět, kdy Marianna bojuje a kdy miluje. Pak bych poznal, jestli potřebuje pomoc - nebo jakou pomoc vlastně potřebuje. Konec konců i stromy někdy potřebují v lásce pomoc..."

Marianna znovu zrudla. Nick řekl: "Budu ti o tom vyprávět, jen co se znovu trochu zabydlím."

"Děkuji ti." Tatep se vyřad domů, jako by se vůbec nic nestalo. Vlastně se dalo říct, že se celý smějící se dav Kratochvílanů právě při západu slunce vrací z pikniku."

Pípání rádia vrátilo Mariannu do skutečnosti. Odkládat to je nesmysl. Je třeba kousnout do kyselého jablka a ohlásit se Clarencovi. Když nic jiného, ostatní se budou bát, co s nimi oběma je.

Marianna nastoupila. Nick se okamžitě usadil vedle. Hezkou chvíli již poslouchali spílání linoucí se z vysílačky, ale Marianna se k odpovědi neměla. Místo toho sledovala, jak se smějící Kratochvílané vracejí z palácového nádvoří do svých domovů.

"Nicku," ozvala se. "Opravdu můžeš diktátora donutit k rezignaci smíchem?"

Ukázal palcem na vysílačku. "Můžeš to zkusit," řekl. "Opláčet Clarencovi nadávky je zbytečné - ty nemáš jeho nadání k byrokratickým invektivám."

* * *

Slavnostní zdobení stromku bylo v plném proudu. Právě vytvořený vánoční sbor pěl české koledy - dárek od Esperanzy všem zaměstnancům. Clarence se tak zlískal vánočním punčem, že dokonce Marianně nabídl, zeji vezme zpátky, pokud bude ochotna přistoupit na degradaci za neposlušnost. Stejně podnapilá Marianna řekla sice ne, ale řekla to zdvořile.

Nick konečně dorazil s Tatepem, Kornianem, Chaylam a jejich dětmi. Najednou si Nick začal právě uprostřed koled žádat ticho. "Věnujte mi pozornost, prosím," křičel do rámusu. "Pozornost, prosím! Tatep by vám rád něco oznámil." Když konečně nastal klid, obrátil se k Tatepovi a řekl: "Máš prostor."

Tatep se udiveně podíval kolem sebe a znovu na Nicka.

"Chci říct," opravil se Nick, "můžeš mluvit, Marianna není jediná, koho to bude zajímat, věř mi."

Ale Tatep se s proslovem stejně obrátil k Marianně.

"Všichni jsme byli na audienci u Halemtata," řekl. "A Halemtat souhlasil, že nikdo nebude zastřížen, pokud nebude nejméně pět lidí z jedné vesnice souhlasit, že si urážka zasluhuje tak krutý trest. Těch pět vybereme my, ne Halemtat. Navíc může každý ode dneška říct cokoli, aniž by se musel bát, že bude zastřížen. Za pravdu už se trestat nebude."

Všichni začali tleskat. Vedle Tatepa spokojeně zářil Nick.

Tatep vytáhl z vaku list pergamentu. "Vidíš, Marianno? Halemtat to podepsal a stvrdil svým kousnutím."

"Jak jste ho přinutili souhlasit?"

"Smáli jsme se mu, a dokud nesouhlasil, po celé tři dny a tři noci jsme před palácem rachтали louskáčkama."

Kornian zachřestil. "Říkal, že by podepsal cokoli, jen abychom už byli pryč a nechali ho vyspat." Potěžkal ohromný balík, který přinesl s sebou a znovu zachřestil. "Tady jsme vám na večírek ty vyloupané ořechy všechny přinesli!"

Marianně bylo málem Halemtata líto. S úsměvem přijala balík a nasypala ořechy na stůl. "To je snad škoda je sníst, ne?" řekla a obdivně sledovala hromadu. "Nechcete je dát radši do muzea?"

"Nejdůležitější je," řekl Tatep, "že můžeme říkat, co chceme." Vložil si jeden ořech do pusy a rozkousal ho. "Halemtat je talemtat," řekl a samou radostí si zachřestil.

"Korten se tváří, jako by kousl do šípkostrumu," chytil se toho hned Kornian.

Marianna, která to slovní spojení neznala, vrhla na Nicka nechápavý pohled. Nick vysvětloval: "Asi jako když my řekneme: 'kousnout do citrónu.'"

Jedno Kornianovo mládě se posadilo na zadní a řeklo: "Ukážeme vám Halemtatovy stráže-"

Dítě obřadně seřadilo své sourozence (až na toho nejmenšího, který se mohl smíchy uchřestit) a jali se pochodovat sem a tam. Po druhém kole byla Marianna s to zachytit posměšný význam jejich písničky: "My jsme stráže Halemtata/ zastrihnem vás tatotata/ Však vy něj sté bez viny/ zastrihnem vám bodliny!"

Po třetím kole šláplo jedno dítě druhému na ocas a celý houf se začal hašteřit a vzájemně si nadávat. "Vypadáš jako Korten!" ječelo jedno úplných plic. Dospělí potěšené chřestili. Nejmenší Kratochvílanek, který zjistil, že nadávky mohou být docela legrace, zavolal na Mariannu: "Marianno! Ty nemáš bodliny!"

Marianna se rozesmála na celé kolo. Když popadla dech, vysvětlila mu, co ta nadávka znamená, když se přeloží do spisovné dirtštiny. "Jestli chcete správnou dirtskou nadávku," řekla rozpustile, "jednu vám řeknu: 'ptačí mozek.'" Pro Kratochvíleny nebylo obtížné ji vyslovit, a když jim Marianna vysvětlila, co znamená, všechny děti souhlasily, že to docela dobrá nadávka je.

"Marianna je ptačí mozek," řeklo nejmenší.

"Ne," odporoval Tatep. "Halemtat je ptačí mozek, ne Marianna."

"Jen je nech, Tatepe," bránila je Marianna. "Děti přece mohou říkat, co chtějí."

"To máš pravdu," řekl Tatep. "To máš pravdu."

Pak poslali děti hledat pod stromeček dárky a Tatep se obrátil k Nickovi. "Poděš se, Nicku - tvé překvapení pro Mariannu."

Nick sáhl pod stůl. Chvilí tam štrachal a vytáhl objemný balík. Položil ho na stůl vedle hromady Halemtatových ořechů. Marianna jich stihla chytit dvě hrsti, než se rozkutálely po podlaze.

Nick položil na dárek ochrannou ruku. "Ještě ne," řekl. "Raději to vysvětlím. Tatepe, v každé rodině je tradice Vánoc trochu jiná, stejně jako u vás na Den probuzení. Tohle je část mojí rodinné tradice. Není to sice tradice, jakou drží Marianna, ale alespoň pro tentokrát, doufám, že se mnou bude zajedno." Sundal ruku z krabice a podal ji Marianně. "Teď ji můžeš otevřít," řekl.

Marianna položila ořechy zpátky na hromadu, sáhla po dárku a rozervala papír s takovou vervou, že by uspokojila leckterou rozbalovací tradici. V papíru byla krabice a uvnitř zásoba pestrobarevných lepenkových trubiček s nalepenými třpytivými hvězdičkami a proužky a puntíky a celou armádou kovově zelených rybiček. "Rachejtle!" řekla Marianna. "Teda, Nicku..."

Přitiskl jí prst na ústa. "Než řekneš něco dalšího-. Dnešek sis vybrala z kratochvílského roku jako nejlepší den pro oslavu Vánoc. Dále jsi říkala, že Vánoce na Dirtu a dalších světech, kde žijí lidé, nejsou ve stejný den -"

Marianna přikývla.

Nickovi se na tváři pomalu rozhostil úsměv. "Ale to není pravda. Letos je na Dirtu právě dnes čtvrtého července, čili oslavy vyhlášení

nezávislosti Spojených států. To datum už, co budeme živi, nikdy nebude souhlasit, jen dnes. Tak alespoň- pro tentokrát pořádný ohňostroji? U vás přece tradičně slavíte Den nezávislosti ohňostroji?"

Škodolibá radost v jeho očích přinutila Marianou sklonit hlavu a dívat se dolů, jenomže pohlédla přímo do Tatepových rozdyčených očí. Všichni Kratochvílané čekali, co to Nick pro Mariannu vybral, a zdali vybral správně.

"Slavíme," řekla k Tatepovi, ale usmála se už na Nicka. "Den nezávislosti je tedy dneska i na Kratochvíli. Tak pojďte, uděláme si ohňostroji!"

Následujících dvacet minut ožila noční obloha Kratochvíle římskými svícemi, petardami, hvězdičkami a celou tou zářící nádherou všech Vánoc a Dnů nezávislosti, které si Marianna pamatovala. Lidé na ulici dělali jóu a jéé a Kratochvílané chřestili. Rány a výstřely probudily dokonce Halemtata, kterému nezbylo než vyjít na balkon a dívat se také.

Na druhý den přišel Tatep s novinou, že jeden z palácových strážů prý dokonce slyšel Halemtata chřestit. "Nevěřím tomu ani slovo," řekl Nick, když to vykládal Marianně.

"Ani já ne," souhlasila, "ale moc ráda bych věřila."

"Je to perfektní vánoční pohádka. O co se vsadíš, že se ode dneška bude každé Vánoce vyprávět O tom, jak Halemtat poprvé zachřestil?"

"O co chceš," odpověděla. Pak se najednou zarazila: "Nicku, to opravdu všechny tradice začínají tak snadno a tak rychle?"

Zasmál se. "Jaké petardy ti mám koupit příští rok?"

"Od každé jednu," řekla. "A pět těch, co vypadají jako ryby, a když padají k zemi, prásknou, když to nejméně čekáš."

Prolétlo jí hlavou, že změnil téma hovoru, ale pak si uvědomila, že tím vlastně odpověděl na její otázku. Ať se pro zbytek života vrtne kamkoli, ohňostroje Jsudou součástí i její vánoční tradice. A nebudou to jen tak ledajaké ohňostroje, ale ohňostroje Dne nezávislosti. Usmála se. "Příští rok bychom si možná měli kromě *Louskáčka* pouštět i Čajkovského *Ouverturu 1812*"

Zavrtěl hlavou. "To teda ne. Však ty ohňostroje, které ten tvůj louskáček stačil napáchat, úplně stačily!"

***přeložila Blanka Vykoukalová
ilustrovala Renáta Fučíková***

Theodore Sturgeon

(Killdozer)

-dokončení-

Obsah předchozí části: Před naší civilizací svedly na této planetě boj dvě mimozemské rasy. Nehmotná entita, kterou jedna z těchto ras vyvinula ke zničení té druhé, zničila své pány zároveň s nepřítelem. Její část zůstala na Zemi, zapomenutá ve staré kobce, dokud nebyla přivolána k životu stavbou vojenského letiště na zapomenutém ostrůvku v oceánu. Bytost vstoupila do bagru Daisy Etta a vzápětí za podivných okolností přišli dva z dělníků o život. Hrdinům příběhu je stále více jasné, že na ostrově se děje cosi přesahující lidské chápání. Někteří jsou ovšem toho názoru, že nehody má na svědomí předák Tom, který naopak jako jediný začíná chápat nebezpečí situace.

Al Knowles a Harris se spolu usadili poblíž chladiče vody.

"Je zle," řekl Harris.

"Nikdy 'sem nic takového neviděl," prohlásil Al. "Starej Tom tam přilít' z dílny úplně nepříčetnej. 'Kam zmizela Sedmička? Kde je?' 'Este nikdy 'sem nikoho neslyšel tak vyvádět."

"Vzal ji Dennis, co?"

"Určitě."

"Před chvílí se Tom přehnal kolem mně a soptil přitom, že ji Dennis vzal," řekl Harris. "Chub Dennisovi řekl, že Tom nařídil, aby na Sedmičku nikdo nesahal, a Dennis prskal jako vztekla kočka. Prohlásil, že Tom s tou záležitostí už zašel moc daleko. Že přej nejspíš se Sedmičkou něco je, na co Tom nechce, aby směl přišli. Něco, co by ho mohlo usvědčit. Dennis se chystá Torna udat, že zabil toho kluka."

"A co když to udělal, Harris?"

Harris zavrtěl hlavou. "Znám Torna moc dlouho, než abych si něco takového myslel. Jestli nám nechce říct, co se tam nahoře na planině stalo, má pro to důvod. Na co si Dennis bral buldozer?"

"Praskla mu pneumatika u skrejpru. Přišel si pro nový povoz - snad pro dampr. Zahlídl Sedmičku, jak tam stojí hotová, a zůstal tam na ní koukat a proklínat Torna. Říkal, že už má dost toho trhání ledvin na kousky na vostatních mašinách, a že by si sakra pro změnu zase mohl vzít něco, co jezdí klidně. Řek' 'sem mu, že starej Tom vyletí stropem, 'esli ho na ty mašiny načapá. Voň na to vo Tornovi řek pár vošklivejch věcí."

"Nemyslel jsem, že bude mít odvalu si tu mašinu vzít."

"Ts, ten se těma řečma nažhavil do ruda."

Vzhlédli, když kolem se supěním proklusal Chub. "Hej, mládenci, pojd'te. Radši by směl dohnat Dennise."

"Co je?" tázal se Harris, když se drápal na nohy.

"Před minutkou 'sem zahlídl Torna, jak se žene k zavážce bažiny a tváří se přitom jako vtělení Božího hněvu. Ptal jsem se ho, co se děje, a on zahulákal, že Dennis sebral Sedmičku. Říkal, že přej vždycky mluvil o vraždě a že už má Dennisovyho okounění kolem ty mašiny tak akorát dost." Chub měl oči navrch hlavy a olizoval si nervózní rty vedle svého doutníku.

"Ouha," řekl Harris klidně. "To právě teď nejsou zrovna vhodný řeči."

"Snad nechceš říct, že..."

"Pojd'te!"

Torna zahlédl, ještě než byli v polovině cesty. Pomalu kráčel se svšešenou hlavou. Harris na něj zakřičel. Tom zvedl hlavu, zastavil se a zhrouceně na ně čekal.

"Kde je Dennis?" vyštěkl Chub.

Tom počkal, až budou skoro u něj, a pak mdle zvedl ruku a ukázal palcem přes rameno. Ve tváři byl zelený.

"Tome... onje..."

Tom přikývl a lehce se zapotácel. Jeho jindy žulová čelist byla ochablá.

"Ale, zůstaň u něj. Je mu zle. Harrisí, jdeme."

Tomovi bylo opravdu zle. Velice. Al stál vedle něj a fascinovaně na něj civěl.

Chub a Harris našli Dennise. Celých dvanáct čtverečních stop Dennise, rozdrčeného, rozválcovaného a zaježděného do rozryté země. Daisy Etta tam nebyla.

Seděli s Tomem opět u skalního výběžku, zatímco Al sedl na dampr a ojburačel pro Kellyho.

"Viděli jste ho?" zeptal se Tom za chvíli hluše.

Harris přikývl. "Jo."

Ve zdvíhajícím se oblaku prachu se přiřítíl ječící dampr s Kellym u řízení. Al se jako o život držel postranic korby. Kelly seskočil a hnál se k Tomovi. "Tome - co to má všechno znamenat? Dennis je mrtvý? A ty... ty..."

Tom pomaličku zvedl hlavu, z dlouhé tváře se mu vytratila ochablost a oči se mu náhle rozsvítily. Až do tohoto okamžiku ho nena- padlo, co si tihle muži možná myslí.

"Já...co?"

"Al tvrdí, že jsi ho zabil."

Tom sjel pohledem na Ala Knowlese a ten sebou trhl, jako by ho šlehl bičem.

"Tak co, Tome?" ozval se Harris.

"Nic takového. Zabila ho Sedmička. Viděli jste to sami."

"Celou dobu jsem stál při tobě," řekl Harris zvolna. "Bral jsem všechno, cos řek', a věřil jsem tomu."

"A tohle už je na tebe moc?" zeptal se Tom.

Harris přikývl. "Už je to příliš, Tome."

Tom se rozhlédl po kruhu zamračených tváří a náhle se zasmál. Vstal a zády se opřel o velkou bednu. "Co s tím chcete udělat?"

Nastalo ticho. "Vy si myslíte, že jsem výběh' tam nahoru, srazil toho žvanila z mašiny a projel se po něm?" Další ticho. "Poslouchejte. Došel jsem nahoru a uviděl jsem to, co jste viděli i vy. Byl mrtvý, 'eště než jsem se tam dostal. Ani tohle vám nestačí?" Odmlčel se a olízl si rty. "Takže potom, co jsem ho zabil, jsem asi vylezl na traktor a odjel jsem s ním tak daleko, že jste ho neviděli ani neslyšeli, když jste tam dorazili. A pak jsem si asi nechal narůst křídla a letěl jsem zpátky, takže jsem byl v půlce cesty zpátky, když jste mě potkali - deset minut potom, co jsem mluvil s Chubem cestou nahoru!"

"Traktor?" opakoval neurčitě Kelly.

"No," vyjel Tom na Harris, "byl tam ten traktor, když jste s Chubem našli Dennise?"

"Ne..."

Chub se náhle plácl do stehna. "Mohl jsi ho zavézt do bažiny, Tome."

Tom rozčileně řekl: "Ztrácím tady čas. Vy už jste se prostě rozhodli, jak to je. Proč se mě teda vůbec 'eště na něco ptáte?"

"Klid, klid," opáčil Kelly. "My chceme jenom fakta. Chceme jenom vědět, co se stalo. Potkal jsi Chuba a řek' jsi mu, že to Dennis schytá, jestli se bude kolem ty mašiny ochomejtnat, je to tak?"

"Je to tak."

"Takže?"

"Takže ho ta mašina zabila."

"Chub se s pozoruhodnou trpělivostí zeptal: "Co jsi ten den, kdy to zabilo Peeblese, myslel tím, když jsi říkal, že něco tam na planině se Sedmičkou udělalo něco divného?"

Tom vztekle prohlásil: "Myslel jsem tím to, co jsem řek'. Vy, mládenci, se mě za to chystáte ukřižovat a já vám v tom nemůžu zabránit. Tak poslouchajte. Něco do ty Sedmičky vjelo. Nevím, co to je, a myslím si, že se to ani nikdy nedovím. Myslel jsem, že potom, co se tak rozmaširovala, to skončilo. Napadlo mě, že když už je poničená a bezmocná, že jsme ji tak měli nechat. Měl jsem v tom zatracenou pravdu, ale teď už je pozdě. Zabila Riveru a zabila Den-nise a určitě má něco společného i s Peeblesevou smrtí. A já si myslím, že nepřestane, dokud na ostrově bude jedinej živěj člověk."

"Ale prosím tě!" vyprskl Chub.

"Jasně, Tome, jasně," pravil Kelly klidně. "Ten traktor venku čihá, aby nás dostal. Ale nedělejte si s tím starosti; chytíme ho a zneškodníme. Už se o to nijak nestarej; to bude zase v pořádku."

"To je pravda, Tome," přidal se Harris. "Jenom zůstaň v klidu pár dní v táboře, dokud ti nebude líp. Chub a my ostatní to tady obstaráme za tebe. Byl jsi moc dlouho na sluníčku."

"Vy jste skvělá parta kamarádů," zaskřípěl zuby Tom s tím nejhlubším sarkasmem. "Jestli chcete zůstat naživu," rozkřikl se po nich, "vydejte se tam ven a zlikvidujte ten splašený buldozer!"

"Ten splašený buldozer leží na dně bažiny, kam jsi s ním zajel," zavrčel Chub. Sklonil hlavu a udalostí popohlnal.- "Jasně, že chceme zůstat naživu. A nejjistější způsob je strčit tě někam, kde už nebudeš moct nikoho dalšího zabít. *Chyďte ho!*"

Skočil. Tom ho zastavil levačkou a pravačkou mu zasadil hák na bradu. Chub se poroučel k zemi a strhl s sebou Harrise. Al Knowles prchl k bedničce s nářadím a vylovil odtamtud čtrnáctipalcový mon tážní klíč. Pak kroužil kolem rvačky, držel se stranou a snažil se vypadat užitečně. Tom minul Kellyho, jehož hlava se stáhla zpět jako hlava želvy; prudký úder hvízdla doprázdna a vyvedl Toma z rovno váhy. Harris, dosud na kolenou, sevřel Tomovy nohy; Chub do Toma zezadu narazil ramenem a Tom se rozplácl na zemi tváří dolů. Al Knowles, který držel klíč oběma rukama, se jím rozpráhl vzhůru a za sebe jako baseballovou pálkou; na vrcholu jeho rozmachu se natáhl Kelly, vyškubl klíč Alovi z rukou a jemně jím klepl Toma za ucho. Tom upadl do bezvědomí.

Bylo pozdě, ale nikdo nevypadal, jako by se mu chtělo spát. Seděli kolem plynové lampy a líně hovořili. Chub a Kelly hráli jen tak nazdařbůh cassino a zapomínali připočítávat body; Harris přecházel sem a tam jako vězeň po cele a Al Knowles byl nalepený na světle a díval se a díval...

"Potřebuju se napít," řekl Harris.

"Desítky," ozval se jeden z hráčů cassina.

Al Knowles prohlásil: "Měli 'smě ho zabít. Měli bysme ho zabít 'eště teď'."

"Už toho zabíjení bylo dost," odporoval Chub. "Zmlkni." Obrátil se ke Kelly mu a rozložil karty. "S Velkým cassinem."

Kelly ho chytil za zápěstí a zazubil se. "Velký cassino je kárová desítka, ne srdcová. Nepamatuješ?"

"Ouha."

"Za jak dlouho sem dorážej asfaltěři?" zajímal se Al Knowles,

"Dvanáct dní," sdělil mu Harris. "Mohli by přivést něj akej chlast."

"Hej, mládenci."

Zmlkli.

"Hej!"

"To je Tom," řekl Kelly. "Kompletuju šestky, Chube."

"Nakopu ho do žeber," pravil Knowles, ale nehýbal se.

"Já jsem to slyšel," ozval se hlas ze tmy. "Kdybych nebyl svázanej..."

"My víme, co bys udělal," prohlásil Chub. "Kolik myslíš, že potřebujeme důkazů?"

"Chube, už se do něj nemusíš navážet!" To byl Kelly, který odhodil karty a vstal. "Tome, chceš vodu?"

"Jo."

"Zůstaň sedět," řekl Chub.

"Nechtě ho tam ležet v krvi," dodal Al Knowles.

"Kecy!" Kelly naplnil hrnek a odnesl jej Tornovi. Mohutný předák byl pevně svázaný; zápěstí měl spoutaná k sobě a lokty měl stažené lanem za zády, takže mu ruce spočívaly nehybně na solar plexu. Měl svázaná i kolena a kotníky, nicméně už nepoužili zlepšovací návrh Ala Knowlese, který spočíval v krátkém laně mezi krkem a kotníky u nohou.

"Díky, Kelly," řekl Tom dychtivě, když mu Kelly přidržoval hlavu. "Už je to lepší." Napil se ještě víc. "Co mě to praštilo?"

"Jeden z mláďenců. Zhruba v době, kdy jsi tvrdil, že mašina je posedlá ďáblem."

"Jo, aha." Tom zavrtěl hlavou a bolestí zamrkal.

"Má nějakej smysl se ptát, jestli si myslíš, zeje to naše vina?"

"Kelly, musí přijít o život 'eště někdo, než se konečně probudíte?"

"Nikdo z nás si nemyslí, že by se tu 'eště zabíjelo - teď'."

Priloudali se ostatní muži. "Je ochotnej mluvit rozumně?" chtěl vědět Chub.

Al Knowles se zasmál. "He! He! Ted' už nevypadá nebezpečně!"

Harris se k němu nečekaně obrátil. "Ale, já ti ucpu hubu kůží z tvýho vlastního krku."

"Řátrím snad k lidem, který si vymejšlejí duchařský historky?"

"Nikdy jsem si ničeho takovýho nevším", Tome," připustil Harris a poklekl vedle něj. "Ale taky jsi 'eště nikoho předtím nezabil."

"Proboha, nechtě mě bejt. Jděte pryč," prohlásil Tom.

"Vstaň a dostán nás," posmíval se Al.

Harris vstal a hřbetem ruky ho uhodil do úst. Al vyjekl, udělal tři kroky pozpátku a klopýtl o sud s mazadlem. "Já jsem tě varoval," řekl Harris téměř plačtivě. "Já jsem ti to říkal, Ale."

Tom přerušil Alovy nezřetelné poznámky. "Ticho!" zasyčel. "DRŽTE HUBU! "zařval.

Ztichli.

"Chube," řekl Tom rychle, "co jsem podle tebe udělal se Sedmičkou?"

"Utopil jsi ji v bažině."

"Jo. Poslouchejte."

"Co máme poslouchat?"

"Buďte zticha a poslouchejte!"

Naslouchali tedy. Byla další klidná, bezvětřná noc s tenoučkým srpkem měsíce, který v černé a matně stříbřité krajině neodhaloval prakticky nic. Od pláže doléhal tichounký šepot příboje a kdesi daleko vpravo, kde ležela bažina, pohoršená žába kvákavě dávala najevo nelibost nad způsobem, jakým lidé zacházejí s její bahnitou dírou. Ale zvuk, který je zamrazil v kostech, se přivalil z pahorku za tábořem.

Bylo to nezaměnitelné staccato startujícího motoru.

"Sedmička!"

"Správně, Chube," přitakal Tom.

"Kdo... kdo ji nahazuje?"

"Jsme tu všichni?"

"Až na Peeblese, Dennise a Riveru všichni," potvrdil Tom.

"Dennisův duch," zakňučel Al.

"Sklapni, pitomče," utrl se na něj Chub.

"Přefadila na diesel," oznámil naslouchající Kelly.

"Bude tady za chvíličku," řekl Tom. "Koukněte, mládenci, nemůžeme bejt blázni všichni, takže máte možnost se o všem přesvědčit sami."

"Ty z toho máš radost, co?"

"Svým způsobem. Rivera tu mašinu pokřtil *Daisy Etta*, protože španělsky se jí říká *de siete*. A *Daisy Etta* chce chlapa."

"Tome," ozval se Harris, "byl bych rád, kdybys přestal s tímhle žvaněním. Znervózňuješ mě."

"Něco dělat musím. Nemůžu utéct," protáhl Tom.

"Podíváme se tam," rozhodl Chub. "Jestli na ty mašiny nikdo nebude, pustíme tě."

"To od vás bude nesmírně milé. Doufám, že sem stihnete dorazit dřív než ona."

"Stihneme. Harris, pojď se mnou. Vezmeme si jeden ze skrejprů. Ty jsou rychlejší než Sedmička. Kelly, popadni Ala a vemte si druhý skrejpr."

"Dennisův traktor má u skrejprů prasklou pneumatiku," vykřikl Al.

"Tak vytáhni čep a přeřízni kabely! Padejte!" Kelly a Al Knowles odběhli.

"Dobře lov, Chube."

Chub se nad ním naklonil. "Asi se ti budu muset omluvit, Tome."

"Není třeba. Já bych udělal to samý. Ted' běž, jestli si myslíš, že musíš. Ale pospěš si zpátky."

"Musím. Ale budu spěchat."

"Ne abys nám útek', chlape," řekl žertem Harris. Tom mu oplatil zakřenění a Chub s Harrisem pak zmizeli. Ale nazpátek si nepospíšili. Nikdy se nevrátili.

Kdo se s dupáním o půl hodiny později objevil, byl Kelly s Alem Knowlesem v závěsu. "Ale - podej mi svůj nůž."

Pustil se do přezávání lana. Tvář měl staženou.

"Něco málo jsem viděl," zašeptal Tom. "Chub a Harris?"

Kelly přikývl. "Jak jsi říkal, na Sedmičce nikdo nebyl." Říkal to, jako by v hlavě neměl nic jiného, jako by se vši mocí ovládal, aby to neopakoval stále znovu a znovu.

"Viděl jsem světla," řekl Tom. "Traktor jedoucí do kopce. Hned nato další, jak jede napříč a osvětluje celou stráň."

"Slyšeli jsme ji tam někde příst," přisvědčil Kelly. "Ale neviděli jsme ji - má šedozeleň nátěr."

"Viděl jsem, jak se skrejpr valí dolů po svahu - otočil se čtyřikrát nebo pětkrát a zastavil se 'eště s rozsvícené] má světla. Pak do něj

něco narazilo a znovu se převrátil. To ho muselo dorazit. Co ho převálilo?"

"Sedmička Číhala tam na kopci. Počkala si, až měli Chub a Harris projíždět kolem asi o šedesát nebo sedmdesát stop níž, přejela přes hřeben a hnala se na ně s vyrazenejma spojka. Když narazila, musela mít rychlost třicet mil v hodině. Z boku. Neměli šanci. Když se skrejpr valil dolů, držela se za něj, a když se zastavil, nabrala ho znovu."

"Mám ti namasírovat kotníky?" zeptal se Al.

"Ty! Zmiz mi z očí!"

"Ale, Tomé..." zakňoural Al.

"Nech toho, Tome," zasáhl Kelly. "Nezbylo nás dost na to, abysme se chovali takhle. Ale, nepodbízej se, ano?"

"Jenom 'sem vám chtěl něco říct. Moh' 'sem vědět, že vo Dennisevi nelžeš, Tome, jenom kdybych se na chvílku zastavil, abych si to přebíral. Vzpomněl 'sem si, že když si Dennis bral ten traktor... pamatuješ, Kelly?... Přišel, vzal startovací kliku, vobešel mašinu a zastrčil ji do díry. 'Este ani nebyla pořádně vevnitř a startovací motor naskočil. 'Koukni na to!' povídá mi. 'Startuje sama! Ani 'sem za tu kliku nezabral!' a já mu na to řek': 'Už se nemůže dočkat!'"

"To sis vybral nejlepší chvíli na vzpomínky," zavrčel Tom. "Jdeme - musíme odsud vypadnout."

"Kam?"

"Znáte nějaký místo, kam se Sedmička nedostane, nebo kde se nebudem moc pohnout?"

"To je těžký. Snad velká skála."

"Nic tak velkého okolo není," namítl Tom.

Kelly chvílku přemýšlel a pak luskl prsty. "Na vršku mého posledního záběru bagrem," řekl. "Je to nějakých čtrnáct stop vysoko. Nabíral jsem malý kamení a svrchní půdu a Chub mi řek', že se mám stáhnout a vybrat slin z takový kapsy, co tam byla. Vycouval jsem z původního zářezu a vybral 'sem celou hromadu slinu. To nechalo takovej lízkej ostroh, kterej trčí z útesu asi třicet stop daleko. V nejužším místě má na šířku asi čtyři stopy. Jestli se nás *Daisy Etta* pokusí dostat seshora, posadí se břichem na hřeben ostrohu a uvázne. Když se nás pokusí dostat zezdola, nevyšplhá se; materiál je moc sypkej a boky moc strmý."

"A co když si nahrne rampu?"

"Utečeme druhou stranou."

"Tak jdeme."

Al navrhoval, aby si vzali dampr, protože je rychlejší, ale umlčeli ho. Tom chtěl něco, čemu nemůže prasknout pneumatika a co se dá těžko převrátit. Vzali si dvoutaktní víceúčelový traktor s buldozerovou radlicí, který býval Dennisevým skrejprem, a odhrčeli do tmy.

Daisy Etta je probudila o téměř šest hodin později. Noc ustupovala lednému svitu na východě a zvedla se čerstvá oceánská bríza. Kelly si vzal první hlídku a Al druhou a Toma nechali odpočívat celou noc. Tom byl příliš unavený, než aby proti takovému uspořádání něco namítal. Al na své hlídce ihned usnul, ale strach ho svíral i ve spánku tak pevně, že se s trhnutím napřímil *při* prvním slabém zavřčení velkého vznětového motoru. Málem přitom spadl z okraje vysokého hliněného ostrohu, na kterém spali, a vyjekl, jak se snažil nabrat rovnováhu.

"Co se děje?" zeptal se Kelly, který byl okamžitě vzhůru.

"Už jede," zafňukal Al. "Panebože, panebože..."

Kelly vstal a zahleděl se do svěžího, dosud temného jitra. Motor dutě duněl a byl slyšet podivný dvojmo, jak se zvuk odrážel od pahorků pod nimi a kolem nich.

"Už jede. Co budeme dělat?" mlel stále Al. "Co se s náma stane?"

"Mně upadne hlava," informoval ho Tom ospale. Převalil se do sedu a držel se za zmíněnou bolavou část těla. "Jestli to vejce, co mám za uchem, praskne, vyklube se z něj plně vzrostlá sbíječka." Pohlédl na Kellyho. "Kde je?"

"Přesně nevím," odpověděl Kelly. "Někde u tábora."

"Nejspíš čenichá po naší stopě."

"Myslíš, že to dokáže?"

"Myslím, že dokáže cokoliv," pravil TOITL. "Ale, přestaň s tím kvílením."

Slunce vsunulo svůj šarlatový okraj do škvíry mezi mořem a oblohou a růžové světlo dodalo každému kamení a každému stromu tvar a stín. Kelly přejížděl očima stále sem a tam, až o několik minut později zachytil pohyb.

"Támhle je!"

"Kde?"

"Dole u skladu mazadeL"

Tom vstal a zadíval se tam. "Co dělá?"

Za chvílku Kelly oznámil: "Pracuje. Vyhrabává příkop před sudy s naftou."

"Prosím tě, neříkej mi, že se sama promaže."

"To nepotřebuje. Po opravě jsme ji kompletně promazali a vyměnili jsme jí olej v klikový skříní. Ale může potřebovat palivo."

"Ne víc než půl nádrže."

"No, možná počítá, že bude muset dneska udělat kus práce." Když to Kelly řekl, Al se rozbrečel. Nevšímali si ho.

Sudy s naftou po čtyřiačtyřiceti galonech byly poskládány naležato do pyramidy na okraji tábora. Sedmička přejížděla sem a tam těsně před nimi, jeden průjezd za druhým, zakusovala se do hlíny a odhrnovala ji kus za pyramidu. Brzy vyhloubila velkou jámu asi čtrnáct stop širokou, šest stop hlubokou a třicet stop dlouhou přímo před hromadou sudů.

"Na co myslíš, že si to hraje?"

"Zeptej se mě. Vypadá to, že chce palivo, ale nevím... Podívej se na to! Zastavila v díře; pootočila se a horním rohem radlice prorazila dno jednoho sudu ve spodní řadě!"

Tom si poškrábal stříště na bradě. "A ty se ptáš, co všechno ta bestie dokáže! Všechno si to přesně spočítala. Ví, že když se pokusí prorazit díru do volného sudu, tak ho bude jenom postrkovat dokola. A i když se jí to povede, jak ho zvedne? Není vybavená na zacházení s hadicí, takže... vidíš? Podívej se na ni teď! Prostě se přehrabě pod spodní řadu sudů a prorazí do jednoho díru. Když ten sud drží celá váha hromady, udělá to snadno. A pak zacouvá hrdlem nádrže pod pramínek vytékající nafty!"

"A jak si sundá uzávěr od nádrže?"

Tom odfrkl a pověděl jim, jak uzávěr chladiče vypadl ze závěsu, když on sám akrobatoval na krytu motoru toho dne, kdy se zranil Rivera.

"Víte," řekl po krátkém zamyšlení, "kdyby tenkrát věděla tolik, co dneska, už bych si dával šlofika vedle Rivery a Peeblese. Tenkrát v tom 'eště neuměla chodit. Přepínala síly, až to přehnala. Ale od ty doby se naučila hodně."

"Jo, naučila," přisvědčil Kelly, "a teď to použije proti nám. Už zamířila sem."

Byla to pravda. Jela k nim přes hrubý obrys přístávací dráhy, rozrývala zemi, pokrytou kapičkami rosy, a zpod pásů jí vířil včera usazený prach. Přejela krajnici a obratně se dala po hrubším povrchu, vzpínala se nad občasnými terénními vlnami, objížděla velké kameny a jela svobodně, rychle a lehce. Tom ji vlastně poprvé zřetelně viděl jet bez řidiče a naskakovala mu přitom husí kůže. Stroj vypadal nepřirozeně a jeho obrys byl jaksi neskutečný a snový, a to pouze díky nepřítomnosti drobné siluety člověka na sedadle. Vyhlížel mohutně, sveřepě a nebezpečně.

"Co budeme dělat?" kvílel Al Knowles.

"Budeme sedět a čekat," odsekl Kelly, "a ty zavřeš klapačku."

"Eště pět minut nebudeme vědět, jestli po nás půjde zespodu nebo seshora."

"Jestli chceš jít pryč, běž rovnou za nosem," dodal Tom mímě. Al se posadil.

Kelly se zadíval dolů na svůj milovaný bagr, který nehezky rozcapeně seděl v zářezu opodál pod nimi napravo. "Jak myslíš, že by obstál proti bagru?"

"Kdyby opravdu došlo na nějakou strkanici," odměřoval slova Tom, "řek' bych, že by *Daisy Etta* měla dost špatný vyhlídky. Jenže ona nebude bojovat. Nepustí si bagr dost blízko k tělu. Bude se držet z dosahu a bude se ti chechtat do ksichtu."

"Já už ji nevidím," zakňoural Al.

Tom se rozhlédl. "Dojela ke kopci. Zkusí to támhle seshora. Navrhnu, abysme si sedli a počkali, jestli bude dost hloupá na to, aby se pokusila přejít po tom úzkém ostrohu. Jestli to udělá, chytí se za břicho s každým pásem po jedné straně. Nejspíš se pak převrátí, až se bude snažit vyhrabat."

Následující čekání bylo nekonečné. Zpoza kopce slyšeli namáhající se motor; dvakrát zaslechli, jak stroj na okamžik zastavil, aby přeřadil rychlostní stupeň. Jednou se na sebe v naději podívali, když zvuk přešel v sérii hlasitých zaburácení, jako by couvala a obracela; pak si uvědomili, že se snaží překonat obzvlášť strmý úsek svahu a má potíže s tahem. Ale zvládla to; když dosáhla horní hrany svahu, otáčky motoru stouply, *Daisy Etta* zařadila čtvrtý stupeň a s rámu-sem se objevila v dohledu. Přikolébala se na okraj zářezu, zastavila, stáhla plyn, spustila radlici na zem a zůstala stát s motorem na volnoběh. Al Knowles couvl na samý okraj ostrohu, na kterém stáli, a oči měl doslova na stopkách.

"Oukej - dej se do toho nebo táhni!" zahulákal Kelly hrubě.

"Obhlíží situaci," podotkl Tom. "Ta zoučká cestička ji ani trochu nezmátla."

Radlice *Daisy Etty* se začala zdvíhat, ale zastavila se těsně nad zemí. Stroj přeřadil, aniž by se ozval rachot ozubených soukolí, a začal pomalíčku couvat s plynem jen o malíčko víc než na volnoběhu.

"Vona skočí!" zaječel Al. "Já 'du pryč!"

"Zůstaň tady, ty šílence!" křikl Kelly. "Dokud jsme tady, tak na nás nemůže! Jestli slezeš dolů, uloví tě jako králíka!"

Zaburácení motoru Sedmičky byla poslední kapkou k Alově hrůze. Zakvičel, vrhl se přes okraj a drápal se a klouzal dolů po téměř kolmé stěně zářezu. Dopadl na zem a pádil pryč.

Daisy Etta sklopila radlici, z vedla čumák a s vrčením se vrhla kupředu. Radlice se plnila. Šest, sedm, sedm a půl krychlového yardu hlíny se nahromadilo před ní, jak se blížila k okraji. Plná radlice se zakousla do úzké cestičky, která vedla k jejich hradu. Téměř všechno to byl měkký, bílý, sypký slin a velký stroj se do něj čelně zabořil. Obrovský náklad země se odsypával po obou stranách.

"Ona se zahrabe!" vykřikl Kelly.

"Ne - počkej," chytl ho Tom za rameno. "Snaží se otočit - povedlo se jí to! Ono se jí to povedlo! Dělá si rampu dolů na plochej terén!"

"Jo - a taky nás odřízla od pahorku!"

Buldozer, s radlicí zdviženou tak vysoko, jak to jen šlo, a hydraulickým pístem čistě zářícím v ranním světle, se osvobodil od posledních zbytků své obrovské zátěže, obrátil se, zamířil opačným směrem a znovu ponořil radlici do země. Opět přešel mezi nimi a pahorkem a rozšířil zářez natolik, že jej už nemohli přeskočit, zvlášť když materiál na hraně pahorku byl drolivý a nesoudržný. Ještě jednou *Daisy Etta* přešla dolů a obrátila se čelem k jejich útočišti, ze kterého nyní zbýval jen izolovaný slínový pilíř. Stáhla plyn a vyčkávala.

"Tohle mě vůbec nenapadlo," ozval se Kelly provinile. "Věděl jsem, že tu budeme v bezpečí, kdyby se snažila nahnout si rampu nahoru, ale v životě mě nenapadlo, že se o to pokusí jinak."

"Výbodni se na to. Zatím sedíme tady. Co se bude dít dál - budeme tu čekat, až jí dojde nafta nebo dokud nás nevyhladoví k smrti?"

"Ba ne, tohle neskončí obléháním, Tome. Ta věc je moc velký zabiják. Kde je Al? Zajímaloby mě, jestli má dost odvahy na to, aby se tady projel s traktorem a pokusil se ji odlákat."

"Má dost odvahy tak akorát na to, aby sebral náš traktor a upláchnul," podotkl Tom. "Neznáš ho snad?"

"Aby sebral náš... *coze* Kelly se ohlédl k místu, kde předešlé noci zaparkovali svůj stroj. Byl pryč. "Ta špinavá mrňavá zbabělá krysa!"

"Nadávat nevede k ničemu," uťal Tom pohotově to, co, jak věděl, měl být začátek opravdu květnatého proslovu. "Cos čekal jinýho?"

Daisy Etta se zjevně rozhodla, jak se vypořádá s jejich izolacionistickou politikou. Vyšla odfrknutí prudce přidaného plynu, zajela do jejich vyvýšeniny bokem radlice a vykousla odtamtud velký kus země. Poddolovaný nadložní materiál se sesunul a zasypal její bok a pás. Na přilehlé straně z jejich malé plošiny zmizelo osm palců.

"A sakra. To není dobrý," prohlásil Tom.

"Chce nás podkopat," konstatoval Kelly zachmuřeně. "Zabere jí to tak dvacet minut. Tome, měli by smět vypadnout."

"To není bezpečný. Nemáš saj nu, jak rychle se ta věc teď dokáže pohybovat. Nezapomeň, že teď je něčím o hodně víc, než když ji řídil člověk. Dokáže přeřadit z plný zpátečky na pětiku dopředu takhle" - luskl prsty - "otočí se rychlejc, než ty mrkneš, a sekne radlicí přesně tam, kam chce."

Traktor s rachotem projel pod nimi a plošina byla zase o stopu menší.

"To je fakt," připustil Kelly. "Takže co chceš dělat? Dřepět tady a čekat, až ti podkope půdu pod nohama?"

"Já tě jenom varuju," ohradil se Tom. "A teď poslouchej. Počkáme, až nabere náklad. Zbavit se ho, až uvidí, že prcháme, jí zabere pár vteřin. Rozdělíme se - oba najednou nedostane. Ty zamíříš ven a pokusíš se oběhnout kus kopce až někam, kde se budeš moci vyšplhat nahoru. Pak se vrátíš sem k zářezu. Člověk se ze čtrnáctistopýho srázu svezde daleko rychlejc než jakékoliv traktor, kterej kdy byl postavenej. Já se pustím zářezem dovnitř. Jestli se pusť za tebou, vyběhnu prostě zase ven. Když se pusť za mnou, pokusím se doběhnout k bagru a aspoň ji pořádně proženu na její vlastní účet. Můžu si s ní hrát kolem bagru a pod ním na schovávanou celej den, jestli bude chtít."

"A proč mám zrovna já běžet ven?"

"Se svejma dlouhejma nohama ji na krátkou vzdálenost přespintuješ."

"To se vsad," zazubil se Kelly. "Oukej, Tome."

Napjatě čekali. *Daisy Etta* zacouvala blíž a rozjela se do dalšího kola. Když motor začal sténat pod zátěží, Tom vyhrkl: "Teď!" a oba skočili. Kelly, jako vždycky pružný jako kočka, přistál na nohou. Tom, jelťož kolena a kotníky se modraly a černaly podlitinami od lana, udělal dva klopýtavé kroky a upadl. Kelly ho zvedl v okamžiku, kdy ocelová příď stroje mijela svah. *Daisy Etta* v mžiku zařadila pátý stupeň a valila se na ně. Kelly vyrazil doleva a Tom doprava a oba supěli pryč. Kelly do otevřeného prostranství k přístávací dráze, Tom nejkratší cestou k bagru. *Daisy Etta* na jejich rozdělení chvíli nezareagovala a držela směr, jako by je chtěla pronásledovat oba najednou; pak očividně odhadla Toma jako pomalejšího, protože se obrátila za ním. To kratičké zaváhání Tomovi stačilo, aby získal potřebný malý náskok. Pádil k bagru a nohy mu přitom pracovaly jako písky. Tam se vrhl mezi pásy stroje.

Jakmile dopadl na zem, mohutná radlice z manganové oceli narážela do pravého pásu bagru a ten náraz otřásl všemi sedmačtyřiceti tunami ohromného stroje. Tom se ovšem nezastavil. Proplazil se pod bagrem, na druhé straně se postavil, vyskočil a chytl se spodního rámu zadního okna, vytáhl se nahoru a svezl se dovnitř. Tam byl pro danou chvíli v bezpečí; mohutné pásy samy dosahovaly výš, než kam se mohla zdvihnout radlice Sedmičky, a podlaha kabiny se nacházela ještě o dobrých šestnáct palců nad nimi. Tom přešel ke dvěma kabinám a vyhlédl ven. Traktor se stáhl o kousek zpět a stál s motorem na volnoběhu.

"Jen se dívej," zavrčel Tom a obrátil se k mohutnému dieselovému motoru Murphy. Beze spěchu zkontroloval drátěnou měrkou olej, vrátil ji na místo, sňal s držáku tyčku, sloužící k vyřazení regulátoru, a vložil ji do pouzdra regulátoru. Nastavil hlavní plynovou páku do poloviny stupnice, zatahl za startovací rukojeť a trhl vypínačem. Motor vyplivl chrchel černého kouře z čepičkou zakrytého výfuku a naskočil. Tom vrátil tyčku zpátky, omrkl průtokoměr paliva a ukazatele tlaku a pak se zase vyklonil ze dveří a vyhlédl ven. Sedmička se nepohnula, avšak přidávala a ubírala plyn stejným nepravidelným způsobem jako tehdy na plošině. Tom měl zvláštní pocit, že se *Daisy Etta* chystá skočit. Vklouzl na sedadlo a přesunul do záběru hlavní spojku. Velká ozubená kola, která kabinu z poloviny zaplňovala, se začala poslušně otáčet. Tom patami odkopl zámky brzd, a když se pedály zvedly, nechal na nich nohy lehce spočívat.

Pak sáhl nad hlavu a škulbl plynovou pákou dozadu. Jak Murphy nabíral obrátky, Tom uchopil ovládací páky zdvihu ramene výložníku a otáčení nástavby a přitáhl je k sobě. Motor zavyl; dvoutýřadová

lžíce se zvedla se země s náhlým trhnutím, jak převody překonaly tření. Obří stroj se ostře zhoupl doprava; Tom prudce zatlačil na páku ovládání ramene a s nohou na brzdě zkontroloval výšku lžíce. Přesunul kupředu páku ovládání lžíce, až se lžíce octla v maximálním výklonu. Dno lžíce se svezlo po krytu motoru Sedmičky a urazilo výfukovou rouru i s tlumičem a hrubý vzduchový filtr ze sacího otvoru. Tom zaklel. Předpokládal, že *Daisy Etta*, když postřehne jeho manévr, uskočí dozadu. Kdyby to byla udělala, rozdrtil by ji litinový blok chladiče. Avšak ona se ve zlomku sekundy rozhodla zůstat stát.

Nyní se však pohnula, a to rychle. S oním neuvěřitelně rychlým řazením poskočila dozadu a uhnula z dosahu dřív, než Tom dokázal zvládnout tu bláznivou otočku bagru. Jak nástavba zpomalila, zastavila se a dala se do pohybu na opačnou stranu, z těžkých třecích převodů se vyvalil štiplavý kouř. Tom opět získal nad bagrem plnou kontrolu ve chvíli, kdy byl obrácený přímo proti Sedmičce, o několik stop zdvihl lžici a přitáhl ji napůl zpátky, připravený na všechno. Čtyři velké zuby lžíce se zaleskly ve slunci. Tom přešel zkušeným okem lana, výložník i lžici a se zalíbením spočinul zrakem na černém lesku mazací směsi na kluzných plochách pohyblivých součástí a na lehkém napětí dobře promazaných lan a řetězů. Mohutný stroj byl připravený posloužit vši svou hrubou silou.

Tom zkoumavě pohlédl na zničený kryt motoru Sedmičky. Zíval na něj odtamtud otvor ulomené sací roury. "Aha!" řekl. "To chce pár hrnků pěkného suchého slinu, abys měla co žvekat."

Otočil bagr ke svahu, sklonil lžici a zabořil ji do slinu, přičemž po očku ostražitě sledoval traktor. Zatlačil lžici hluboko, až Murphy skučel o pomoc, avšak Tom nepovolil. V okamžiku nejvyššího zatížení jím v sedadle otřásla děsivá rána. Ohlédl se přes rameno do dveří a zahlédl Sedmičku už couvat poté, co se rozjela a zasadila strašlivý úder do protizávaží na zádi kabiny. Tom se usklíbl. To by si byla musela vymyslet něco lepšího. Tam vzadu nebylo nic víc než osm tun solidní oceli. A v dané chvíli mu bylo srdečně jedno, jestli mu poškrábe lak nebo ne.

Obrátil bagr zase zpátky a po obou stranách plné lžíce se sypal bílý slin. Bagr se teď pohyboval dokonale, protože bagry jsou ve skutečnosti vyvážené tak, aby se nacházely v rovnováze, když stojí na rovném povrchu s plnou lžicí. Třecí převody ramene a otáčení a brzdové obložení se zahřály a zbavily se sražené noční vlhkosti a stroj reagoval na řízení způsobem, který ho potěšil. Zlehka manipuloval pákou otáčení, přitahoval pro obrátku doprava, tlačil pro obrátku doleva a sledoval lžici Sedmičku, která se nyní dala do jakéhosi pomalého tance a pojížděla dopředu a dozadu jako šermíř, který hledá odkryté místo v soupeřově obraně. Tom udržoval lžici mezi sebou a traktorem, neboť věděl, že *Daisy Etta* nemůže bez následků pro sebe zaútočit na nástroj, který byl vyroben proto, aby dvacet hodin denně ukusoval tvrdou skálu.

Daisy Etta zaburácela a vrhla se kupředu. Tom prudce strhl páku ovládání ramene dozadu, lžíce se vznesla a traktor ji podjel. Tom stiskl ovladač dna lžíce a velká ocelová tlama se otevřela. Slin se z ní řinul dolů na rozbitý kryt a ventilátor chladiče traktoru jej rozfoukl do mohutného, převalujícího se oblaku. Avšak chvilíčka, kterou Tom potřeboval, aby zaměřil a vysypal náklad, traktoru stačila, aby stačil couvnout z hlavního proudu sypající se hominy, neboť když se Tom potom snažil zasáhnout stroj lžicí, aby rozdrtil trubky vstřikování, vedené po horní straně bloku motoru, *Daisy Etta* byla pryč.

Prach se usadil a Sedmička se znovu rozjela kupředu, naoko zakličkovala doleva a pak se obrátila radlicí proti lžici, která se právě nacházela těsně nad zemí. Její kličkování ji přivedlo blíž, než se Tomovi líbilo. Otočil bagr proti ní, a lžíce se střetla s radlicí se sprškou jisker a kovovým třeskem, který musel být slyšet půl míle daleko. *Daisy Etta* přijížděla s radlicí vysoko zdviženou a Tom v duchu zavýskl, když spatřil, jak se vzpěra za radlicí ve tvaru písmene A zaklesla za dva zuby lžíce. Chňapl po páce ovládání ramene, lžíce se zvedla a vlekla s sebou nahoru celý předek buldozeru.

Daisy Etta se zmítala nahoru a dolů, jak zdvíhala a spouštěla radlicí ve snaze se osvobodit, a její pásy divoce rozrývaly zemi. Tom

se snažil přiklonit lžici k sobě a tím přitáhnout traktor blíž, protože výložník byl spuštěný příliš nízkou, než aby takovou mrtvou váhu uzvedl. Pás na odvrácené straně se přitom vši mocí snažil odlepit se od země. Avšak třecí převody pro pohyb lžíce to samy nedokázaly zvládnout; začaly se přehřívat a prokluzovat.

Tom trochu zvedl rameno výložníku; pás na odvrácené straně se o stopu nadzdvihl. Tom zaklel, nechal lžici klesnout a buldozer byl v okamžiku volný a ujížděl pryč. Tom se po něm zuřivě ohnal lžicí, ale minul. Buldozer se širokou křivkou vrátil; Tom znovu obrátil bagr proti němu a napřáhl se k zlomyslnému úderu, který *Daisy Etta* zachytila radlicí. Tentokrát se před ranou nestáhla, nýbrž se vrhla přímo do ní a tlačila lžici před sebou. Než Tomovi došlo, co *Daisy Etta* dělá, lžíce se octla na zemi před pásy a mezi nimi. Byl to tak bleskurychlý a dobře provedený manévr, jaký si jen lze představit, a bagr po něm ztratil možnost se otáčet, dokud *Daisy Etta* dokáže udržet lžici v pasti mezi pásy.

Tom se zuřivě snažil sklopit lžici, ale dosáhl jenom toho, že se výložník zdvihl výš, protože dole jej drží pouze vlastní váha. Pokus o zdvih ramene pak neměl jiný výsledek než kouřící třecí převody a pokles otáček motoru nebezpečně blízko k bodu vysazení.

Tom znovu zaklel a sáhl po trsu malých pák po levé ruce. Těmi se přepínaly převody. Na tomto typu bagru se pákou otáčení řídí všechno kromě pohybu lžíce a zdvihu sklopného ramene výložníku. Po zařazení příslušného převodu strjník pákou otáčení řídí pojezd - tedy převod výkonu k pásům - dopředu a dozadu, zdvíhání a spouštění výložníku a otáčení nástavby. Stroj může dělat naráz jenom jednu z těch věcí. Jestliže má zařazený pojezdový převod, nemůže otáčet nástavbou. Jestliže má zařazený převod pro otáčení nástavby, nemůže zdvíhat a spouštět výložník. Za celé roky dosud tato neschopnost nikomu nemusela vadit; nyní ale nebyla normální situace.

Tom jednou pákou vypořadil otáčení a druhou přefadil na pojezd. Zde se síla přenášela ozubenými převody, nikoliv třecími, a tak Tom musel před přefazením ubrat plyn až na volnoběh. Když Murphy snížil otáčky, *Daisy Etta* to pochopila jako signál, že se něco bude dít, a zuřivě zatlačila na lžici. Avšak Tom měl všechny ovládací páky v neutrálních polohách, a tak všechno, čeho dosáhla, bylo, že se zahrabávala do země, kterou drásaly nové, ještě neotupené hroty na jejích pásech.

Tom znovu přidal plyn a zalačil na páku otáčení. Ozvalo se hlasité chřestění hnacích řetězů a velké pásy se počaly otáčet.

Daisy Etta měla na pásech ostré hroty, nicméně dosedací plochy jejích pásů byly dvacet palců široké a čtrnáct stop dlouhé a zatěžovalo je čtrnáct tun oceli. Velké dosedací plochy pásů bagru měly na šířku tři stopy, na délku dvacet stop a nesly sedmačtyřicet tun. To prostě nešlo srovnávat. Murphy dával burácením najevo, že práce je těžká, ale ani zdaleka mu nehrozilo vysazení. *Daisy Etta* provedla husarský kousek, když za jízdy pozpátku zařadila dopředný převod, ale nebylo jito nic platné. Její pásy se protáčely a zarývaly do země v marné snaze rozjet ji kupředu, avšak bagr ji pomalu a jistě tlačil pozpátku ke stěně zářezu.

Tom zaslechl zvuk, který nepatřil žádnému z namáhajících se strojů; vzhlédl a spatřil Kellyho, jak sedí na vrcholu zářezu, pokoušeje, klátí nohama přes okraj a buší nadšeně pěstmi do vzduchu, jako kdyby seděl v první radě u ringu na významném zápase - což ostatně nebylo příliš daleko od skutečnosti.

Tom nyní nabídl buldozeru malý výběr. Jestliže před ním *Daisy Etta* neuhne, Tom ji zatlačí až ke svahu, o který buldozeru rozdrť palivovou nádrž. Bylo pravděpodobné, že až ji tam Tom přišpendlí, bude mít čas zdvihnout lžici a rozbit *Daisy Ettu* na kousky. Pokud *Daisy Etta* uhne dřív, než ji Tom ke svahu dotlačí, bude muset uvolnit lžici bagru. Musí to udělat.

Murphy Torna varoval, ale ne dostatečně. Zavrněl, jak zátěž povolovala, a Tom pochopil, že buldozer zařadil zpátečku. Přehodil páku zdvihu ramene dozadu, a jak před ním buldozer couval, lžíce se zvedla. Tom ji vyklonil a udeřil jí dolů - a minul. Neboť traktor uhnul stranou - a Tom se zařazeným pojezdem nemohl nástavbou bagru otočit, aby jej výložníkem následoval. Pak *Daisy Etta* provedla výpad. Najela jedním pásem na svah a jela téměř na boku s jedním

koncem radlice vysoko vztyčeným. Bylo to tak nečekané, že Torna zastihla naprosto nepřipraveného. Traktor se vrhl na lžici a břit radlice se zaklesl mezi zuby lžice. Tentokrát lžici držela celá váha traktoru. *Daisy Etta* se zachytila tak, že se nemohla sama uvolnit - ale zároveň znehybnila lžici tak daleko od čepu, kolem něhož se otáčela nástavba bagru, že Tom nemohl zdvihnout rameno výložníku, aniž by své monstrum převážil a převrátil.

Daisy Etta se začala plazit pryč zpátečkou a vlekla lžici s sebou, až se zaklesla za traverzu nárazníku. Pak začala lézt po straně ke svahu jako krab, a když se Tom snažil lžici přitáhnout, přeřadila, popojela k němu a zabořila celou jednu stranu radlice do stěny zářezu.

Patová situace. Zavěsila se na lžici a znehybnila ji. Tom se ještě pokoušel přitahovat lžici, avšak ukotvení traktoru ve svahu bylo příliš pevné. Snažil se otočit nástavbu, zvednout rameno. Jediné, co ze sebe přetížené třecí převody dokázaly vydat, byl kouř. Tom mrzutě zachrčel, stáhl plyn na volnoběh a vyklonil se z okna. *Daisy Etta* stála také s motorem na volnoběhu, který zněl bez tlumiče hlasitě, jak uražený výfuk vydával ošklivý plochý zvuk. Přesto to částečné ticho po burácení dvou mohutných motorů bylo ohlušivé.

Kelly zavolal dolů: "Vzájemnej knokaut, co?"

"Vypadá to tak. Co kdybysme se podívali, jestli se dostaneme dost blízko, abysme ji trochu uklidnili?"

Kelly pokrčil rameny. "No, já nevím. Jestli je opravdu v koncích, tak je to poprvý za celou dobu. Já před tím krámem mám respekt, Tome. Ona by se na tohle místo jen tak neupíchl, kdyby neměla nějaký eso v rukávu."

"Podívej se na ni, člověče! Představ si, že to je civilizované buldozer a že ho máš odsud dostat. Vidíš, že nemůže zvednout radlici dost vysoko, aby ji uvolnila ze zubů lžice. Myslíš, že ty bys to dokázal?"

"Hmm... pár vteřin by to asi trvalo," protáhl Kelly. "Vypadá to, že je na suchu."

"Oukej, tak jí zašpuntujeme pistole."

"Jak?"

"Třeba tak, že vezmeme tyč a pocucháme trubky." Ukázal na vinuté mosazné trubky, které pod tlakem rozváděly palivo od čerpadla do vstříkovačů. Od nádržky čerpadla se jich v rozmáchlých obloucích nad hlavami válců táhlo mnoho stop.

Když promluvil, volnoběh *Daisy Etty* se změnil v ono šilené přerušované vytáčení motoru, které pro ni nyní bylo tak typické.

"Podívej!" zahulákal Tom, aby překřičel ten rámus. "Poslouchá za dveřma!"

Kelly sklouzl dolů po stěně zářezu, postavil se na pás bagru a strčil hlavu dovnitř do okna. "Tak co, chceš si vzít tyč a zkusit to?"

"Jdeme!"

Tom přikročil ke skřínce na nářadí, vytáhl odtamtud tyč s vidlicí na konci, kterou Kelly používal, když na svém stroji nasazoval vypadlá lana, a seskočil na zem. Opatrně se vydal k traktoru. Když přišli blíž, *Daisy Etta* přidala otáčky a začala se třást. Před se jí zvedla a klesla a pásy se začaly otáčet, jak se snažila vykrotit ze svěráku, do kterého se chytla její radlice.

"Klid, malá," řekl Tom. "Takhle se jenom zahrabeš. Stůj tiše jako hodná holčička. Stejně tě to nemine."

"Dávej bacha," varoval ho Kelly. Tom se rozmáchl tyčí a položil ruku na kryt podvozku.

Traktor se doslova otrásl a z místa, kde z chladiče vycházela gumová hadice, vystříkl oslepující proud horké vody. Rozstříkla se vějírovitě kolem a zasáhla je oba do obličeje. S klením uskočili.

"Jseš oukej, Tome?" vypravil ze sebe Kelly o chvíli později. Většinu toho koupil na tvář a na ústa. Tomldečel a podolkem košile si otíral obličej.

"Moje oči... moje oči, sakra..."

"Ukaž!" Kelly klesl na kolena vedle něj a jemně Tomovi za zápěstí odtáhl ruce z tváře. Hvízd. "Pojď," procedil mezi zuby. Pomohl Tomovi vstát a odvedl ho o několik stop dál. "Zůstaň tady," řekl chraptivě. Obrátil se, udělal několik kroků zpátky k buldozeru a zvedl tyč. "Ty mrcho!" zařval a hodil tyčí po obloucích trubek jako oštěpem. Poněkud vysoko. Tyč zasáhla poničený kryt motoru a za-

nechala v kovu hlubokou rýhu. Ta se však okamžitě vyrovnala s hlasitým *čang-g-g!* a odrazila tyč zpátky k němu. Kelly přidržel; tyč mu hvízdla nad hlavou a zasáhla Torna zezadu do podkolení. Sel k zemi jako omráčený volek, ale zase se vydrápal na nohy.

"Pojď!" zavrčel Kelly, vzal Torna za paži a odvedl ho za zákrut zářezu. "Sedni si. Hned jsem zpátky."

"Kam jdeš? Kelly - dávej bacha!"

"A jakýho!"

Kellyho dlouhé nohy okusovaly vzdálenost k bagru. Vyšvihl se do kabiny, sáhl dozadu nad motor a posunul hlavní plynovou páku na doraz. Pak se postavil za sedadlo, zatáhl za provozní plynovou páku a Murphy zavyl. Pak plně přitáhl páku zdvihu ramene výložníku a jediným mrštným pohybem se obrátil a vyskočil ven.

Buben zdvihadla se roztočil; lano pod tahem ztratilo vůli a napjalo se. Lžice se pod mrtvou váhou na ní spočívajícího buldozeru pohnula a pak se zadní konce velkých plochých pásů začaly zvolna zvedat se země. Obrovská poslušná hmota stroje se šourala kupředu po špičkách pásů a Murphy pod tou neuvěřitelnou zátěží ztrácel obrátky, ale stále zabíral. Pramen zdvojeného zdvihacího lana se přetrhl a s bzučením švihal kolem; a pak stroj dosáhl vrcholu - začal se převažovat -

A bagr se převrátil na zem s rachotem, který jí otrásl. Výložník, osm tun pevné oceli, dopadl s řinčením na radlici buldozeru a zůstal na ní ležet.

Daisy Etta stála, nijak se nepokoušela pohnout a nemohoucně protáčela motor. Kelly vykročil, udělal na ni dlouhý nos a vrátil se k Tomovi.

"Kelly! Už jsem myslel, že se nevrátíš! Co se stalo?"

"Bagr se jí převrátil na čumák."

"Panebože! Spad' na traktor?"

"Ne, Ale výložník jí leží na radlici. Je tam chycená jako krysa v pasti." ^

"Měl bys dát pozor, aby si krysa neuhryzla nohu, až se bude chtít dostat ven," poznamenal Tom suše. "Este běží, co?"

"Jo. Ale to rychle spravíme."

"Jo, jasně. Ale jak?"

"Jak? Já nevím. Možná dynamitem. Co tvoje optika?"

Tom pootevřel jedno oko a zachrčel. "Nic moc. Ale trochu vidím. Mám opářený hlavně víčka. Dynamit, říkáš? No..."

Tom se opřel o stěnu zářezu a natáhl nohy. "Heleď, Kelly, posledních pár hodin jsem moc přemýšlel a jedna věc se mi poradí vrátí - něco, co jsem si rozebíral už dávno předtím, než jste vy ostatní vůbec něco věděli, kromě toho, že Rivera přišel k úrazu nějakým způsobem, o kterém vám nechci říct. Ale snad mě nebudeš mít za cvoka, když to všechno vyklopím teď."

"Od teďka," prohlásil Kelly procítěně, "už pro mě není nikdo cvok. Po tyhle zkušenosti už budu věřit všemu."

"Oukej. Takže k tomu buldozeru. Co myslíš, že to do něj vjelo?"

"To je otázka. Já nevím."

"Ne - tohle neříkej. Právě jsem dostal nápad, kterej nemůžeme odbejt jen tak nějakým 'já nevím'. Abysme zjistili, co s tou věcí máme udělat, musíme si celou záležitost probrat ze všech stran. Takže si to seřaďme. Kde to začalo? Na ty náhorní planině. Jak? Rivera odkryl Sedmičkou nějakou starou stavbu. Ta věc vyšla odtamtud. A teď přijde to, k čemu se chci dostat. To, co o tom víme, se dá shrnout následovně: Je to inteligentní. Může to vniknout jen do stroje a ne do člověka. Jakmile."

"Počkej. Jak víš, že to nemůže vniknout do člověka?"¹⁴

"Protože to mělo příležitost a neudělalo to. Když to vylítlo, stál jsem rovnou u ty díry. Rivera seděl v tom momentě na mašině. Ani jednomu z nás to přímo neublížilo. Vsáklo se to do mašiny a až ta na nás zaútočila. Jinejma šlo varna, když ta věc je mimo mašinu, nemůže člověku ublížit, ale jakmile se octne v mašině, netouží po ničem jiném. Oukej?"

Takže abysme pokračovali dál: jakmile je to jednou v mašině, už to nemůže ven. To víme, protože to mělo spoustu příležitostí a nevyužilo je to. Například ta rvačka s bagrem. Kdyby to vjelo do bagru, asi bych se strašně divil - a můžeš se vsadit, že by to do něj vjelo, kdyby mohlo."

"Zatím je mi to jasný. Ale co s tím uděláme?"

"To je právě to. Hele, já si nemyslím, že by stačilo traktor jenom poškodit. Měli bysme ho spálit, vyhodit do povětří - prostě zlikvidovat to, co do něj tam nahoře vjelo."

"To dává smysl. Ale nevím, co bysme mohli udělat jinýho, než prostě polámat buldozer. Nemáme šajnu, co ta věc vlastně doopravdy je."

"Myslím, že jo. Vzpomeň si na všechny ty moje potřeštěné otázky ohledně toho oblouku, co zabil Peeblese. Když se to stalo, dal jsem si dohromady pár dalších věcí. Za prvý - když to vyjelo z ty díry tam nahoře, cítil jsem takovej smrad, co cítíš, když svařuješ, nebo když blesk uhodí opravdu blízko."

"Ozón," upřesnil Kelly.

"Jo, ozón. Za další - má to rádo kov, ne živý tělo. Ale nejdůležitější byl ten oblouk. To bylo něco naprosto bláznivýho. Víš stejně dobře jako já - a lip"-, že generátor oblouku prostě nemá dost páry, aby udělal takovou věc. Nemůže zabít člověka a nemůže vytvořit padesát stop dlouhý oblouk. Ale udělal to. A právě proto jsem se tě ptal, jestli může existovat něco jako pole nebo něco podobnýho, který by vysálo všechnen proud z generátoru najednou, rychlejc, než by tek' normálně. Protože ta věc je elektrická; všechno to do sebe zapadá."

"Elektrická," řekl zamyšleně Kelly s nádechem pochybnosti.

"Docela určitě. A dál. Když to zabilo Peeblese, stala se zvláštní věc. Pamatuješ, co říkal Chub? Sedmička se rozjela pozpátku - jela přímo dozadu asi třicet stop, než se zarazila o silniční válec, kterej stál za ní. Přitom neměla ve startovacím motoru žádný palivo - ani startovací motor vlastně nepoužila - a měla otevřený kompresní ventily!

Kelly, když si to všechno srovnáš, ta věc v buldozeru toho vlastně moc neumí. Nebyla schopná ho sama opravit po tom řádění na planině. Neumí toho s mašinou o moc víc, než ta mašina může dělat normálně. Podle mne umí vlastně jenom změnit směr napětí v pružině, aby ovládala řídicí páky, a pohnout součástkama, kclýž mají držet, jako třeba západkou na plynový páce. Může otočit hřídeli, jako když si nahodila startovací motor. Ale kdyby byla tak supermocná, vůbec by startovací motor nemusela používat! Jak to tak vidím, zatím největší práci udělala, když odcouvala od svářečky v tu chvíli, co to koupil Peebles. No, a proč to udělala právě v ten moment?"

"Třeba nemá ráda pach síry, jak se píše v Bibli," nadhodil Kelly kysele.

"Řek' bych, že jseš dost blízko. Podívej, Kelly - ta věc cítí. Tím chci říct, že se může cítit v úzkejkch. Kdyby ne, nikdy by nemohla takhle útočit na ten bagr. Umí myslet. Ale jestli může tohle všechno, může bejt i vyděšená!"

"Vyděšená? Proč by měla bejt vyděšená?"

"Heleď, když ten oblouk tu věc zásah', něco se s ní stalo. Kdysi jsem o tom, co to bylo, čet' v jednom časopise - něco s molekulama, který začnou bezhlavě pobíhat, když se zahřejou."

"Jo, to molekuly dělají. Když se jim dodává teplo, dají se do rychlejšího pohybu. Ale..."

"Ale nic. Ta mašina byla horká 'eště čtyři hodiny potom. Ale zvláštním způsobem. Nejenom v místě, kde ji zásah' oblouk, jak by to mělo bejt, kdyby to bylo jenom tím obloukem. Ale horká úplně celá - od radlice až po uzávěr nádrže. Všude. A všude stejně; jak na zadním krytu pohonu, tak na vršku radlice, kde se jí ten chudák dotknul. A vem si to takhle." Jak jeho myšlenky krystalizovaly ve slovech, Tom se rozechříval. "Ta věc byla vyděšená - dost vyděšená na to, aby couvala pryč od svářečky. A potom jí bylo zle. Myslím si to proto, že za celou tu dobu, kdy v sobě měla tu věc, nebyla lidem blíž bez toho, aby se je pokoušela zabít, než právě v těch dvou dnech potom, co ji zásah' oblouk. Měla dost šťávy na to, aby se sama nastartovala, když Dennis pobíhal kolem s klikou, ale 'eště potřebovala někoho, kdo by ji řídil, než zase nabrala sílu."

"Ale proč se neobrátila a nerozmašírovala svářečku, když vyjela s Dennisem?"

"Bud' neměla sílu nebo neměla odvahy. Možná byla vyděšená a chtěla od ty věci co nejdál pryč."

"Jenže měla celou noc na to, aby se to vrátila udělat!"

"Pořád byla vyděšená. Anebo... jo, to bude ono! Měla na práci nejdřív jiný věci. Její hlavní myšlenka je zabít lidi -jinak se to nedá vysvětlit. K tomu byla vyrobená. Nemyslím traktor - lepší než tahle mašina se nevyrobí - ale tu věc, která ho ovládá."

"Co to je za věc?" přemítal Kelly. "Vylítne si ze starý stavby - snad chrámu - jak jsi... jak je stará? Jak dlouho tam byla? Co ji tam drželo?"

"Držela ji tam nějaká divná šedá hmota, která lemovala vnitřek stavby," řekl Tom. "Vypadala jako šutr a zároveň jako kouř. Měla takovou barvu, která vyvolává strach, když se na ni koukneš, a Riverovi a mně naskakovala husí kůže, když jsme se k ní přiblížili. Neptej se mě, co to je. Šel jsem se na to tam nahoru 'eště jednou podívat, a je to pryč. Aspoň z ty stavby. Jenom na zemi toho byla taková malá hrouda. Nevím, jestli to byl zbytek nebo jestli se to všechno sbalilo do kuličky. Naskakuje mi husí kůže, když na to jen pomyslím."

Kelly vstal. "No, vzal to d'as. Už tady stejně mlátíme pantem moc dlouho. To, co říkáš, dává dost smyslu na to, abych byl ochotnej udělat něco nesmyslnýho, jestli víš, co tím chci říct. Jestli dokážeme svářečkou vyhnat z traktoru toho Lucifera, jsem pro. Tím spis, když to půjde z odstupu padesáti stop. Někde by tu měl stát dampr; pohneme se odsud. Už se dokáže orientovat?"

"Hádám, že trochu jo." Tom se zvedl a spolu se vydali zářezem, až narazili na dampr. Vylezli na něj, nahodili motor a zamířili k táboru.

Asi v polovině cesty se Kelly ohlédl, zalapal po dechu a přiložil ústa Tomovi k uchu, aby překřičel řev motoru. "Tomé! Pamatuješ, co jsi říkal o kryse, která si uhryzne nohu, aby se dostala z pasti?"

Tom přikývl.

"Tak *Daisy* to udělala taky. Nechala tam radlici i s rameny a pro-následuje nás!"

Vřítli se do tábora, zabrzdlili u svářečky a rozkašlali se prachem, který se tím zvedl.

Kelly pobídl Toma: "Ty se porozhlídní kolem, jestli najdeš nějaký čep, kterým bysme připíchli tenhle vozejk k dampru. Já seženu vodu a kus žvance!"

Tom zatápal po skřínce na nářadí, vyhlížeje úzkou škvírkou pod otekými víčky, a nahmatal řetězovou sponu. Vyšplhal na dampr, obrátil jej a zajel zpátky ke svářečce. Protáhl sponu okem na konci oje svářečky, zajistil ji kolíkem a zaklesl ji za vlečný hák na "předním" konci dampru. Řídit dampr, který nemá skutečný předek a zadek a má přímé převody při všech rychlostech, pro změnu "pozpátku" nebude problém.

Kelly při dupal bez dechu zpátky. "Zavěsil's to? Prima. Sponou? On vlastně nemá spráhlo! *Daisy* se rychle blíží; navrhuju, abysme jeli na pláž. Tím směrem budeme krytí, dokud nebudeme venku z tyhle prohlubně, a pojedě se tam docela dobře, pokud nezaboříme tuhle kraksnu do písku."

"Dobrá," přikývl Tom, když se vyšplhali nahoru a vzal si od Kellyho otevřenou plechovku coly. "Jenom jed' opatrně; když to bude moc házet, svářečka sklouzne z háku. Docela nerad bych ji pra ve teď ztratil."

Odstartovali a hnali se k pláži. O čtvrt mile dál zahlédli Sedmičku, jak si to šine přes plochu. Okamžitě zabočila a nabrala směr, který jim měl přetnout cestu.

"Už jede," zahulákal Kelly a přišlápl plyn k podlaze. Tom se nahnul přes opěradlo s očima upřenýma na přívěs. "Hej! Zpomal! Dávej bacha!"

"Hej!"

Ale už bylo pozdě. Oj svářečky na jednom hrbolu příliš poskočila. Spona se smekla s háku, svářečka se divoce nahnula na bok a zahrnula ostře doleva. Oj spadla do písku a zabořila se do něj; stroj se o ni opřel a oj se zlomila. Svářečka se konečně zastavila a zůstala stát bláznivě nakřivo. Jen zázrakem se nepřevrátila úplně.

Kelly dupl na brzdy a hlavy obou mužů se málem utrhy z rame-nou. Seskočili a pádili zpátky ke svářečce. Až na to, že vlečení nadále nepřipadalo v úvahu, se jí nestalo nic.

"Jestli tahle show má mít nějaký finále, tak se to stane tady."

Písčítá pláž tu byla asi třicet yardů široká a téměř plochá a její okraj do vnitrozemí lemovaly přílivem vymleté svahy, tvořící malé pahorky a ostrohy. Tom zůstal u stroje a zkoušel startér a kontakty generátoru, zatímco Kelly vylezl na jedno z malých návrší, postavil se tam a obhlížel pláž směrem, ze kterého přijeli. Náhle začal pokřikovat a mávat pažemi.

"Co se ti stalo?"

"To je Al!" zavolal Kelly nazpět. "Se skrejprem!"

Tom všeho nechal a vydrápal se za Kellym. "Kde je Sedmička? Já 'eště nevidím."

"Sjela na pláž a sleduje naši stopu. Ale! Ale! Pojed' sem, ty malej sklínku!"

Tom teď matně rozeznával víceúčelový traktor, jak *míří* přímo k nim a k pláži. "Nevidí *Daisy Ettu*" poznamenal Kelly znechuceně, "protože jinak by určitě zamířil jinam."

Asi padesát yardů před nimi Al zabrzdlil a stáhl plyn. Kelly zahulákal a zamával na něj. Al se na stroji postavil a přiložil k ústům dlaně složené do kornoutu. "Kde je Sedmička?"

"Kašli na to! Pojed' sem s tím traktorem!"

Al zůstal na místě. Kelly zaklel a vyrazil k němu.

"Nechod' ke mně," prohlásil Al, když se Kelly přiblížil.

"Teď na tebe nemám čas," odsekl Kelly. "Zajed' s tím traktorem dolů na pláž."

"Kde je *Daisy Etta*?" Alův hlas byl podivně napjatý.

"Rovnou za náma," ukázal Kelly palcem přes rameno. "Na pláži."

Alovou vypoulené oči se s téměř slyšitelným cvaknutím rozšířily. Otočil s'éna patě, seskočil se stroje a dal se do běhu. Kelly utrousil jedinou slabiku bez významu, která byla nějakým způsobem obscén-nější než cokoli, co kdy pronesl jiného, a vyhoupl se na sedadlo stroje. "Hej!" zahulákal za Alovou rychle se zmenšující postavíčkou. "Běžíš rovnou k ní!" Al podle všeho neslyšel a pádil po pláži dál.

Kelly zařadil pátý stupeň a pndal plyn. Když se traktor dal do pohybu, Kelly vyřadil hlavní spojku, škubl převodovou pákou doza-du, aby se dostal na šestý stupeň, a vrazil spojku zpátky. To všechno provedl tak rychle, že stroj neměl čas se zastavit. S kolébáním a poskakováním se rychlý stroj řítit na pláž.

Tom už tápal zpátky ke svářečce a sluch mu spolehlivěji než zrak napovídal, jak je Sedmička blízko. Kelly ke svářečce dorazil zároveň s ním.

"Zajed' za ni," křikl Tom. "Já uvážu spojovací tyč a ty pak zkus svářečku dostřkat do ty prohlubně mezi těma dvěma kopečkama. Ale pomalu, prosím tě - nechceme ten generátor rozbít. Kde je Al?"

"Ani se neptej. Rozběh' se po pláži naproti *Daisy*"

"Cože?"

Kellyho odpověď, pokud se o nějakou vůbec pokoušel, zanikla v kvílení dvoutaktu. Kelly vmanévroval stroj za svářečku a opřel se o ni radlicí. Pak ji na první převodový stupeň se spojkou ponechanou tak, aby trochu prokluzovala, pomalu tlačil na místo, které mu Tom ukázal. Byla to malá prohlubeň mezi dvěma vyčnívajícími ostrohy. Příboj a čára přílivu se tu zařezávaly do vnitrozemí víc než jinde; k vodě to odtud bylo jenom několik stop.

Tom zvedl ruku a Kelly zastavil. Z druhé strany vyčnívajícího ostrohu, kam nyní neviděli, k nim doléhal zřetelný řev výfuku Sedmičky. Kelly seskočil z traktoru a běžel pomoci Tomovi, který zuřivě strhával závit kabelu z držáku na zádi svářečky. "A co dál?"

"Musíme Sedmičku nějak uzemnit," oddechoval Tom. Odhodil daleko poslední kus kabelu, aby jej zbavil smyček, a obrátil se k ovládacímu panelu. "Jak to bylo - asi šedesát voltů a proud na 'zvláštní použití'?" Otočil voliči a stiskl tlačítko startéru. Motor ihned zareagoval. Kelly zvedl zemnicí svorku a držák elektrody a křísil jimi o sebe. Solenoidový regulátor vzal na vědomí zátěž, a jak přeskočila zřetelná jiskra, motor zahučel.

"Fajn," řekl Tom a vypnul generátor. "Tak, a teď mi někdo porad'te, jak toho splašence uzemnit."

Kelly sevřel rty a zavrtěl hlavou. "Já nevím - pokud na ni někdo ovšem tu svorku nepřipne ručně."

"Ne, kamaráde, to nemůžeš. Jestli jeden z nás přijde o život..."

Kelly zemnicí svorku líným pohybem odhodil a jeho pružné tělo se napjalo. "S tímhle na mě nechod", Tome. Vis, zeje to na mně, protože nevidíš dost dobře na to, abys to zvládnul. Víme, že bys to udělal, kdybys mohl. Ty..."

Odmlčel se, protože dosud sílící burácení blížící se Sedmičky se změnilo v ono zvláštní nepravidelné vytáčení motoru, ve kterém si *Daisy Etta* libovala.

"Co je to s ní?"

Kelly se odtrhl a vylezl na ostroh, "Tome!" zalapal po dechu. "Tome - pojd' sem nahoru!"

Tom ho následoval a oba bok po boku leželi nahoře a shlíželi přes vrchol svahu na pozoruhodný výjev.

Daisy Etta stála na pláži blízko vody a nehýbala se. Dvacet nebo třicet stop před ní stál Al Knowles s napřaženými rukama a mluvil jako o závod. *Daisy* však dělala příliš velký rámus, než aby slyšeli, co Al říká.

"Myslíš, že má dost odvahy na to, aby ji kvůli nám zdržoval?" nadhodil Tom.

"Jestli jo, tak je to ta nejdivnější věc, která se kdy na tomhle starém ostrově stala," vydechl Kelly, "a to mluví samo za sebe."

Sedmička vytočila motor do takových obrátek, že se otrásla, a pak plyn stáhla. Otáčky klesly natolik, až si mysleli, že se zastavila, ale při posledních dvou obrátkách zase zabrala a přešla na tichý volnoběh. A tehdy uslyšeli.

Al mluvil vysokým, hysterickým hlasem, "...přišel 'sem, abych ti pomoh', nezabíjej mě. Pomůžu ti..." Postoupil o krok kupředu; buldozer odfrkl a Al padl na kolena. "Budu tě mejt a promazávat a vyměňovat ti olej," vyzpěvoval.

"Ten chlap snad ani není člověk," vypravil ze sebe Kelly udiveně.

"Ten není ani karikatura člověka," uchechtl se Tom.

"Ten všivák," zavrčel Kelly. "Ten smradlavej mňavej dvakrát zkrřízenej tchoř!" Vstal. "Hej, Ale! Běž od ní pryč! A hned! Jestli tě nepřerazí ona, tak tě přerazím já, jestli nevypadneš!"

Al se rozkřičel. "Drž hubu!" zavřeštěl. "Já vim, kdo tady je pánem, a ty to víš taky!" Ukázal na traktor. "Všechny nás zabije, když nebudeme dělat, co chce!" Obrátil se zpátky ke stroji. "Já je zabiju místo tebe. Budu tě uměj vat a leštit a v-vopravim ti kryt motoru. Nasadím ti zpátky radlici..."

Tom chytil Kellyho za nohu v poslední chvíli, když dloubán už vzteky bez sebe vyřázel kupředu. "Pojd' zpátky," vyštěkl. "Co chceš dělat - nechat se zabít jenom proto, abys ho vytahal za uši?"

Kelly sklesl, vrátil se, praštil sebou vedle Toma a zabořil; obličej do dlaní. Chvěl se vzteky.

"Neber si to tak," chlácholil ho Tom. "Ten chlap je vyloženej cvok. Nemůžeš se s ním hádat o nic víc, než by ses mohl hádat; s *Daisy*. Jestli má dostat svoje, *Daisy* mu to dá."

"To nejde, Tome. Já vim, že za to nestojí, ale prostě tady nemůžu sedět a dívat se, jak se nechá zabít. Nemůžu, Tome."

Tom mu poklepal na rameno, protože na to se jednoduše nic říci nedalo. Náhle ztuhl a luskl prsty.

"Támhle máme uzemnění," řekl naléhavě a ukazoval k moři. "Voda - mokrá pláž pod příbojem. Když tam strčíme zemnicí svorku a *Daisy* dostaneme někam blízko k ní. J'

"Uzemni skrejpr a zajed' s ním do vody. Mělo by to stačit - aspoň částečně."

"To je ono-pojd'!"

Sklouzli po svahu, popadli zemnicí svorku a připojili ji k rámu traktoru.

"Já to udělám," řekl Tom, a když Kelly otevřel ústa, Tom ho odstrčil směrem ke svářečce. "Není čas se hádat," řekl usečně, vyšvihl se na stroj, zařadil rychlost a rozjel se. Kelly udělal krok za traktorem a pak postřehl, jak se smyčka zemnicího kabelu chystá zaplést do kola svářečky. Sehnul se a odhodil ji a pak zbytek smotku rozložil tak, aby se kabel mohl volně odvíjet. Tom

s neuvěřitelnou soustředěností zkušeného strojníka sledoval pouze černou čáru vlečeného kabelu na písku za sebou. Když se kabel napjal, Tom zastavil. Předek pásů se šplouchal v mírném příboji. Tom slezl na straně odvrácené od Sedmičky a snažil se něco zahlédnout. Postřehl nějaký pohyb a motor Sedmičky běžel o něco víc než na volnoběh, ale mnoho toho rozeznat nedokázal.

Kefty popadl držák elektrody a vyhlédl přes vrcholek ostrohu. Al stál na nohou a stále hystericky kňoural a přišourával se k *Daisy Eně*. Kelly se zase přikrčil, cvakl vypínačem generátoru oblouku, vylezl na ostroh a plížil se naplavenými chaluhami, lemuujícími pláž, až sebou držák v jeho ruce trhl a Kelly poznal, že je na koftci kabelu. Pohlédl na pláž a pečlivě měřil pohledem oblouk, který by opsal, kdyby s kabelem stále napjatým seběhl dolů. V žádném bodě by se nedostal k posedlému stroji blíž než na sedmdesát stop; o padesáti stopách ani nemluvě. Musí ji přilákat blíž. A musí ji vmanévrovat na mokrý písek nebo do vody...

Al Knowles, povzbuzený zjevným rozhodnutím stroje zůstat stát, se blížil, třebaže ostražitě, a neustále drmolil: "...zabijeme je a nikomu to neřekneme a pak přijedou lodě a odvezou nás z tohoto vstrova a my se dáme do další práce a zabijeme jich 'eště moc a moc dalších... a když budeš mít suchý a vrzavý pásy, namočíme je v krvi a budeš vopravdová vládkyně... podívej se támhle, támhle se podívej, *Daisy* Eíto, tam je uvidíš u toho druhého traktoru, tam 'sou, zabij je, *Daisy*, zabij je, *Daisy*, a do vol mi, ať ti s tím pomůžu... poslouchej, *Daisy*, poslouchej, řekni, že mě slyšíš..." a motor v odpověď zaburácel. Al se bojácně z dálky dotkl rukou mířky chladiče a traktor nadále vrčel, avšak zůstal bez pohnutí. Al ustoupil a s posunky paží se dal pomalu na pochod k víceúčelovému traktoru, ohlížeje se přitom za sebe jako člověk, který cvičí psa. "Pod', pod', támhle je jeden, *zabijeme ho, zabijeme ho...*"

Traktor s odfrknutím přidal plyn a rozjel se za ním.

Kelly si olízl rty, ale nemělo to žádný účinek, protože měl úplně vyschlý jazyk. Šílený muž prošel kolem něj přímo středem pláže a traktor, bez radlice už ne buldozer, ho následoval; a písek tam byl dočista suchý, vyprahlý, sluncem vysušený na prášek. Když traktor přejel, Kelly se zvedl na všechny čtyři, přehoupil se přes vrchol svahu na pláž a skrčil se tam.

Al vyzpěvoval: "Miluju tě, zlato, miluju tě, jasně, že tě miluju..."

Kelly běžel přikrčený jako voják pod kulometnou palbou, a přestože se snažil být co nejmenší, připadal si velký jako vrata od stodoly. Pod nohama teď měl písek, rozrytý projíždějícím traktorem. Zastavil se, neboť se bál přiblížit se víc; bál se, že by z držáku v jeho ruce mohl vyšlehnout slabý, špatně uzemněný oblouk, kterým by tu věc v traktoru jenom varoval a rozzuřil. A právě v tom okamžiku ho zahlédl Al.

"Támhle!" zavěštěl a traktor zabrzdil. "Za tebou! Dostán ho, *Daisy! Zabij ho! Zabij ho!*"

Kelly se skoro unaveně napřimil a cítil větší vztek a zklamání, než se dalo snést. "Do vody," zařval. "Dostán ji do vody! Namoč jí pásy, Ale!"

"Zabij ho! *Zabij ho...*"

Jak se traktor začal obracet, nastal u víceúčelového traktoru jakýsi ruch. To se Tom dal do poskakování, pokřikování, mávání pažemi a klení. Vyběhl zpoza svého stroje přímo proti Sedmičce. Motor *Z>aisy* Etty zaburácel a traktor zamířil k němu. Al mu přitom sotva uskočil z cesty. Tom okamžitě přestal, jak se rozběhl přímo do vody, zpod kmitajících nohou se mu rozlétały spršky písku. Dospěl zhruba do hloubky k pasu a náhle zmizel. Vynořil se, prskal a stále se pokoušel křičet. Kelly pevněji sevřel držák elektrody a vyrazil kupředu.

Daisy Etia, pronásledující Toma v jeho bláznivém běhu, zatočila vedle víceúčelového traktoru a zůstala stát ani ne patnáct stop od něj a nyní se také nacházela v příboji. Kelly zkracoval vzdálenost tak rychle, jak mu to jeho dlouhé nohy dovolily; a jak se přibližoval k oné kritické hranici padesáti stop, Al Knowles ho udeřil.

Al měl pěnu kolem úst a cosi drmolil. Oba muži se naplno srazili; Kelly direktem minul a Alova hlava ho zasáhla do bránice a vyrazila mu dech v jednom mohutném heknutí. Kelly padl jako podřátý a svět se mu slil ve vířící červenošedou zmrť. Al se na většího muže vrhl a škrábal ho a fackoval, příliš rozvášněný, než aby si vzpomněl, že by mohl zatnout pěsti.

"Zabiju tě," dralo se mu z hrdla. "Vona dostane jednoho, já dostanu druhého a vona pak bude vědět..."

Kelly si zakryl obličej předloktími, a když konečně nabral do namáhajících se plic trochu vzduchu, jedním mohutným napřením vymrštil ruce nahoru a posadil se. Al odlétl a svalil se na jednu stranu. Jakmile dopadl na zem, Kelly po něm sáhl svou dlouhou rukou, zabořil prsty do mužových hrubých vlasů, přitáhl si ho a druhou rukou zaťatou v pěst po něm vyrazil úderem, který by byl Ala zabil, kdyby byl dopadl naplno. Alovi se však podařilo uhnout natolik, že mu rána pouze vykloubila sanici. Padl a zůstal ležet. Kelly zuřivě šátral kolem sebe v písku po držáku elektrody, našel jej a dal se zase do běhu. Toma teď neviděl, avšak Sedmička stála v příboji a zvolna se plíživě natáčela ze strany na stranu a couvala. Kelly držel svorku elektrody a kabel, který se od ní táhl, slepě před sebou a utíkal přímo ke stroji. A pak to přišlo - ten tenký, nehučnou výboj energie. Tentokrát však dosáhl plné síly, protože pěnící se voda nabízela lepší uzemnění než onehdy tělo chudáka starého Peeblese. *Daisy Etta* doslova poskočila dozadu a z vody pod jejími pásy vytryskla horká pára. Zvuk jejího motoru stoupal a stoupal, zlomil se a nabral rytmus nestejně silných úderů swingového bubeníka. Zazmítala se sem a tam jako kočka s pytlek na hlavě. Kelly přistoupil o kousek blíž a očekával, že ze svorky v jeho ruce vyšlehnou další výboj, ale žádný nepřicházel, protože.

"Jistič!" vykřikl Kelly.

Hodil držák na podlahu Sedmičky před sedadlo a rozběhl se přes úzkou pláž ke svářečce. Sáhl za ovládací panel, našel kontakty a palcem je přitiskl k sobě.

Daisy Etta znovu poskočila a náhle se její motor zastavil. Vzduch nad ní rozehevivaly vířící vlny horka. Malá benzínová nádrž pro startovací motor vybuchla se zvukem, jako když se vystřelí z děla, a potom následovala velká palivová nádrž, obsahující ještě přes třicet galonů nafty. Ta se spíš roztrhla, než vybuchla, a na zem za strojem vy chrlila plamennou stěnu. Ať už motor ještě běžel nebo ne, Kelly zřetelně viděl, jak se traktor křečovitě otřásá. Po celé konstrukci stroje proběhl plazivý pohyb, drobná vlna, směřující od palivové nádrže a vzhůru po pásích k přednímu stroji. Kulminovala na vrcholu bloku chladiče, těsně před uzávěrem, a z ničeho nic byla plocha šesti nebo sedmi čtverečních palců kolem hrany doslova *rozmazaná*. Na vteřinku pak zůstala normální a nakonec se roztavila. Stružky teku tého kovu stékaly po stranách chladiče a tam, kde se setkaly se zbytky setřené náteru, z nich vyskakovaly drobné jiskřičky. Až tehdy si Kelly uvědomil bolest v levé ruce. Podíval se dolů. Generátor svářečky se zastavil, ačkoliv motor stále pracoval, protože se rozsypala spojka na hnací hřídeli. Z generátoru, z něhož nezbylo o mnoho víc než hromada strusky, stoupal kouř. Kelly však vykřikl, až když spatřil, co se mu stalo s rukou...

Když se trochu vzpamatoval, zavolal Toma, ale nedostal odpověď. Konečně zahlédl cosi ve vodě a vrhl se za tím. Pálení slané vody na levé ruce sotva cítil, protože ho otupil šok. Zdravou rukou sevřel Torno vu košili a pak mu dno jakoby zmizelo pod nohama. Tak takhle to bylo - hlubina hned za pláží. Sedmička došla na její okraj, držela Toma v šachu nad hloubkou a...

Divoce mlátil kolem sebe a bojoval, aby se dostal na břeh, tak blízky a tak těžko dosažitelný. Zhluboka se přitom nalokal palící mořské vody a jen vítaná bolest v kolenní, které si narazil o pevné dno, mu zabránila vzdát se a dopřát si přepychu zadušení. Vzlykaje námahou vyvlekl Tomovu bezvládnou váhu na břeh a z dosahu příboje. Vtom k němu proniklo pronikavé, jakoby dětské vzlykání; na okamžik si myslel, že to je on sám, a pak se ohlédl a došlo mu, že je to Al Knowles. Nechal Toma ležet a přistoupil k tomu zhroucenému tvorovi.

"Vstávej," vyštěkl. Vzlykot zesílil. Kelly ho převalil na záda - Al téměř nekladl odpor - a políčkoval ho, dokud se Al nerozkašlal. Pak ho postavil na nohy a odvedl ho k Tomovi.

"Klekní si, ty hajzlíku. Jedním kolenem mezi jeho kolena." Al zůstal stát. Kelly ho znovu uhodil a Al udělal, co mu bylo řečeno.

"Polož mu ruce na dolní žebra. Tady. Oukej. Zmáčkni, ty kryso. A teď povol." Posadil se, pravou rukou si přidržoval levé zápěstí a nechal odkapávat krev ze zničené ruky. "Zmáčkni. Podrž - a povol. Zmáčkni. Povol. Zmáčkni. Povol."

Brzy Tom vzdechl a začal trochu zvracet.

Toto je příběh *Daisy Etty*, buldozeru, který zešlel a ožil vlastním životem, nikoliv příběh letadlové lodi *Marokúm* Japonského císařského námořnictva, o které se vypráví jinde. Nicméně je mezi nimi souvislost. Jistě si pamatujete, jak *byla Marokuru* odříznuta od své základny při soustředěném útoku na Truk, jak unikla daleko na jih a na východ a byla posléze potopena blíže americkým břehům než kterákoliv jiná japonská válečná loď za celou válku. A jistě si pamatujete, jak se skupina pěti letadel, kterou od jejich plovoucího letiště oddělily tři míle vodního sloupce, obrátila i se svým nákladem pum na východ a na vlastní pěst se vydala na sebevražednou akci. Dočetli jste se, že letadla bombardovala malé letiště mimo dosah rozptýlených obranných sil Panamy, a nakonec se všechna roztříštila o zem v posledním gestu sebeobětování.

Nu, ono to vlastně nebylo letiště, ať už to ze vzduchu vypadalo jakkoliv. Byla to jen nahrubo zarovnaná plocha bílého slinu uprostřed hnědé trávy.

Letadla se objevila dva dny po skonu *Daisy Etty*, když Tom a Kelly seděli ve stínu hromady sudů s palivem, v chládku příkopu, který *Daisy* vyhrabala, aby natankovala. S tužkou v ruce zírali do papíru a snažili se splnit nemožný úkol: sepsat zprávu o tom, co se na ostrově stalo a proč oni a jejich společnost nesplnili smlouvu. Našli Chuba a Harrise a pohřbili je vedle ostatních tří. Al Knowles zůstal svázaný v táboře, protože ho slyšeli vykřikovat z divokého spánku - podle všeho nedokázal uvěřit, že *Daisy* je mrtvá a stále pro ni chtěl zabíjet strojníky. Bylo jim jasné, že musí proběhnout vyšetřování, a také jim bylo jasné, jak asi obstojí jejich výpověď; nyní, když unikli takovému monstru, jakým byla *Daisy Etta*, příliš lpěli na životě, než aby byli ochotni nechat se zastřelit pro sabotáž. A pro vraždu.

Útoku si všimli, až když první z pum dopadla tři sta yardů od nich na okraji tábora a vzápětí jim nízko nad hlavami přesvištělo letadlo. Rozběhli se k Alovi Knowlesovi, rozvázali mu nohy a všichni tři se vrhli do křoví. Podivnou shodou okolností našli ukryt pod náspem, kde se *Daisy Etta* poprvé setkala s tím, co ji posedlo.

"Ať je Pán milostivej k jejich černejm dušičkám," pronesl Kelly, když s Tomem stáli na pahorku a hleděli na planoucí trosky tábora a pěti středních bombardérů pod sebou. A vzal zprávu, kterou pracně vy potili, a roztrhal ji.

"Ale co on?" staral se Tom a ukázal na Ala Knowlese, který seděl opodál na zemi a hrál si s prsty. "I když se to budeme snažit svést na bombardování, on všechno vyzvaní."

"A co na tom záleží?" odvětil Kelly.

Tom chvíličku přemýšlel a pak se zašklebil. "Vlastně nic. To je přesně to, co od něj můžou čekat."

**přeložil Jiří Engliš
ilustroval Jan Štěpánek**

Vlastimil Tyrol

Bláznova noc

Pondělí, 15.5.17²⁴

"Proč to pořád děláš?" zeptal se Paul.

"Teď neruš," řekl Dědek a sevřel ovladač. Pokřiveným ukazovákem se "opatrně" dotýkal polohovacího zařízení.

Paul si přitáhl pomocnou obrazovku a pokusil se odhadnout, co asi Dědek vidí na matnici operátorské přílby.

"Nedaří se," zabručel stařec a zašátral po mastné desce rozvíklého stolu. "Kde je klávesnice?"

Paul mu znechuceně přistrčil zprohýbanou a špinou zanešenou klávesnici a znovu se zeptal: "Proč se tím pořád trápíš?"

Dědek neodpověděl a jeho prsty bez nehtů se rozběhly po tlačítkách. Hlava skrytá v matně černé skořepině operátorské přílby sebou trhala v pravidelném, neovladatelném tik.

Paul se rozhlédl po zanedbaném bytě s prastarým a bůhví kde sehnáním nábytkem a otrásl se odporem. Na všem ležela letitá špína, prach a mastnota. Tapety se loupaly a linoleum se vzdouvalo ve velkých boulích.

"Nenávidím lidi," řekl najednou Dědek, aniž přerušil práci. "Jsou zlí. Ublížíjí si. A já nezůstávám pozadu. Dělam co mohu, abych jim uškodil. Snad se mi to jednou podaří. Stačilo by jednou a pořádně, abych světu vrátil, co mu dlužím."

Jenomže mi poslední dobou není dobře. Možná to ani nestihnu."

Paul se zachvěl. Ve starcově hlase zaznělo cosi, co nebylo snadné definovat. Výhrůžka? Slib podmalovaný smrtelnou únavou?

"Hotovo," jfekl Dědek s úlevou, sejmul přílbu, odložil ji na stůl a unaveně se usmál. Houština zčuchaných, šedivých vousů se rozvlnila.

"Tak mi řekneš, proč to vlastně pořád děláš?" zeptal se znovu Paul, aniž doufal, že se dočká odpovědi.

"Proč?" Dědek se zamračil. "Protože!" vymrštil se ze židle a začal pochodovat po pokoji.

"Před šestnácti roky jsem vypracoval novou koncepci pro EuroNet a druhý okruh WorldNetu. Dokonalý plán dokonalé sítě s rozumně navrženými prioritami! Pohodlný a elegantní! Těžko napadnutelný! Náhdera!"

Dědek kopl do skříně. "Jenomže za mnou stálo málo kapitálu! Rval jsem se s konkurencí a prohrál. Byla to špinavá hra!"

Napřímil se a natáhl před sebe ruce se zmraženými prsty. "Zkusil jsem být větší svině než ostatní. Nedokázal jsem to. A to se neodpouštím!"

Trhal hlavou víc než jindy a v koutcích úst se objevily bublinky slin. "Prohrál jsem boj o moc a peníze. Dal jsem jim nakonec všechno. A rád! Své návrhy, nápady... Firmu! Nenechali mi nic! Vůbec nic! Jenom bolest mi zbyla. Nepředstavitelná, obledná bolest!"

A můj návrh nakonec použili. Jenomže... Co z něho udělali? Paskvil zahlcený bloky a hesly. Nepoužitelný pro normální lidi! Ale zato skvěle vypracovaný pro potřeby armády. Dokonalý pro velkou ekonomiku. Pro toho, kdo má peníze na informace! Máš prachy? Kup si heslo! Kup si přístup! Kup si linku!"

"To vím," řekl Paul. "Ale proč to děláš pořád! Rozumíš? Proč? Vždyť je to strašně stará záležitost!"

"Chtěl bych," vyhnul se otázce Dědek, "dokázat nedokonalost té idiotské sítě. V poslední době jsem vyvinul novou generaci virů. Ty nejsou destruktivní. Ale ty ti nedám!"

Dědek se zamračil, otevřel zásuvku stolu a hodil Paulovi duhový kotouček.

"Vezmi si tyhle!" řekl nasupeně. "Pro to sis přišel, ne?"

"No..." vydechl Paul.

Tolik záští! Je to strašný soupeř. Já mám neuvěřitelné štěstí, že si mne jako studenta oblíbil a dává mi vzorky toho svinstva, které posílá do sítě. Jinak bych těžko proti němu našel obranu.

"Vůbec nechápu, proč ti to dávám," zabručel Dědek a posadil se. "Kazíš moji práci. A já se chci pomstít!"

"Nestačím na tebe," přiznal Paul. "Jsem rád, že udržím v pořádku městskou síť. Na tvoje víry v EuroNetu jsem krátký."

Dědek nebyl vůči chvále imunní. Polichoceně se usmál.

"Ale kvůli tomu jsem nepřišel," řekl Paul. "Budu se loučit."

"Aha," vzpomněl si Dědek. "To už?"

"Hmm. Za týden. Letím s první vlnou. Prvním raketoplánem."

"Škodar řekl Dědek. "Přišel jsem o přítele. O jediného přítele." - *Před devíti roky tady někde byla hospoda, vzpomněl si Paul. Nejhlavnější pití ve městě. A on se o mne dva dny staral, když mi policajti rozbili hlavu. Mohl mne nechat odvézt do nemocnice, ale to by znamenalo pěkný škraloup v rejstříku.*

A pStom mi pomáhal s učením a nabourával se do školních databank a upravoval mi testy a známky. Bůhví proč to vlastně dělal. A proč mi pomáhal až dodnes?

"Takže ty se loučíš," konstatoval Dědek. "Se Zemí i s minulostí."

Napřímil se a jeho stařecká sešlost byla najednou tatam. Stál tu úplně jiný člověk, dvorný a sebevědomý.

"To by se mělo oslavit," řekl a elegantním gestem pokynul k otřískané kredenci. "Něco k pití?"

* * *

úterý, 16.5.13³⁸

Poloplašťová střela ráže devět milimetrů prorazila okenní tabule, těsně minula hlavu sedícího člověka a roztránila videofon.

"Au!" vyjekl Paul, trhl sebou a spadl ze židle. Pokožka nad pravým uchem ho pálila, jako by mu někdo vyškubl pramen vlasů.

Další kulka vyhloubila rýhu v podlaze, odrazila se, s pronikavým pískotem přeletěla místnost a zaryla se mezi knihy na dřevěné polici.

Paul se odkulil pod okno a vyděšeně čekal.

V uších mu bušila krev a zřetelně slyšel zrychlený tepového srdce. Otvory ve skle se do místnosti dral teplý vzduch páchnoucí smogem a v chodbě se náhlým průvanem zabouchly dveře.

Co to má znamenat? Proč se tu střílí? Proč? Proč mám být obětí zrovna já ?

Z ulice se do bytu vtíraly zvuky normálního života. Pronikavý hukot vozů veřejné dopravy, brumlání osobních "vozů a taxíků, vzdálené dunění rychlovlaků a šum způsobený tisíci páry nohou a tisíci hlasy.

Čeká tam ještě? S prstem na spoušti, s tváří přitisknutou k pažbě? Připravený na okamžik, kdy nevydržím a vylezu? Proč?

Vzpamatoval se, natáhl ruku a spustil žaluzie. Napjatě čekal na další výstřel.

"Panebože!" vydechl po nekonečně dlouhé minutě a vrhl se k videofonu. Přejel rukou po rozstřelené klávesnici a otočil se

k počítači. Posadil se a zažádal o vstup do Radnice, městského informačního systému. Vložil heslo, obdržel souhlas a vklouzl do komunikační sítě. Našel policejní linku a vyslal nouzový signál.

"VSTUP BLOKOVÁN, LINKA JE PŘETÍŽENA!"

"Kručí!" zaklel Paul a zopakoval signál.

"VSTUP BLOKOVÁN, LINKA JE PŘETÍŽENA!"

"Co se to vlastně děje?" Paul vstal a vztekem vypnul počítač. Chvilky mlčky uvažoval a pak se rozběhl k požárnímu schodišti.

Na ulici se zastavil a vydýchal se. V davu lidí se mohl cítit bezpečně; dalo se těžko předpokládat, že někdo zahájí palbu do jspousty pohybujících se pěších, do pestré, nekonečné masy.

Co teď? Co mám dělat! Zavolat policii? Lindu! Musím zavolat Lindu! Co kdy z je také v nebezpečí!

Rozběhl se ke kabinám veřejných videofonů. Bezohledně rozrážel kolemjdoucí a snažil se nevnímat jejich nadávky a kletby.

Musím zavolat Lindě!

Otevřel dveře a vklouzl do kabinky. Sáhl po kreditkartě a uvědomil si, že někdo cizí stojí těsně za ním.

"Tiše," zašeptal neznámý hlas a mezi lopatky se Paulovi zarylo cosi tvrdého. "Nedělejte hlouposti, nemluvte a nezvedejte ruce," řekl hlas. "Jdeme ven!"

"Kam ven?" zeptal se Paul hlasem seškrčeným strachem.

"Kam ven!"

"Tiše!" přikázal neznámý. "Na ulici, do toho modrého vozu!"

Blankytně modrá limuzína blýskala v záři výbojek zrcadlovými okny, když se pomalíčku probíjela davem lidí k okraji chodníku.

"Dovnitř," řekl neznámý.

Dveře se otevřely a Paul vklouzl do temného interiéru vozu.

"Vítejte," řekl tichý hlas ze tmy.

Vítejte! On mi řekl: Vítejte! Přivedou mne sem s pistolí v zádech, a pak tohle!

Limuzína se zhoupala, jak nastoupil Paulův ozbrojený průvodce.

"Vypadá to, že jste nechtěl, abych odmítl vaše pozvání," překonal Paul svůj strach.

"Přesně tak," odpověděl hlas.

Paulovy oči se pomalu přizpůsobovaly tmě a vedle sebe rozeznal drobnou postavu staršího muže.

Limuzína se plynule rozjela.

"Co mi vlastně chcete," zeptal se Paul.

"Tady v kapse," řekl střelák, "mám smlouvu, jejíž podepsání může změnit celý váš život, pane Marchande."

"Co by to pro mne znamenalo?" přemohla Paula zvědavost.

"Peníze, postavení, moc. Práci v mých podnicích."

"Kvůli tomu ta pistole?" zeptal se Paul ironicky.

"Ne. Ale nevěděli jsme, jak zareagujete po tom, co se vám stalo před deseti minutami."

"Co o tom víte!" vykřikl Paul. "To jste po mně střelili vy?"

Muž se uchechtl. "Ne, my ne. Kdybychom to byli my, byl byste mrtvý vy, ne střelec."

"On je mrtvý?" Paul začínal být zmatený.

"Ano," vmísil se do hovoru muž, který Paula přivedl do vozu.

"Je mrtvý," řekl lhostejně.

Mluví o mrtvolách jako o zboží! Zabil ho on. A nebyl to jeho první mrtvý! Určitě ne!

"Myslím si," řekl Paul, "že vás asi zklamou. Nemohu vaši nabídku přijmout."

Nikdo se nezeptal na důvody odmítnutí a Paul znervózněl.

"Za týden odletám s Kon-Tiki na Opál a podepsat prostě nemohu!"

"Opravdu chcete odletět? Nerozmyslíte si to?" zeptal se střelák. "Dokážete si představit, co vás tam čeká? Pustina, nevy-pocitatelné počasí, divoká zvířata, hmyz, minimální pohodlí."

"Ale bude tam prostor," namítl Paul. "Prostor, rozumíte? Já neodlétám ze Země proto, že se to stalo módou, ale proto, že už

mám života tady plné zuby! Mám fóbii z lidí, nemůžu je ani cítit. Nesnáším přeplněné ulice! Dusím se ve městech, kde se tři čtvrtiny lidí nedostanou na slunce třeba celý rok! Čtyřpatrové město! A nahoře je takové nájemné a takové ceny, že moje kapsa neunese ani procházku na slunci! Nechci tady být ani o sekundu déle, než opravdu musím!

Na Opálu bude slunce a zelené rostliny a lesy, bude tam čistá voda a čistý vzduch. A bude tam jenom dvacet tisíc lidí!"

"A bude tam dřina, nemoce, jednotvárná strava a mizerná práce pro odborníka na ochranu sítí! Myslím si, že bych vám dal lepší práci!"

"Děkuji," odsekl Paul. "Nechci!"

Limuzína zastavila a dveře se otevřely. Ozbrojený muž vystoupil a uvolnil Paulovi cestu.

"Děkuji za svezení," řekl Paul sarkasticky.

"Nemáte zač," ozvalo se z vozu. "Naštěstí nejste jediný, o koho mám zájem. Ale pamatujte si, že jestliže mne ostatní možností zklamou, obrátím se na vás ještě jednou. Ale moje nabídka už nebude tak výhodná!"

Ozbrojenec nastoupil, dveře se zavřely a limuzína odjela.

Nemluvil pravdu. Neřekl mi pravdu! On mne nechtěl zaměstnat. Ale proč? Proč mu záleželo na tom, abych za týden neodletěl?

* * *

úterý, 16.5.17²¹

Nejnižší patro města bylo už dlouho útočištěm městské chudiny, zlodějíčků a krys. Dříve ale tvořilo kuriózní společnost lidí, kteří si naprosto důvěřovali, protože žádný z nich neměl co ztratit a žádný nemohl na druhých ani vydělat.

Paul byl zmatený. V atmosféře bylo cosi cizího, nového a hrozivého. Lidé, ještě včera bezstarostní, chodili těsně podél domovních zdí a v jejich tvářích byl zřetelný strach a nejistota.

Všude se něco děje. O dvě patra výš létají kulky a policie nemá čas přijmout ani signál s nejvyšší prioritou. Tady se lidé bojí vlastního stínu. Co to může znamenat?

Jestliže to někdo ví, pak je to Dědek. Člověk, který zná všechny sítě. Člověk, který dává práci stovkám a tisícům lidí při vývoji antivirů a ochraně dat. Ten to musí vědět!

Protahoval se temnými špinavými dvorky a průjezdy a obcházel betonové monolity opěrných sloupů. Kolem nohou mu utíkaly a pískaly krysy. Každý jeho krok vířil usazený prach a špínu.

K Dědkově domku došel naplň udušený prachem a zápachem.

"Dědku!" zavolal a zabušil na oprýskané dveře vyspravené mnoha hřebíky.

"Dědku! Otevři!" Znovu udeřil do dveří.

Otevřely se.

"Dědku?"

Vstoupil do šera chodby.

"Dědku! Kde jsi?"

Dveře do pokoje byly pootvřené a na chodbu pronikal úzký kužel světla.

Vedle stolu s počítačem byla vidět záda ležícího člověka. Nehybně ležícího. Paul rozrazil dveře.

Dědek ležel na boku, tak, jak se sesunul ze židle, s jednou rukou nataženou a s úsměvem ve tváři. Operátorská přilba se odkutálela daleko pod stůl.

"Dědku?" vydechl Paul, dřepl si a opatrně se dotkl chladné pokožky tváře.

Cítil to! Říkal, že mu není dobře.

Na stole blikala obrazovka.

Paul vstal, vytrhl šňůru přilby z počítače a sledoval, jak na obrazovce naskakuje text.

"...se lidé přesvědčili. Vyčítali mi tehdy, že nejsem lidský. Celá ta léta jsem se tedy snažil jim nastavit zrcadlo. Dokázat jim, že jejich vlastní lidskost je stejný omyl, jako ta moje. Lidskost. Prázdný termín, fráze, vysněné přání. Nic jiného.

Za svůj život jsem udělal hodně podrazů a špinavostí. Ale bylo to v zájmu dobré věci. A navíc, ke své škodě jsem nedokázal překročit určité hranice. Moji protivníci tolik skrupulí neměli. Zničili mě. Existenčně, fyzicky i psychicky.

Snad se mi podaří splatit dluh. Jenomže se patrně nedožiji naplnění své práce. Neuvidím svůj triumf. Bohužel."

"Blábol," řekl Paul a v duchu se zastyděl, že takhle kritizuje mrtvého. Snažil se nemyslet na tělo, které leželo tak malý kousek od něho.

Přestává mi ho být líto. Vím, přišel o majetek, rodinu... Mučili ho, aby vydal svůj projekt... Ale tohle? Stařecká a neškodná touha po pomstě. Triumf? Jaký triumf? Zavirovaná síť? Netušil jsem, že byl tak dětinský.

Operátorská přilba byla upravená na jednoho jediného člověka, takže ji Paul nemohl použít. Navíc ho napadlo, že by ji stejně nedokázal nasadit na hlavu, když ji používal Dědek. Mrtvý Dědek.

Přitáhl si klávesnici a ovladač a ponořil se do EuroNetu. Hledal zprávy; něco, co by se vymykalo normálu. Něco, co mohlo způsobit zahlcení policejních linek, střelbu, strach v nejnižším patře. A snahu toho neznámého boháče odvrátit Paula od cesty na Opál.

Z toho bych měl vyjít. Kon-Tiki. Musím najít něco, co se vztahuje k té lodi. K expedici. K Opálu.

Propátral EuroNet a nenašel nic. Jediné, co vypadalo zajímavě, byla blokáda všech obyčejných linek na Americký kontinent.

A pak objevil jedno z Dědkových tajemství. Volný vstup na průchodné diplomatické a placené linky.

Tak proto mu nikdy nepřišli na stopu! On vstupoval na EuroNet a WorldNet s diplomatickým oprávněním! Nebo přes linku, jejíž majitel obětoval obrovské sumy za hesla! Dědek znal snad všechna tajemství tohoto světa!

Prohlédl zprávy WorldNetu. Nic. Využil svého oprávnění a proklouzl přes blokádu do AmNetu. Nic.

Ale při opouštění AmNetu si všiml podivného zmatku právě mezi protékajícími linkami. Vysledoval cíl všech těch pokusů o spojení a dospěl k síti NASA.

Pokusil se o průnik, ale byl odmítnut. Bezpečnostní systémy NASA po něm vyžadovaly oprávnění o dvě třídy vyšší, než jaké kdy měl.

Tak tady budu muset použít Dědkovy triky. Jeho hesla by měla zabrat. Stejně to ale byl machr!

Vklouzl na placenou linku a opatrně a komplikovaně postupoval k síti NASA. Vstup byl volný!

Bez jakéhokoli povelu naskočil na obrazovce rychle rolující text.

"...z bakterie W125a. Mutace W125n mimo kontrolu. Rychlost šíření je závislá na rychlosti a síle větru. Předpoklad je dvacet až padesát kilometrů za hodinu. Ke čtrnácté hodině bylo infikováno asi 2 000 000 lidí. Předpokládaná úmrtnost kolem 98 procent."

Paula polil studený pot.

"Všechny mutace bakterie využívají živočišné bílkoviny k vlastní reprodukci."

Jak to, že se ta zpráva objevila jako první? Chtěl někdo z NASA varovat okolní svět? Čto byla práce?

"Bombardování Floridy jadernými zbraněmi bylo z rozhodnutí prezidenta USA odloženo o dvanáct hodin!"

Za dvanáct hodin se to svinstvo rozšíří bůhví kam! To je konec!

Ze kterého koutu vesmíru to přivlekli? A proč vlastně? Zase to měla být zbraň?

Snad budu do doby, než se ta bakterie dostane do Evropy, už na lodi. Já se zachráním!

Jenomže... Kolik lidí už tohle napadlo? Kolik lidí se bude chytit za každou cenu dostat na Kon-Tiki? Proto mi nabízeli práci, proto se střílelo!

* * *

úterý, 16.5.22⁰⁷

Kdesi na ulici padl výstřel.

"Nevíte, co se to vokolo děje?" zeptal se taxikář. "Vod setmění vozím lidi na transfer a nikam jinam. A těch grázlů, co se motá po ulicích!"

"Nevím!" zalhal Paul a stiskl Lindě ruku.

Snad pochopí a nic neřekne! To by byl další člověk, který by jel na transfer. Další konkurent v boji o život!"

"No představte si, že před půlhodinou někdo zapálil policejní stanici ve druhém vobvodu. A co vím, hasiči tam doteďka nejsou."

"Jo," mechanicky odsouhlasil Paul. "Rychleji by to nešlo?"

"No kruci!" naježil se taxikář, "copak sem závodník? Myslíte, že chci přijít vo licenci? A taky už dneska ani nic jinýho neslyším. To je furt samý: Rychlejc, rychlejc, my spěcháme, vy spěchejte! Co se to, sakra, děje?"

"Nevím," řekl Paul a snažil se, aby to vyslovil co nejlhostejněji.

V zadní kapse kalhot ho tlačil laser, který našel v zásuvce Dědkova stolu. Neměl z něho dobrý pocit a doufal, že jej nebude muset použít.

"No heleďte!" vykřikl taxikář. "Nejsou to prasata?"

Silnici zatarasil shluk vozidel nejrozumnějších typů. Vozy byly odstavené na chodnících, po okrajích i uprostřed ulice. Některé z nich byly nabourané a většina měla otevřené dveře, jako by se jejich pasažéři dali na útěk.

"A sakra," vyklouzlo Paulovi.

"Mám to vobjet?" zeptal se řidič.

"Ne," odpověděl Paul a zasunul kreditkartu do šterbiny počítače. "To už dojdeme pěšky."

Proplétal se mezi vozy a Lindu táhl za sebou. "Pospěš si!" pobízel ji.

"Nech toho," řekla. "Nikam neletím!"

Zastavil se a cítil, jak mu rudnou tváře.

"Jak to?"

"Nechci s tebou nikam letět!" křičela Linda. "Rozumíš? Než bych letěla s tebou, tak tady raději pojdu!"

"Mlč!" zasyčel nenávislně Paul. "Drž hubu a pojď!"

"Nejdu," řekla Linda. "Kdybych věděla, jakého partnera mi počítač vybere, nikdy bych se ke kolonizaci nepřihlásila."

Ta mrcha! Já se jí snažím zachránit život a ona mi řekne tohle! Ale to je jedno. Na Kon-Tikiji snad nějak dostanu a na Opaluji klidně nakopu do zadku.

"Vis dobře, že bez partnerky mne nepustí ani na starport," snažil se mluvit klidně. "Musíš jít se mnou!"

"Proč jenom já?" zeptala se a po tvářích jí stékaly slzy. "Proč ne mí sourozenci? Rodiče?"

"Krucinál!" vykřikl Paul. "Pochop to! My máme doklady! My dva můžeme legálně přijít na starport! Tví sourozenci ne! A rodiče jsou na to stejně už staří!"

"To je mám nechat umřít?"

"Jo!" odsekl a vzal ji za ruku.

"Nech mě!" vyjekla a pokusila se mu vytrhnout. "Sobce!"

Udeřil ji. A pak ji začal fackovat s chladnou zuřivostí v duši. Bil ji tak dlouho, dokud se jí nespustila krev z nosu a neupadla na zem.

"Jděme!" zarval na ni a trhnutím ji postavil. Vtiskl jí do ruky kapesník a jednou rukou sebral obě zavazadla.

Pevněji popadl za loket a vlekl k transferu.

Režignovala. Pochodovala za Paulem jako mechanická loutka.

Kráva jedna. Všechno by zkazila. Ale na Opálu mi bude vděčná, že jsem ji dostal ze Země!

Znovu se ozvala střelba a někde poblíž se sypalo sklo. Ulice byly plné lidí a mnoho z nich se věnovalo rabování obchodů.

Výlohy bez skel a chodníky se zaplnily zbožím, které drancovníci stěhovali ven. Vítr odněkud přinášel dusivý kouř.

Budova transferové stanice byla plná lidí, upocených, vyděšených a obtížených zavazadly. A celý ten dav se tlačil k přepážce s nápisem "NOVÝ JERUZALÉM".

A^lik lidí už o tom ví? Tisíc v tomhle městě? Deset tisíc? Nebo víc? Čím víc, tím hůř pro mne.

Paul se protlačil mezi lidmi k přepážce, zasunul kreditkartu do počítače a úředník s otráveným a unaveným výrazem ve tváři mu vydal dva lístky.

"Máte štěstí, pane..." mrkl na obrazovku, "...Marchande, že jste si lístky rezervoval už v podvečer. Můžete odletět příštím transferem."

Ukázal rukou na dav okolo. "Tihle budou čekat třeba čtyři hodiny."

"Díky," zabručel Paul a odtáhl Lindu od přepážky.

Taky jeden trouba, který ještě nic neví. Ani nepochopil, že se něco děje.

U kabiny byl nával a Paul se jen stěží protlačil ke dveřím.

"Odlet za dvě minuty!" zachrčel neosobním hlasem reproduktor. "Připravte si ke kontrole cestovní doklady."

Dveře se otevřely a dav se vrhl do stísněných prostor kabiny bez ohledu na čas odletu uvedený na lístcích. Vypukla rvačka a steward v nažehlené uniformě vyletěl ven.

"Lindo!" křičel Paul a snažil se vytvořit pro ni trochu prostoru. Pořád ještě byla důležitá.

"Odlet za jednu minutu," ohlásil reproduktor. "Kabina je přetížena. Po přistání budou vaše zavazadla převážena. Posad'te se do křesla a zavřete oči!"

Do tichého supění lidí bojujících o prostor k nadechnutí zazněl výskot malého dítěte.

"Odlet za třicet sekund!"

Světlo zintenzivnělo a začalo kmitat. Nepříjemné, basové brčení rozechvělo konstrukci kabiny.

"Start za pět sekund! Oči mějte pevně zavřené!"

Většina lidí strnula.

Oslavný záblesk šlehl kabinou a zanechal po sobě fantomový obraz na očích sítnicích cestujících.

Dveře se začaly otevírat.

"Nový Jeruzalém," řekl reproduktor. "Relativní délka letu: tři tisíce sekund. Skutečná délka letu..."

Hlášení bylo přehlušeno jediným, synchronizovaným písknutím hodinke všech cestujících, které se automaticky přeřídily na místní čas.

"Rychle ven!" řekl Lindě a snažil se mrkáním zaplašit bílofialové blesky před očima. "Zablokoval jsem si tu v půjčovně rover."

Venku hořelo.

* * *

středa, 17.5.1⁵⁷

Od kol otevřeného terénního roveru se zvedala oblaka prachu. Kužely světél ohmatávaly rozbitou šterkovou cestu a na krátký okamžik vysvobozovaly ze tmy stopy po zběsilém úprku davu lidí.

V prachu a kamení se válely dětské kočárky, kufry, tašky a batohy, leskly se střepy z rozbitých lahví a oken vozů.

Rover míjel mnoho takových vraků. Městské taxíky, zásobovací nákladáky, soukromé vozy, sanitky. Většina z nich stála na okraji cesty s prostřílenými pneumatikami a temnými obdélníky prázdných oken. Některé hořely a chrlily do chladného vzduchu oblaka páchnoucího dýmu.

Linda se otřásla a vzlykla, když zahlédla prvního mrtvého. Na chvíli zasáhla světla temnou postavu muže, ležícího tváří k zemi. Měl vyhrnutou bundu a rozpažené ruce; v pravačce stále ještě svíral ucho kufru. Země okolo jeho hlavy zčernala krví.

"Proč?" zeptala se a zavřela oči.
"Co? Jaké proč?" Paul stiskl volant.
"Jde o život!" křičel na ni. "Rozumíš tomu? Jde o život!"
Pokrčila rameny a odtáhla se; schoulila se u dveří a hlavu opřela o studené sklo.
Ohlušilo je dunění leteckého motoru; nízko nad zemí se přehnal letoun zářící ohněm trysek. Zahájil palbu.
"Střelí na starport!" křičel Paul, když postřehl, že vlnící se hádci stopo vek míří ke světlům ozařujícím horizont.
Letoun se rychle přibližoval ke starportu a Paul si povšiml malého plaménku, který na zlomek sekundy ozářil jeho trup. Na černé obloze vyskočila malá jiskřička, blikla a zhasla, zatímco se žlutobílá záře trysek vzdalovala kamsi do neznáma.
Pilot se katapultoval, uvědomil si Paul. Proč? Chtěl se dostat mezi kolonisty? Tímhle způsobem? A proč střelil?
Paul se díval do tmy tak dlouho, až rover sjel z cesty a začal šplhat do straně porostlé chudou a řídkou travou.
Paul zaklel a rychle se vrátil na cestu.
Apokalypsa, napadlo jej, když za zatáčkou zahlédl překážku. Zastavil.
Světlo dopadalo na skupinu několika desítek nehybných těl rozesetých v prachu a štěrků rozbité silnice. Těžko se dalo rozeznat pohlaví a stáří. Jejich rasa byla neurčitelná. Všechny rozdíl mezi nimi smazala kola stovek vozů, které přes ně přešly, a tisíce nohou, které přes ně přešly.
"Nedívej se na ně!" poručil Lindě a vypnul světla. Třpyt nábojnic mezi těly pohasl.
Zařadil rychlost a pomalu se rozjel. Vedle něho ve tmě plakala Linda a on sám v sobě přemáhal rostoucí nevolnost a hysterii.
Panebože! Kdo a proč to udělal? Proč? Jak vůbec mohl něco takového...
Rover se zakolébal, kola se prosmekla a cosi pod nimi zakřupal. Paul si pozvracel košili.
Rozsvítil až po několika stovkách metrů a zjistil, že se dívá na zátaras, za nimiž se ukrývali dva vojáci s namířenými puškami. Zastavil.
"Dál se nesmíš!" houkl poddůstojník v modré přílbě. Písmena "UN" na jeho uniformě byla z reflexního materiálu a v záři reflektorů jasně svítila.
"Musím dál," řekl Paul. "Musím se dostat ke starportu!"
"Tam se dostanou jenom někteří," řekl druhý voják. Paula až zamrazilo z toho, kolik ten muž dokázal vložit do svých slov zášti a zoufalství.
"Jo," uchechtl se poddůstojník. "Jenom kolonisti a papaláš. Nikdo jinej!"
"Ale já jsem kolonista," ožil Paul. "My oba jsme kolonisté!"
"Tak takovejch už sem dneska viděl," usmál se ironicky poddůstojník a pečlivě zamířil na Paulovu hlavu. "Tak rychle vypadněte!"
"Mám doklady!" vyhrkl Paul. "Doklady a odznaky! Pro oba!"
Sáhl do kapsy a vytáhl kožené pouzdro.
"Ukaž?" poddůstojník přistoupil k rovu a vytrhl Paulovi pouzdro z ruky. Otevřel je a nahlédl dovnitř.
"Jo!" zařval vítězně. "Nekecal! Máme to!" Rychle uskočil od vozu a znovu namířil zbraň.
"Vodůvod víc, abyste rychle zmizeli! Padat! Padat!"
"Vraťte mi to!" řekl důrazně Paul a postavil se.
"Prd!" křičel poddůstojník. "Jestli nechceš, abych tě zastřelil, tak se seber a vypadni!"
Paul otevřel dveře. Voják, kterého si nikdo nevnímal, se stačil přesunout ze světla do stínu. Mávl puškou jako kyjem.
Úder na malou chvíli zbavil Paula vědomí.
"Vyhoď ji ven!" zaslechl poddůstojníkův hlas.
Tahali Lindu z rovu. Zacházeli s ní lhostejně jako s nějakou věcí, jako s nepotřebným a překážejícím kusem nábytku. Nevadila jim. Byla jenom zbytečná.
Paul vytáhl laser. Odjistil jej, zamířil a vystřelil.
Poddůstojníkovi upadla puška; podíval se, aby zjistil důvod. Když si uvědomil, že už ji nemá čím držet, zasténal a omdlel.

"Ted' ty," zachraptěl Paul a namířil na vyděšeného vojáka držícího kožené pouzdro.
"Polož to na kapotu, zahod' pušku a uteč!" přikázal mu Paul.
"Jinak možná dopadneš hůř."
Vstal a došel k vojákovi. "Neslyšel jsi?"
"Paule," slyšel za sebou prosebný hlas Lindy.
"Chtěli nás zabít!" vykřikl vztekle. "Chtěli nám sebrat doklady a odznaky! Chtěli žít na náš úkor!"
Voják se třásl. "Neberte mi to," škemral. "Neberte mi to. Prosím!"
"Dej to sem!" řval Paul. "Mám tě zastřelit? Dej mi ty doklady! A zahod' pušku!"
Voják klesl na kolena a napřáhl obě ruce. V jedné držel pouzdro a v druhé zbraň.
"Neberte mi to!" prosil. "Neberte mi naději! Je mi devatenáct! Nechtě mne žít! Prosím!" Po tvářích se mu rozkutálely slzy.
Paul, třesoucí se vzteky, sebral pouzdro a pozpátku ustupoval k vozu. Najednou si byl jistý, že voják střilet nebude.
"Nastup!" řekl Lindě.
"Prosím! Nezapíjejte mne! Vráťte mi to! Prosím!" Voják se posadil na paty a zvrátil hlavu k netečné, modročerné obloze. "Prosím!"
Paul se naklonil přes Lindu a zabouchl její dveře. Nastartoval a podíval se jí do obličeje. Neviděl nic jiného, než rezignaci a smutek.
Zařadil rychlost a opatrně začal nárazníkem vozu odstrkovat zátaras.
"Prosím!" řekl voják a odjistil pušku.
"Prosím!" opakoval důrazným šepem a přiložil si hlaveň pod bradu. Stiskl spoušť.
Modrá přílba vylétěla vysoko do vzduchu.

* * *

středa, 17.5.3⁴⁷

To opravdu nemám šanci? Celou tu strašlivou cestu jsem podnikl jenom pro tohle? Pro nic? Abych se přesvědčil, že nemám šanci? Měl jsem se o tom dozvědět dřív. Stačilo o hodinu dřív. O půl. Nebo jsem se neměl stavovat pro Lindu. Tím jsem také ztratil dost času.

Nebe na východě světlalo. Svítání bylo nedaleko.

Obloha na jihu byla osvětlená mnohem lépe. Tam, pouhých pár desítek kilometrů, daleko, hořel Nový Jeruzalém. Kdesi za kopci požíral oheň chloubu moderní civilizace, město, vystavěné u jediného starportu na světě, zařízeného pro přepravu lidí. Hořely obytné domy, hotely, restaurace a bary, výzkumné ústavy, továrny, školy...

Paul se zády opíral o převrácenou sanitku a díval se přes tisíce čadivých ohniček do mělkého údolí na jasně osvětlenou, gigantickou hvězdu starportu. Díval se na cíl své cesty.

Ale byl to nedostupný cíl. Projel dlouhé kilometry po obvodu starportu a všude viděl jenom vysokou neprostupnou zeď a tři pásma zátarasů s nataženým vedením vysokého napětí. Množství zuhelnatělých mrtvol a hořících vozů v drátech svědčilo proti pokusům o průnik. _

Na jediný Paulův výstřel z laseru odpověděli strážníci takovou palbou, že se o další ničení zátarasů raději přestal pokoušet. Posadil se do chladného písku a objal Lindu okolo ramen.

"Paule," řekla tiše. "Opravdu tam musíme?"

"Musíme," odpověděl. "Kdo jiný, než my? Vybrali nás pro kolonizaci Opálu, ne? My na Kon-Tiki patříme! My ano! My máme právo se zachránit!"

"To bylo jinak," namítla Linda. "Tenkrát šlo o to, vybrat dvacet tisíc lidí do kolonií. Dnes jde o přežití. Opravdu to musíme být my?"

"Kdo jiný!" vybuchl. "Kdo jiný, než my!"

Vítr se obrátil a nahnal k nim kouř z ohně živého pneumatického čalounění vytrhaného z trosk vozů.

"Jdeme!" vybídl Lindu a zvedl se na nohy.

"Musíme?" zeptala se ještě jednou.

"Jo!" odsekl a pomohl jí vstát.

Sestupovali do údolí, k bránám a administrativním a technickým budovám. Blížili se k šilicimu davu lidí, mačkajících se u jediných dvou vchodů na starport.

Musí tu být snad pul milionu lidí. A kolik jich každou minutou přibývá! Jdou v našich stopách po staré silnici; a prorazili i přes vojáky na dálnici. Každou sekundu jeden člověk? Nebo spíš deset lidí. Asi. A každou sekundu se zmenšuje moje šance, že se dostanu na Kon-Tiki.

Zakopávali o ležící těla. Procházeli kolem čadících ohňů, v jejichž světle se odehrávalo nejúžasnější a nejgrotesknější divadlo, jaké kdy svět zažil.

Mnozí již rezignovali. Seděli a leželi u ohňů i ve tmě a mlčky oplakávali hořký konec.

Jiní propadali záchvatům aktivity, běhali a mluvili a nezáleželo jim na tom, jestli mají posluchače.

Paul držel Lindu za ruku a neurvale ji táhl za sebou. A neustále se rozhlížel.

Fascinovaně a bez jediné myšlenky registroval okolní dění. Jako na filmový pás zaznamenával všechno, co viděl. Každou sekundu ukládal do paměti, a přitom nebyl schopen cokoliv komentovat.

Opilý muž se potácel mezi vraky vozů a na vodičku za sebou táhl mrtvého psa. Plačící stařec s křečovitě otevřenými ušty si neustále osahával vykloubenou čelist a naříkal. Malé, nahé děvče se zlomenou rukou a zakrvácenými stehny se plazilo mezi ohni a plačtivě volalo matku. Děsivě hubený, snědý muž s tváří zvrácenou k obloze spílal sprostými slovy Bohu.

Linda se znovu rozplakala.

"To ještě není všechno!" vjel do Paula vztek. "To opravdu není všechno! Ještě uvidíš věci!"

Okolo nich proběhl nahý muž. Běžel netečně, s lhotejným obličejem a silné vrstvy tuku se na něm třáslly. Snad půlroční dítě v peřince vřískalo na hromadě molitanu z čalounění. Hromada začínala hořet a nikdo si jí nevšímal. Dlouhovlasý mladík se svlékl do prádla, pečlivě si složil a urovnal šaty, polil se benzínem z plechovky a vstoupil do ohně. Silná žena vykřikovala ze střechy nákladáku nábožensky zabarvená slova o konci světa a kuchyňským nožem si vyrývala dlouhé šramy do krku a obličjeje.

Křik. Slova. Křik. Řev.

Jako ve snu procházel Paul tím obrazem pekla a ochabující Lindu táhl za sebou. Rozhlížel se, jako by nemohl uvěřit, že to vše je skutečnost.

A za chvíli poznal, že to, co již absolvoval, nebylo peklo. Měl za sebou jenom očištec.

Před pruhem kovového plotu s pevně zavřenými branami se mačkal opravdový dav lidí. Snad tři sta tisíc lidí se tísnilo na ploše několika stovek čtverečních metrů.

Za kovovým pletivem stáli vojáci v modrých přílbách a bez milosti stříleli na každého, kdo se pokusil přelézt plot. Mezi nimi se pohybovaly tanky s namontovanými plamenomety a ohnivými jazyky čistily prostor před branami.

Jednota zřejmě nepanovala ani mezi vojáky, protože na ploše hořely dva transportéry a spousta těl v maskovacích oděvech ležela na cestě k řídicí věži starportu. Vedle jedné z budov ještě doutnal vrak vrtulníku. Listy rotoru byly pokroucené jako šlahouny břečťanu.

Basové hučení motorů transportních letadel zaniklo v řevu, a tak dav na okamžik překvapeně zaváhal, když se nad betonovými plochami přistávacích drah zabělaly vrchlíky padáků a rozsvítily plameny přistávacích raket. Obklopeny ohněm a dýmem dopadaly na zem další a další tanky a okamžitě se rozjížděly k bránám.

"Dělej!" křičel Paul. "Rychle! Musíme se tam dostat!"

Vrtěla hlavou.

"Pojd'!" zařval Paul a vši silou se vrhl vpřed.

Připadalo mu, že narazil na gumovou stěnu, tvrdou a pružnou. Nevybojoval pro sebe ani centimetr místa a byl kompaktní masou lidských těl vržen zpět.

Zkusil to znovu, pokoušel se odervat lidi od sebe, ale bylo to, jako by chtěl pohnout skálou. Začal do těl před sebou bít. Tloukl je do zad, mířil na ledviny, na krční páteře, ale nikdo se ani neotočil. Všichni chtěli k bránám a neměli v úmyslu nechat se čímkoli v odradit.

Zkusil lézt přes jejich hlavy, ale uvědomil si, že pád by nepřežil. Napadlo ho, kolik lidí to také zkoušelo a kolik z nich uspělo.

Ti neúspěšní teď byli na zemi a pomalu se měnili v cosi nedefinovatelného, po čem klouzaly boty těch méně odvážných, ale zato živých.

Zmocnila se jej panická hrůza ze smrti. Děsivá představa vraždící bakterie byla zasunuta kamsi do pozadí a on podlehl náklaze davového myšlení.

Tam za branou je život! Tady je smrt! Tam je život! Tady je smrt! Tam život! Tady smrt! Život! Smrt!

Mnozí z těch vpředu už byli mrtví. Udušení a rozmačkaní vstojí. Nedostali šanci dopadnout na zem, skáct se. Živí tu stále spolu s mrtvými a všichni se tlačili k bránám.

Nad hlavami jim duněly vrtulníky. Nevšímali si jich. Bitevní vrtulníky pro ně nic neznamenaly.

Jenomže brzy se začaly objevovat civilní stroje. Některé z nich byly sestřelovány a jiné doprovázeny k přistání. Dav zavyl zoufalým vztekem, když si uvědomil, že ti movitější je opět předbíhají.

Paul křičel spolu s ostatními. Ale pak si na něco vzpomněl a jeho pravá ruka nastoupila obtížnou a dlouhou cestu k zadní kapse kalhot.

Laser!

* * *

středa, 17.5.4²¹

Každé nadechnutí bolelo a v ústech cítil pachut' krve.

Musím mít zlomená nějaká žebra. Ale vždyť je to jedno. Prohrál jsem.

Pořád jsem před branou. Nedostal jsem se dovnitř a odsoudil se tak k smrti. Trest smrti za neschopnost!

Obloha na východě zmodrala a tma začala pomaličku ustupovat novému dni.

7ak asi za půl hodiny odstartují. Raketoplán je na rampě a začínají do něho nastupovat cestující. Za půl hodiny! O pět dnů dříve. Já měl být mezi prvními, a nejsem!"

Na světlajícím nebi hřměly vrtulníky. Od bran starportu stále ještě zněl vytrvalý řev statisíců hrdel jako odpověď na dávky z kulometů.

Pořád ještě přicházejí další lidé. Je div, že jsem vyvázl živý. Ale k čemu vlastně? Stejně zemřu.

Někde vpředu musela být sanitka převracená na bok, od které vyšli. V těch místech stál i ohořelý vrak roveru, který je sem dovezl.

Který nás sem dovezl! Nás! Linda! Kde je Linda? Ale ono je to vlastně jedno. Nezáleží na ní. Už není důležitá.

Došoural se k sanitce a rozhlédl se. Linda tam nebyla. Zato na něj čekali tři muži, kteří jako na povel zvedli zbraně.

"Prohledat!" řekl nejmenší z nich, starší muž v blankytně modrém obleku.

"Měl jsem obavy, pane Marchande, že jste mi někde chycpnul," obrátil se k Paulovi. "Opravdu jsem byl už nervózní. Ale přišel čas na moji druhou nabídku. Slíbil jsem, že vám udělám ještě jednu, pamatujete?"

Ten skrček v autě! vzpomněl si Paul. To je ten skrček, co mne chtěl odvrátit od letu!

"Jaká bude vaše druhá nabídka?"

"Jaká?" usmál se skrček. "Vy mi dáte doklady a odznaky expedice a já vás nechám žít."

"Žít?" rozesmál se Paul a zvedl ruce, aby dvěma ozbrojencům usnadnil prohledávání. Zasténal bolestí a zeptal se: "Žít? Jak dlouho? Týden? Nebo dva?"

"To už není moje starost," řekl skrček. "Ale chtěl bych vás ujistit, že smrt z mých rukou by byla delší a bolestivější než ta, kterou vám připraví bakterie."

"Dělejte si, co chcete," řekl Paul. "Já jsem prohrál."

"To ano," kývl skrček na souhlas. "Prohrál jste. Nepochopil jste pravidla přirozeného výběru. Nedržel jste se těch lepších."

"Kdo je ten lepší?" zeptal se Paul a nechal si vzít pouzdro s doklady a odznaky.

"Ten, kdo má peníze, moc... Informace. To jsou faktory, které rozhodují. Ne svaly a rychlost. To platilo dřív. Dnes je důležité mít informace."

Mně peníze umožnily získat zprávu o neštěstí v laboratořích NASA jako jednomu z prvních. Jako jeden z prvních jsem měl seznam kolonistů. A jako jeden z prvních odletím do bezpečí!"

"Obrátili jste to naruby," zabručel Paul.

"Ne!" odsekl střizlák. "To vy! Já budu žít, protože jsem pochopil nové hodnoty. Vy jste se spolehl na ty staré, na své svaly, mládí, na zbraně... A co jste dokázal?"

"Nic," připustil Paul. "Nepomohl mi ani laser. Zdroj se vybil dřív, než jsem postoupil o dvacet metrů."

Ozval se hluk, rachocení listů rotoru přistávajícího vrtulníku. Střizlák vstal.

"Budeme se muset rozloučit," řekl posměšně. "Snad ne navždy. Já za půl hodiny odletím a vám zůstane ještě devatenáct pokusů. Hodně štěstí!"

Helikoptéra dosedla na zem a silný proud vzduchu rozfoukal skomírající ohničky do bílorudých gejzírů jisker.

Skrček a jeho dva muži nastoupili do otevřených dveří a vrtulník se vznesl. Paul jej sledoval pohledem.

Viděl jej přistát na ploše starportu těsně vedle tělesa raketoplánu.

Neuhnul očima až do okamžiku, kdy za zádi raketoplánu vyšlehly plameny startovních motorů a temná masa se začala šplhat po stoupající rampě k obloze.

Dnes odpoledne přistane. V noci naloží dalších tisíc lidí a doveze je na Kon-Tiki. A zítra odpoledne přistane. A v noci naloží dalších tisíc lidí... Ještě devatenáct startů. Ještě devatenáct pokusů!

Rozednělo se a sluneční světlo odhalilo hrůzný obraz.

Mělké údolí s hvězdou přistávacích drah a rampou starportu bylo obleženo nekonečným davem lidí. Všude okolo stoupaly k nebi černé stužky kouře z čadících ohňů.

Muži, ženy i děti seděli na kamenech, v písku a trávě, v troskách vozů, a všichni toužebně a závistivě hleděli na starport.

Tam, mezi spoustou tanků a vojáků, byla jejich naděje.

Paul se rozhlédl. Kolem něho seděli a leželi lidé; všichni byli otrhaní a bledí a nehybní, takže na první pohled nebylo možné odlišit živé od mrtvých.

Choval jsem se jako barbar. Copak nedokážu ani zemřít důstojně?

Ale ono na tom nezáleží. Teď je zbytečné každé moralizování. Důstojná smrt je blbost. Hovadina. Zbytečný přepych.

Nad kopci se objevily drobné tečky. Zvětšovaly se a Paul poznal grava, tichá letadélka používaná policií.

Všechna měla pod trupem zavěšené reproduktory.

"Prezident Spojených států již ve večerních hodinách dementoval zprávu o úniku nebezpečných bakterií z laboratoří NASA! Nehrozí žádné nebezpečí! Všichni se vraťte do svých domovů a očekávejte další pokyny! Podél dálnice budou v nejbližších hodinách nainstalovány transferové kabiny!"

Mezi lidmi narůstalo vzrušení Vstávali a napjatě naslouchali hlasu, linoucímu se z reproduktorů.

"Zpráva o úniku bakterií je nepravdivá! Panika byla vyvolána novým druhem počítačového viru, který vyslal do sítě scénář cvičení bezpečnostních sil NASA a Národní gardy jako ověřenou informaci! Zpráva o úniku bakterií je nepravdivá! Všichni se vraťte do svých domovů a očekávejte další pokyny! Podél dálnice..."

Dědek! To musel být Dědek! Ta jeho poznámka o nové generaci virů! Nejsou destrukční!

Pomstil se. To tedy ano. A já ho za to nenávidím až za hrob!

Jak to napsal? "Celá ta léta jsem se snažil nastavit jim zrcadlo!"

Musel to být on! Nastavil nám zrcadlo! Tady jsme si dokázali, jak jsme lidští! Nenávidím ho! Dědku! Nenávidím tě! Nenávidím! Poznal jsem sám sebe! Nenávidím tě za to! Dědku!

Myslel jsem si... Podcenil jsem tě. Neuměl jsem si představit, jak daleko zajdeš.

Grava stále opakovala hlášení a lidé strnule stáli a naslouchali. Většina z nich sklonila hlavu.

Stydí se! Oni se stydí! Já se také stydím. Nenávidím tě za to! Dědku!

Mezi lidmi se zdvihl šum. Ti nejodvážnější porušili ticho a začali mluvit. Jiní plakali. A další se smáli. Utvořily se hloučky objímajících se.

Vlna uvolnění projela celým údolím.

"Zpráva o úniku bakterií je nepravdivá! Nový druh počítačového viru vyslal do sítě NASA scénář cvičení Národní gardy jako ověřenou zprávu!"

Slova z reproduktorů duněla údolím a odbourávala paniku a hrůzu ze statisiců mozků.

"Nehrozí žádné nebezpečí!"

Budu žít! Já budu žít!

Dědek! Jeho viry! Musely koordinovat činnost. Vybrat a vyslat zprávu a zároveň ztížit komunikaci tak, aby se o oficiálním dementi dozvědělo co nejméně lidí. Doběhl nás. Geniálně! On musel vyřadit i satelity. Vsadím se, že kdybych se před hodinou pokusil o spojení přes satelit, nefungovalo by.

Dědku, jak já tě nenávidím! Ty blázne! Tohle byl ten tvůj triumf! Tohle byla tvoje noc!

Mezi lidmi se zvedala vlna nadšení. Dav u bran starportu začal řidnout a vojáci za zprohýbaným plotem odhazovali zbraně.

A pak se vynořila jedna myšlenka, která napadla snad každého a lidé opět ztichli.

Ti, kteří se ještě před okamžikem objímali, se na sebe rozpačité podívali a zabořili zraky do země. Směřící se zvažněli.

A pak se našel jeden, a po něm další a další, a všichni se obraceli na své okolí s otázkami: "Je to pravda? Může to být pravda? Co když nám lžou? Co když nás odsud chtějí dostat? Co když je to lež?"

Někdo vykřikl: "Nevěřte jim! Chtějí nás podvést!" a rozběhl se ke starportu.

Vojáci za plotem posbírali zbraně a z výfuků tanků se vyvalila nová oblaka kouře.

Údolí se znovu zaplnilo řeven a davové myšlení ovládlo mozky statisiců.

A Paul se přistihl, jak spolu s davem běží k bráně, šlape po kluzké hmotě rozdupaných těl, bije kolem sebe a křičí: "Chtějí nás podvést!"

ilustroval Martin Zhouf

Stanislav Svachouček

Smrt hipoda

Zastavil mi v noci, kdy vesmír se mi hroutil. Byl nejvyšší čas. Tlak vzduchu už poklesl tak, že jsem mohl dýchat jen s vypětím všech sil. Před očima mi plula modrá kola a hlas počítače opakujícího "Mayday! Mayday!" jsem slyšel jako z dálky. Skafandr jsem měl naštěstí dávno na sobě. Přitáhl jsem ho ze skladiště hned, jakmile jsem ucítil první větší poruchy v práci generátoru. Zkontroloval jsem těsnost obleku a funkci přístrojů v hrbu. Všechny činnosti, které vyžadovaly větší spotřebu kyslíku, jsem musel stihnout, dokud nezmizí poslední zbytky umělé atmosféry. Začal jsem vláčet tlakové láhve ze skladiště. Podle předpisů měly být plné kovového kyslíku. Nebyly. Některé byly těžší, jiné lehčí. Mohla za to nestálá gravitace? Určitě ne. Příliš často jsem šijím přilepšoval, takže skoro polovina jich byla *prázdná*. Zapnul jsem vysílač nouzových signálů a pak jsem začal *prázdné* láhve jednu po druhé připojovat ke kompresoru. Všechny jsem stačil naplnit alespoň vzduchem. Na hračky se separací čistého kyslíku a jeho kondenzací při téměř absolutní nule nebyl čas. Nahustil jsem je na tlak o čárku větší, než bylo maximum uvedené na krčku. Každá minuta navíc mohla znamenat život, každý chybějící hlt kyslíku přibližoval smrt. Pak jsem si oblékl skafandr a posadil se k počítači. Zbývalo mi jen jediné - vydržet co nejdéle dýchat atmosféru, pak zaklapnout přilbu a začít hospodařit s obsahem tlakových lahví.

Pravý okamžik jsem poznal snadno. Skafandr vyhodnotil můj tep, krevní tlak a křečovitě pohyby hrudníku při dýchání a píchl mi uklidňující injekci. Stáhl jsem si sklo přilby dolů. Ještě jsem ho nezaklapl. Držel jsem kovový okraj klouby zaťaté pěsti a vzdoroval síle pružiny, která se snažila přilbu zavřít. Byl to starý kosmácký trik. Až omdlím, ruka povolí, pružina dorazí sklo na těsnění a otevře se přívod stlačeného kyslíku z hrbu. Do tváře mě uhodí závan studeného vzduchu a za necelou minutku se proberu. Důležité je nepomenout pod sklem prst, proto se musí uzávěr přidržovat hřbetem dlaně nebo spis klouby. Náš instruktor těm nešikovným s oblibou přirážel prsty do ocelových čelistí přilby a rval přitom: "Tohle by tě stálo život, ty hovado!" Na mě si netroufl, protože jsem byl starší než ostatní a navíc ještě invalida zmračený při výkonu služby. Ale ani jinak by neměl důvod. Jako profesionální ostřelovač jsem už dávno věděl, že i zdánlivě malicherný detail může mít někdy cenu života.

Seděl jsem u počítače a přemýšlel o příležitostech, které mi utekly, a chybách, které už nikdy nenapravím. Co mě mrzelo nejvíc? Zůstal jsem hodně dlužen ještě dívce, která se chtěla vdávat. Marta byla sestrou mého přítele a kolegy Petra Bergmanna. Přistěhovala se s bratrem za mnou na asteroid, kde jsem pracoval. Moc se mi líbila. Když se ke mně jednou večer přitiskla, měl jsem pocit, že se stane zázrak, že se možná už stal. Ale nestal. Jenom zjistila, že kamarádi, kteří jí tuhle partii dohodili, nevěděli o mém zranění to nejdůležitější. Začala mě nenávidět i litovat zároveň. Vyhýbala se mi, proklínala mě. Neprozradila mě, ale ty ztracené roky mi odpustit nemohla. Pamatoval jsem si její účesy, i šaty. Ale i po letech mě pronásledovaly její pohledy.

Ve chvíli, kdy mi vzpomínky začaly splývat, se mi zdálo, že počítač něco řekl. Ve zředěném vzduchu se slova slila v nesrozumitelné zaskřehotání. Před očima jsem měl modro a sklo přilby jsem přidržoval z posledních sil. Levičkou jsem mávl proti displeji a hlas počítače zesílil. "Tak je tam někdo nebo ne?" V životě jsem neslyšel tak sladká slova. Pustil jsem okraj závěru, počkal, až zaklapla pružina, a pak se několikrát zhluboka nadechl.

"Ano, tady jsem," vyhrkl jsem s úlevou. "Mám kyslík asi na šedesát dní. Jak jste daleko?"

"To bohatě stihnu," zasmál se hlas.

"Jak jste daleko?" opakoval jsem.

"No... Právě jsem zadal počítači nový cíl a začínám opravný manévr pro změnu kursu. Myslím, že bych u vás mohl být tak asi za deset hodin."

Měl jsem neuvěřitelné štěstí. Byl jsem sice v této roční době poměrně blízko Marsu, ale to nic neznamenalo. V Pásu nebyl nijak hustý provoz. Vzdálenosti mezi jednotlivými asteroidy byly velké a navigace složitá. Na vhodné startovní okno se často čekalo měsíce. Totéž platilo pro radiové spojení. Můj vysílač neměl nijak velký výkon. Byl to zázrak, že mé volání o pomoc zachytil někdo už pár hodin po nehodě. A že byl navíc tak blízko. A že mohl pomoci. A že...

Myslím, že už tehdy jsem začal tušit, že něco není v pořádku.

Můj zachránce se jmenoval Mij. Při přistání si počínal velmi šikovně, jako by to dělal denně. Vystřelil nejdřív harpunu s lanem a pak navijákem přitáhl jachtu k mému asteroidu. Měl krásnou loď. Byla štíhlá, ladná a celý trup měla potažený vrstvou nejdražšího červeného chrómu. Vyplula ze tmy jako oslnivý záblesk ohně a dosedla na skálu. Její okázalá nádhera vynikla tím víc, že z mého pyšného soukromého vesmíru, jak se honosně říkalo malým stanicím s vlastní atmosférou, nezbylo vůbec nic.

Stačilo jen pár minut. Když selhal generátor umělé gravitace, unikla atmosféra, jejíž křehkou bublinu přidržoval nad plošinou vzniklou odstřelem malé části asteroidu. Měl jsem plno starostí s plněním tlakových lahví, takže řadu věcí jsem si uvědomil teprve mnohem později. Černý sníh, který mi vířil před očima, byly mrtvé zbytky kvetoucích mechů z mé zahrádky. Bez ochranného polštáře vzduchu je mráz a kosmické paprsky okamžitě zabily a vysušily. Tichá černá vánice odkryla holou skálu. Rozpínající se vzduch vyrazil velké panoramatické okno mé vesmírné vily a ta ostatní brzy popraskala mrazem. Když jsem se o tom později radil s odborníky, vysvětlili mi, že ochranná vrstva zadržující kosmické záření má jinou roztažnost než obě povrchové vrstvy tvořené pancéřovým sklem. Říkali, že celá struktura je navržena na použití při normální teplotě, kterou atmosféra soukromých vesmíru bez potíží udržuje. Skla se sice dopravují při nulovém tlaku a teplotě blízké absolutní nule, ale po instalaci se zahřívají velmi pomalu, jak se postupně zahušťuje atmosféra. Při havárii došlo k příliš prudkému ochlazení.

Tehdy mi bylo jedno, proč okna popraskala. Myslel jsem si, že nějakých deset hodin do přiletu svého vysvoboditele vydržím snadno. Rozhodně jsem netušil, že za necelou hodinku se sklo ve všech zbylých oknech pokryje síť trhlín a tisíce úlomků nehučně vplují do místností vily. Bylo to příšerné. Skleněné dýky na mne útočily ze všech stran a já měl na sobě jen lehký skafandr. Bylo jich čím dál víc. Nakonec jsem před nimi zbaběle utekl do skříně. Vyřval jsem regály a vyhodil je ven i s šaty a nějakými starými krámy. Vmáčkł jsem se dovnitř a vydržel jsem tam víc než půl hodiny. Teprve tehdy utichly poslední nárazy. Slyšel jsem je dobře přes přilbu přitisknutou na plech dveří a při každém zaskřípání mi přelil mráz po zádech. Když se úlomky konečně usadily na podlaze, vylezl jsem ven. Vzal jsem si dvě láhve a vyplul s nimi na plošinu. Tam jsem se usadil na skálu daleko od své rezidence plné střepů ostrých jako žiletky.

Volání o pomoc jsem zrušil hned, jakmile se mi můj zachránce ohlásil. Nechal jsem jen počítač dál vysílat úsporný zaměřovací signál. Bude se mi hodit, až se jednou budu vracet. Dalo se čekat, že na lodi nebude místa nazbyt, proto jsem kromě kreditky všechny důležité věci nechal doma. Seděl jsem na skále a nostalgicky vzpomínal na den, kdy jsem se na asteroid nastěhoval. Byl to jen půlkiometrový balvan s plošinou, která vznikla hrubým odstřelem. Dostal jsem ho od Impéria, abych tu dožil. S ochrnutými nohama jsem už nemohl pořádně žít a pracovat nikde na Zemi ani na jiné planetě. Jako bývalý správce císařské mincovny jsem navíc podléhal přísným předpisům o utajování informací. Přidělili mi proto asteroid a gravitační generátor, abych si z penze mohl pomaloučku vybudovat soukromý vesmír

jako nějaký lidmi znechucený boháč. Netušili, že pn jednom z pokusů o loupež v mincovně se mi podařilo uloupenou aktivovanou minci schovat, takže jsem mohl Impériu tajně pouštět žilou. Nedostatkem prostředků jsem opravdu netrpěl. Používal jsem ji opatrně, abych se neprozradil, ale i tak mi dost pomohla.

Tenkrát jsem seděl zrovna tak. Karabinu záchranného lanka jsem zavakl do oka zapuštěného do kamene a vyhlížel nákladní loď s gravitačním generátorem a stavebnicí vily. Když se teď mech sloupł, najednou jsem zjistil, že oko tu zůstalo. Připoutal jsem se a pocítil hřejivou sympatii k tomu kusu železa, které tu na mě léta věrně čekalo. Vedle mě ležely obě láhve s kyslíkem. Protože jsem měl ve skafandru zásobu přibližně na dvacet hodin, vlastně jsem je nepotřeboval. Ale my v Pásu jsme už takoví. Byl jsem zvyklý se jistit, proto jsem i tentokrát nejdřív doplnil zásobu v hrbu a pak se napojil na první z nich. Netušil jsem, jak se mi to brzy bude hodit.

Jachta dosedla na skálu jako rudý^orel, jako majestátní ohnivý přízrak. Dveře v boku se otevřely. Povolil jsem lanko a přesně vypočteným odrazem paží jsem vystartoval k lodi. Vplul jsem do přechodové komory, odpojil lanko a počkal, až se dveře zavřou a rozsvítí zelená kontrolka tlakoměru. Pak jsem svlékl skafandr a upevnil ho do jednoho z prázdných úchyťů. Když jsem se otočil, vznášel se už v dalších dveřích usměvavý majitel jachty.

"Jmenuji se Mij Dragov," řekl. "Jsem hrozně rád, že jsem vám mohl pomoci."

"Antal Peckinpah," představil jsem se a vděčně stiskl nabízenou ruku. "Zachránil jste mi život."

"Nemluvte o tom," mávl rukou. "To přece byla má povinnost."

"Než vám pojišťovna zaplatí výdaje, bude to chvíli trvat. Naštěstí mám s sebou kreditku..."

"Pojďte se najíst," přerušil mě. "Skoro deset hodin sedím u řízení a za celou tu dobu jsem měl jenom kafe. Mám už hlad jako vlk."

Na to se nedalo nic nct. Ještě jednou jsem poděkoval a ručkoval za ním po držadlech na stěnách k bohatě prostřenému stolu. Podle barevných obalů jsem už z dálky poznal, že je zásoben tím nejdražším, co se v podmínkách téměř nulové gravitace dalo konzumovat.

"Doufám, že mi prominete dvě drobnosti," poznamenal po zeleninovém krému, když otevíral vaničku s kuřecími prsíčky na žampionech. "Nebudu zapínat generátor gravitace. Jsem na obchodní cestě, kterou bych chtěl až do poslední chvíle utajit Chápete, že?"

Přikývl jsem. Gravitační generátor produkoval pulzující pole, které se dalo snadno zaměřit. Vojenské lodi a pašeráci jej proto často ani nezapínali. Používali prastarý způsob, který spočíval v tom, že nejdřív letěli s rovnoměrným zrychlením na snížený výkon a pak zase dlouho brzdili. Mně nízká úroveň gravitace vyhovovala. Nebylo tolik znát, že mám ochrnuté nohy.

"A to druhé?" zeptal jsem se.

"Mám tu báječné víno přímo ze Země, ale kvůli beztlížnému stavu vám ho můžu nabídnout jenom ve hrušce," řekl a podal mi plastickou nádobku s dudlíkem.

"To přece vůbec nevádí," usmál jsem se, vzal od něj víno a ochutnal. Nejsem znalec, ale měl jsem pocit, že víno má podivnou natrpklou chuť.

Hned potom jsem ztratil vědomí.

Když jsem se probudil, seděl jsem připoutaný na kovové židli.

"Tak už jste se probral, to je dobře," poznamenal spokojeně Mij, který se rozvaloval v křesle přímo proti mně. Kabina vypadala divně. Kromě židle a křesla byla úplně prázdná. Připomínala spíš nákladovou buňku, scházelo tu jen slídivé oko kamery vnitřního okruhu.

"Co to má znamenat?" zeptal jsem se a zaškubal pouty.

"Hádejte," ušklíbl se. "Nikdo nežije věčně."

"Proč jste mě tedy zachraňoval? Kdybyste mě tam nechal, ušetřil byste si námahu."

"Ano," kývl. "Ale taky bych přišel o potěšení vidět vás umírat."

"Vy mě chcete zabít? Proč? Co jsem vám udělal?"

"To není přesné, já vás nechci zabít. Já vás chci vidět umírat."

Najednou mi to došlo. "Vy jste..." nedokončil jsem.

"Správně," přikývl. "Jsem hipodus."

Srdce mi na okamžik vynechalo. Mij patřil ke zvláštnímu druhu sadistů. Bavili se utrpením obětí, ale sami je nemučili. Dávali jim prý nějaké drogy, které člověka dohnaly k sebevraždě. Detaily jsem neznal, oficiální zprávy se tomuto tématu vyhýbaly a mě nikdy zvlášť nezajímalo. Ale věděl jsem dost, abych dostal strach.

"Tohle vám neprojde. Mám spoustu známých..."

"Já vím," přerušil mě. "Vím, že jste bývalý vysokoškolský profesor a policejní ostřelovač. Po úrazu rok léčení, pak dvanáct let v imperiální mincovně jako správce, nyní v důchodu."

"Jak jste se to dověděl?"

"Mám minci," usmál se a zamával mi před očima známou kartičkou, která pro prominenty Impéria nahrazovala kreditní kartu. Dalo se jí platit, ale navíc propůjčovala i schopnost pronikat do počítačových sítí. Její největší výhodou však byla na rozdíl od kreditní karty anonymita, možnost uniknout sledování.

"Kde jste ji vzal?"

"To vám může být jedno. Mám ji. Prostě je to tak. Díky ní mám přístup ke všem datům v počítačové síti, samozřejmě i k tajným. Vím o vás všechno. Znam i vaši krevní skupinu."

Pokrčil jsem rameny. Pouta mě příjemně tlačila. Zkusil jsem napnout svaly a uvolnit je. Řemínky z umělé hmoty se mi zařizly do kůže a... Byl to fantastický pocit. Zůstal jsem nechápavě zírat.

Mij se rozesmál. "Tak už víte, co vás čeká?"

Zavrtěl jsem hlavou, přestože jsem to začínal tušit.

"Ta droga se jmenuje hip. Hypeinverzní percepce nebo tak nějak. Dal jsem vám první dávku. Teď se pro vás na několik hodin všechny pocity změní na příjemné. Dokonce i bolest. Čím silnější, tím víc." V očích se mu zablýskalo a začal rychleji dýchat. Bylo vidět, že ho představa toho, co bude následovat, vzrušuje. "Za chvíli tomu přijdete na chuť. Já vám jenom trochu pomůžu pro začátek." Natáhl ruku a začal mi vytrhávat vlasy, pěkně jeden po druhém. Bylo to strašně příjemné. Pak sáhl do náprsní kapsy a ukázal mi krátký ostrý nožík. "Až budete zraiy, tak vám ten nůž půjčím. Teď byste jím nejspíš přefezal pouta, ale za dva nebo tři dny vás už bude zajímat jenom to, jak si nejvíc užít." Vrazil mi čepel do ruky. Byla krátká, nemohla mi vážně ublížit a rána, kterou způsobila, mi prohnala žilami další záchvěv lechtivého tepla. Najednou jsem zatoužil, aby bodl znovu. Oplzle se usmál, jako by mi četl myšlenky. Rozmáchl se a začal ze všech sil nožíkem sekát do mých paží. Chráptivě přitom funěl a na čele se mu zaperlil pot. "Tumáš, tumáš, jen si dej," křičel a lapal po dechu. Cítil jsem, jak mě drtí přívál rozkoše. Zavřel jsem oči a nechal se tím pocitem nést. Nemohl jsem už na nic myslet, jen jsem se podřídil proudu, který mě vlekl. Najednou rány ustaly. Otevřel jsem oči a viděl jsem, jak Mijovi klouže nůž z ochablé dlaně a snáší se na podlahu. Lapal po dechu a po kalhotách se mu rozlévala mokrá skvrna. "Přijdu zas," zasípěl a odkopl nožík do rohu kajuty. "Další dávku dostaneš večer. Nenechám tě vychladnout, neboj se." Otrel si rukávem zpoceně čelo a zamířil ke dveřím.

Omdlél jsem.

Když jsem se probрал, měl jsem oba rukávy nasáklé krví. Rány příjemně štípaly a já si uvědomil, že se těším na další mučení. Věděl jsem, že bych se měl stydět, ale já to prostě potřeboval. Jako vzduch. Pochopil jsem, co to je drogová závislost. Já to prostě musel mít. Naštěstí stačilo napnout svaly a řemínky se mi zařizly do kůže...

Ano... tak... ještě... a ještě víc...

Ale pořád to nestačilo. Bylo to málo. MÁLO! Nemohl jsem se dočkat, až se otevrou dveře a Mij mi podá nůž. Zmítal jsem se na židli, cloumal pouty a supěl blahem. Kdyby nebyla přišroubovaná k podlaze, určitě bych ji převrátil. Před očima se mi dělala modrá kola a v uších mi zalehlo. Měl jsem zavřené oči a tak jsem si ani nevšiml, kdy vešel.

"No vida!" zaslechl jsem jeho hlas. "Mám pocit, že jste si zvykl velmi rychle. Skoro mám chuť světit vám nůž už dnes."

"Ano, teď hned!" vykřikl jsem a vzepjal se v poutech.

"Dobře, tak hned," zasmál se nedočkavě. "Ale nejdřív další dávku." Přiložil mi k rameni injektor a já ucítil příjemné bodnutí. Pak mi vtiskl do ruky nožik a ustoupil někam dozadu.

Zvedl jsem čepel a obrátil ji proti sobě.

"To ne!" vykřikl. "Nejdřív nohy. Musíš mi chvíli vydržet, víš?"

"Na nohy nedosáhnu," namítl jsem a zacloumal řemeny.

"Ukaž," řekl. Sehnul se ke mně, povolil trochu jedno z pout a uvolnil mi pravou ruku. Věděl jsem, že jako šance k útěku to nestačí. Stál přitom pořád za mnou. Než bych se dostal z pout, přemohl by mě.

Přiložil jsem ostří na látku kalhot a rázně ji prořízl. To bylo ono!

"Ne tak prudce," ozvalo se mi těsně u ucha. Mij stál za mnou a díval se mi přes rameno. Neviděl jsem, co za mnou dělá, ale bylo to jasné i tak. "Jen zlehka," supěl za mnou. "Ať ti ten pocit dlouho vydrží. Nesmíš promarnit všechno najednou. Budu si tě hlídat, abys to nepřehnal. Ten před tebou se rozcvicoval pět dní. Pak už jsem ho nedokázal udržet. Ale stálo to za to! Držel jsem mu zrcadlo a on si sám vyřízl srdce. A tímhle nožíčkem to nebylo snadné! Musel pracovat vrstvu po vrstvě. Nejdřív kůže, pak to ostatní. Krvácel jako čuně, byl hrozně zesláblý, ale nevzdal to."

Mij mi funěl za uchem a já v rytmu jeho přerývaných vzdechů vyřezával do kůže pravého stehna složitý ornament. Příjemně to štípalo. Čas od času jsem musel setřít krev, abych dobře viděl na vzor. Řezal jsem opatrně a mělce, přesně jak si Mij přál, ale bez krve by se mu to jistě nelíbilo. Proto jsem občas přitlačil a pak vtíral kapky krve do mělkých ran, aby vynikly. Když jsem uslyšel jeho zachroptění, řal jsem jednou prudce vši silou, chvíli nato mi vykroutil nůž z ruky.

"Tak zase zítra ráno," zasípěl. Odhodil nůž daleko stranou, zatahal za pouta, zběžně je zkontroloval a odpotácel se pryč. Zabouchl za seboifilveře, ani se neohlédl.

Chvilí jsem čekal a poslouchal. Nic jsem neslyšel. Jachta byla jako mrtvá. Byl nejvyšší čas pokusit se o útěk. Ve chvíli, kdy se Mij přestal kontrolovat, jsem jednou sekl po řemenu, který mě poutal k židli. Jen jednou, abych neupoutal jeho pozornost. Jen jeden řemínek! Bude to stačit?

Nadechl jsem se a zabral. Uvědomoval jsem si, že Mij ví, že jsem invalida s ochrnutými nohama. Doufal jsem ale, že netuší, jakou sílu mám v rukou, které pro mě musely obstarat všechnu práci. Napjal jsem svaly, až mi z ran na rukou začala vystupovat krev. Bylo to příjemné. Musel jsem bojovat s přáním zůstat tu a vychutnat si zvrácenou rozkoš umírání až do konce. Věděl jsem, že se mi pokus o osvobození musí podařit hned napoprvé. Brzy už bych mohl být příliš slabý;

Měl jsem pocit, že pod židli něco zapraskalo. Chvilku jsem si odpočinul a zkusil jsem to znovu. Krev mi bušila ve spáncích, před očima mi zavířila barevná kola, přestal jsem na chvíli vidět, ale najednou pouta povolila, já vyletěl vzhůru a pak se pomalu snesl na podlahu. Podařilo se. Odtrhl jsem se od židle.

Opatrně jsem se převrátil na stranu. A znovu. Převaloval jsem se po podlaze kajuty, až jsem se dostal k noži. Pro Zemáka by to nebylo snadné, protože jsem se v nízké gravitaci každou chvíli vzněsl, ale já byl na podobné podmínky zvyklý. Za pár minut jsem nahmátl nůž a o chvilku později jsem měl ruce i nohy volné, i když nohy jsem vlastně k ničemu nepotřeboval.

Věděl jsem, že nemám naději překvapit Mije v pilotní kabině. Byl silnější než já a palubní mozek by ho varoval včas. Měl jsem jen jednu zoufalou možnost. Proniknout do vzduchového závěru a pokusit se o útěk ve skafandru. Doufal jsem, že kajuta, ve které jsem právě stál, je někde poblíž strojovny na samém konci lodi, tedy blízko přechodové komory. I tak to byla téměř jistá sebevražda. V nejlepším případě bych na tom byl skoro jako před tím, než mě "zachránil." Přesto jsem si řekl, že něco zkusit musím. Ještě pár hodin a ztratil bych i poslední zbytky vůle. Několikrát jsem se zhluboka nadechl, soustředil se a pak jsem rozrazil dveře kajuty.

Dveře přechodové komory byly přímo naproti. Tedy... ne přesně naproti, ale jen nějakých pět metrů vpravo.

Odrasil jsem se, přeplul chodbu a povolil kolo na dveřích. Koutkem oka jsem viděl, že se za mnou otočila jedna z kamer

v chodbě, ale já byl rychlejší. Ruční ovládání se stejně nedalo elektronicky zablokovat. Ještě pár nacvičených pohybů a byl jsem uvnitř. Zabouchl jsem za sebou vnitřní dveře a odjistil páky poklopu ve vnějším plášti. Kamera v komoře zvědavě sledovala každý můj pohyb, ale já neztrácel čas. Nasoukal jsem se do svého skafandru a v duchu jsem si blahopřál, že jsem až do poslední chvíle dýchal kyslík z vnějších lahví a nezapomněl doplnit zásobník. Teď se mi plný hrb hodil. Z výklenku, kde byl uložen Mijův skafandr, jsem si vzal jeho raketovou pistoli a zahákl ji na opasek vedle své do prázdné karabinky po pojistném lanku. Sklo jeho přílby jsem rozbil jediným úderem záložní lahve. Z držáku na stěně jsem vytáhl roli signální fólie, strčil ji do podpažní kapsy a pak už zbývalo jen otočit kolem vnějších dveří. Na odčerpání atmosféry jsem čekat nemínil.

Tlak vzduchu mě vymrštil ven a já zjistil, že už nejsme v Pásu. Vlevo nade mnou zářila jakási obrovská planeta. Podle barvy to byl Mars. I když jsem tušil, že Mijova jachta je skvělý stroj, tohle jsem nečekal. Nebo jsem byl v bezvědomí mnohem déle, než bych předpokládal?

Zatímco jsem o tom přemýšlel, planeta se přemístila dolů a pak dozadu za mne. Při opuštění jachty jsem samozřejmě získal i nějakou rotaci. Nejdřív jsem musel stabilizovat svou polohu, ale nesměl jsem spustit jachtu z očí. Musel jsem se připravit na útok. Na okamžik mě napadlo, že jsem se s ním měl pustit do boje spis na palubě jachty než ve volném vesmíru. Pokud by se Mij rozhodl mě zabít a začal po mně střílet z proti meteorického děla, neměl bych šanci. Zaměřovači elektronika byla tak rychlá, že bych nedokázal realizovat žádný úhybný manévry.

Ale co tedy udělá? Nemůže mě nechat jen tak poletovat vesmírem a křičet o pomoc. Tak blízko Marsu bych se jí mohl opravdu dovolat. Musí mě dostat zpět rta palubu nebo zabít. Ven zatím nemohl. Byla tu ale možnost chytit mě manipulátorem. Doufal jsem, že tahle varianta se mu bude zamlouvat nejvíc.

Zahlédl jsem krátký záblesk, když zapnul manévrovací trysky. Jachta se pomalu otočila směrem ke mně a s dalším zablesknutím se zastavila. Krátce potom se dala rozvážně do pohybu. Nehýbal jsem se. Nouzový vysílač jsem zatím nezapínal. Mij u mě bude stejně první. Dělal jsem mrtvého. Nemusel jsem čekat dlouho.

Klepeto manipulátoru se natáhlo ke mně a pevně mě stisklo. Kovová paže mě plynulým pohybem přitáhla k boku lodi, kde se rýsoval obrys dveří.

Teď přišla moje chvíle!

Záložní láhev s kyslíkem jsem už držel připravenou v levé ruce a raketovou pistoli v druhé. Otevřel jsem kohout a namířil proud kyslíku asi půl metru nad dveře. Výš jsem nedosáhl, ale nebylo to nutné. Tam, nad stropem přechodové komory, tvořil plášť současně stěnu chodby. U většiny lodí tudy vedly i důležité přívody klimatizace a kabelové svazky, ale toho jsem si při útěku nestačil všimnout. Naštěstí jsem zcela určitě věděl, že v této výši se dá prorazit otvor přímo do spojovací chodby.

Proud plynu olízl ocelový plášť a já do toho místa vystřelil z raketové pistole. Kdyby mě manipulátor nedržel tak pevně, odlétl bych hned stranou. Takhle jsem mohl pozorovat, jak ocel chytla plamenem. Na kov se rozzářila nepravidelná skvrna velká asi jako lidská hlava. Svítala víc a víc. *Začaly* z ní odletovat jiskry jako z vánočních prskavek, s kterými jsem si hrál jako dítě. Pistoli jsem zahákl do karabiny u pasu. Už jsem ji nepotřeboval. Jen jsem se snažil mířit kohoutem záložní lahve přímo do středu zářící plochy. Žhavá ocel ubývala a měkla. V jejím středu se začal zvedat puchýř velký jako pěst. Natáhl jsem se ještě o centimetr hlíz a doufal, že Mij nenajde náhradní přílbu včas. Do přechodové komory měl jen pár kroků. Pokud mě bude chtít vtáhnout dovnitř, pravděpodobně se mi pokusí přes látku skafandru nastřelit nějakou uspávací injekci dřív, než uvolní sevření čelistí manipulátoru. V té chvíli jsem uviděl, že vedle dveří zablikala kontrolka. Mij už byl uvnitř a hermetizoval komoru. Vytáhl jsem znovu pistoli a střílel přímo do puchýře. Znovu a znovu. Až konečně ve chvíli, kdy kontrolka změnila barvu a oznámila tím, že v komoře je dosaženo vakua a vnější dveře se začínají otvírat, puchýř praskl. Otvorem o průměru asi dvacet centimetrů vyrazil vzduch. Přes čelisti manipulátoru jsem ucítil, jak se loď zachvěla. Z díry v plášti vyvěral mohutný zespodu osvětlený gejzír a chrlíl

nějaké drobné předměty. Na jeho okraji se hravě třepotal plamen šlehající z elektrické instalace. Uzavřel jsem kohout lahve a zavěsil ji k pasu. Přestože unik atmosféry z lodi byla úchvatná podívaná, mnohem víc mě zajímaly dveře vzduchového uzávěru přímo přede mnou. Nekonečně pomalu, jak se mi zdálo, se daly do pohybu. Po jejich okraji se objevila vlasová mezera, kterou se ven dralo světlo z přechodové komory. Přiložil jsem pistoli ke škvíře zhruba ve výši hrudníku a čekal, až se pootevře víc. Srdce mi prudce bušilo a do očí mi tekla pot, ale byl jsem si jist, že vhodný okamžik nepropasí. Věděl jsem, že Mij v komoře oddělené dveřmi od chodby zatím netuší, co se děje. Oslněný světlem uvnitř neuvídí trysku včas a náraz plynů mu pochroumá žebra nebo dokonce protrhne skafandr.

Ve chvíli, kdy už jsem málem stiskl spoušť, světlo zhaslo. Zkrat způsobený požárem kabelového svazku konečně vyřadil pojistky. Dveře se zastavily. Myslel jsem, že je otevře ručně, ale rozhodl se jinak.

Dveře se znovu zachvěly a začaly se vracet. Protože byly mechanicky spřažené s vnitřními, musel je nejdřív zavřít, aby se mohl vrátit dovnitř, znovu zapnout pojistky, odhodit mě manipulátorem a pak odprásknout proti meteorickým dělem. Na to jsem rozhodně nemínil čekat. Vystřelil jsem do kloubu manipulátoru. Sevření povolilo. Rozevřel jsem čelisti a vyprostil se. Jedna se ulomila. Vrazil jsem ji jako klín do zavírací se mezery dveří a vypálil proti nim. Náraz mě odhodil od jachty. Překážka ve dveřích Mije zase chvilku zdrží. Bude je muset otevřít, odstranit čelist a pak znovu zavřít. Ručně to jde dost pomalu. Pak nahodí pojistky, zasedne k zaměřovači... a to už musím být dost daleko, abych pro něj nebyl snadným terčem.

Několik drahocenných sekund jsem obětoval na to, abych se přesně podle předpisů obrátil nohama k cíli. Nevěděl jsem, kterým směrem kolem Marsu obíháme a času nebylo nazbyt. Musel mi stačit sestup na nižší oběžnou dráhu, kam mě jachta kvůli hospodaření palivem nebude moci následovat. Hlavně rychle, abych byl dost daleko, než Mij začne střílet. Jakmile se mi narudlý kotouč pod nohama uklidnil, zapnul jsem sponu podpažní kapsy, sepal ruce s pistolí nad hlavou a stiskl spoušť. Náplň vydržela asi minutu. Když modravý plamen kyslíkometanové směsi dohořel, odhodil jsem Mijovu pistoli a vytáhl svou. Zápěstí mě bolela námahou, ale injekce drogy ještě účinkovala. Nebo to byl pud sebezáchovy? Jednu nebo dvě sekundy jsem věnoval odhadu směru, kterým obíhám kolem Marsu. Znovu jsem poopravil polohu a vypálil. Do rukou se mi opřela síla, která mě nesla pryč od jachty zdánlivě nesmyslně do černé dálky vesmíru. Pokud jsem správně odhadl směr, brzdil jsem. Když po necelých dvou minutách dohořela náplň, odhodil jsem i druhou pistoli. V duchu jsem jásal. Stále ještě jsem žil a to vypadalo nadějně. Rozepnul jsem sponu podpažní kapsy a vytáhl roli signální fólie. Odmotal jsem asi tři metry nezníčitelně pokovené stuhy, protáhl mezi nohama, provlékl pod pažemi za zády kolem hrbu a neuměle uvázal na prsou na velký uzel. Roličku jsem přitiskl k sobě. Ještě nebyl čas ji rozvinout. Od mých zachránců mě dělila mnohem větší vzdálenost než od rudého jestřába kdesi nad hlavou. Mimoděk mě napadla hřejivá myšlenka, že atmosféra Marsu je chudá na kyslík. Ze bych při troše štěstí nemusel uhořet, že se zabiju pádem. Poručil jsem duši Bohu a usnul vyčerpaním.

Vzbudil mě příšerný náraz. Fólie se mi vytrhla z ruky, rozbila se a vlála za mnou jako stříbrný otazník. Kroutila se a mrskala jako had. Vztekla cloumala mou tělesnou schránkou a já pochopil, proč se stuhové padáky používají jen pro skutečně nerozbitné zásilky. Čelem jsem bušil do přílby. Bolelo to a byla mi strašná zima. Droga už neúčinkovala. Bylo mi mizerně. Postupně jsem si uvědomoval další ohniska bolesti. Paže a nohy pálily jako oheň. Nevěděl jsem, kolik kilometrů budu padat a kam mě zanesou vzdušné víry, ale nedalo se to vydržet. Přestože mi pošukávání stuhy všemožně bránilo, podařilo se mi dosáhnout na ovládání lékařičky. Stiskl jsem dvakrát tlačítko a jehla mi pod kůži vsadila koňskou dávku syntetického morfia. Podíval jsem se dolů. Mars se pode mnou zmítal v divokých křečích a blížil se rychleji, než mi bylo milé. Začal jsem se nahlas modlit.

"Probud'te se, Antale," uslyšel jsem tichý, ale důrazný hlas. Otevřel jsem oči. Ležel jsem v nemocnici. V dobré nemocnici.

Zřejmě našli v kapse skafandru mou kreditní kartu. Čisté bílé stěny, oslnivě bílý strop, jako ruka tlustý kabel počítačového monitorovacího systému, který mizel kdesi pod postelí. Zkusil jsem pohnout rukama. Šlo to, nic mě nebolelo.

Matně jsem si vzpomínal na ustarané tváře lékařů, kteří se nade mnou skláněli, když jsem se někdy na okamžik probral z umělého bezvědomí. V paměti se mi vynořovala podivná slova zbavená smyslu a souvislosti. "Popáleniny na padesáti procentech plochy těla... zlomeniny obou nohou... míchu už někdo operoval... když přežije, máš u mě pivo... kyslík, rychle kyslík..."

Po pravdě řečeno jsem si vůbec nepamatoval, co se mnou dělali, ale cítil jsem se dobře. Vzpomněl jsem si, jak jsem padal do oranžové pustiny a stuha uvázaná kolem těla ze mě vytřásala duši. Jasně se mi vybavilo, že jsem si byl jist tím, že se blíží konec. Naštěstí to dopadlo jinak. Žil jsem. Zhluboka jsem se nadechl a cítil jsem, jak se plíce plní vzduchem, jak mi bije srdce a svaly jsou nabitě energií. Doktoři na Marsu nebyli žádné dvojky. Trochu jsem se nadzvedl. Vedle postele dokonce připravili invalidní vozík. Abych se k němu dostal, musel jsem překonat kromě gravitace ještě jednu překážku. Na kraji lůžka seděl asi pětaticetiletý muž. Měl prošedivělé spánky a pronikavý pohled. Lékař to nebyl. Obkle na něm seděl jako uniforma.

"Kdo jste?" zeptal jsem se.

"Kapitán Jim GateS, Marsopol," představil se a mávl mi před očima služebním průkazem. "Primář po dnešní kontrole prohlásil vaše léčení za ukončené. Ale než se mi ztratíte někde ve městě nebo ve vesmíru, rád bych s vámi mluvil."

"Mluvíte se mnou," odsekl jsem, odhodil přikrývku a začal se zvedat. Okamžitě přiskočil, zvedl mě z postele a hodil na sedadlo vozíku jako pytel.

"Děkuju," zahučel jsem. Nemám rád soucit, ale tohle bylo až urážlivé. Ve vesmíru jsem si zvykl na samostatnost a nebýt gravitace, dovedl bych si zjednat respekt i tady.

"Spadl jste nám z ničeho nic na hlavu," řekl. "Udělal jste to šikovně a měl jste kliku." Stál vedle mého pojízdného křesla a pozoroval, jak si prohlížím ovládání. "Vsadil bych se, že jste se krátce před tím setkal s Mijem Dragovem," pokračoval.

Překvapeně jsem zvedl hlavu.

"Takže ano," usmál se.

"A i kdyby," vzepřel jsem se. "Proč to zajímá vás? Co o mně víte? Co víte o Dragovovi? O vesmírné katastrofě by se přece měl zajímat Koskom a možná ještě moje pojišťovna. Proč mě do života vítá policie?"

"Protože Dragov je pašerák. Ale nezajímá ho žádná rychlovka, tráva nebo permík, to se sem nevyplácí vozit. Ví, že je to něco většího a že je v tom až po uši. Už dva roky se ho mamě snažím dostat."

"Asi na něj nestačíte."

Gatesovi se zablesklo v očích. "Můžu ho nachytat na maličkostech, ale to není ono. Já ho chci usvědčit jako vraha. Je to ministerský rada na penzi, má minci. A současně to je feťák, který pašuje hip. Díky minci nám přes počítačovou síť vidí do karet a těžko se dá sledovat. Vlastně se vůbec sledovat nedá. Jako kurýr je ideální. Kdybych ho zlikvidoval, přerušil bych cestu drogy ze Země k nám v tom nejdůležitějším článku. Ale nemůžu. Nemám důkazy. Zatím jsem u něj našel jenom drobký do lékárníčky. Množství pro vlastní potřebu, víte? Tím ho na křeslo neposadím."

"Já vám s tím pomáhat nebudu," zavrčel jsem.

"Ale budete," sladce se usmál Gates. "Víte, že když vás dávali dohromady, někdo se přes MBBS hrozně zajímal, jak to s vámi vypadá?"

"To od něj bylo hezké, ne?"

"Jistě. A pak se dost nešikovně naboural do sítě. Ale povedlo se mu to. Vyřadil hlavní nemocniční počítač. V celé budově vypadl proud a doktoři si zoufali. Malém jste jim zůstal na stole."

"Myslíte, že to byl Dragov osobně?"

"Řekl bych, že ano. Je to šílenec. Sadista. Jednou jsem mu pro podezření z vraždy prohledával jachtu a našel jsem tam zaschlé stopy krve."

Prudce jsem zvedl hlavu. "A proč jste ho nezatkli?"

"Tvrdil, že se pořezal. Nic jsme mu nedokázali. Byla to stejná krevní skupina, jakou má on, a po několika dnech se to už o moc přesněji zjistit nedá."

"Tak proto jste věděl..."

"Ano," kývl. "Když jsme dostali hlášení o vašich podivných zraněních, ověřil jsem si vaši krevní skupinu."

"A?" zeptal jsem se, přestože jsem už znal odpověď.

"Souhlasila," pokrčil rameny policista.

"Takže vy ho vlastně ani nechcete chytit, že?" zeptal jsem se po chvíli. Zamračený Gates se mi začínal líbit.

"Máte v Pásu známé," uhnul přímé odpovědi. "Nějací Bergmannovi. Bratr a sestra. Poptávali se po vás."

"Jak se to dověděli?"

"Byla o vás zmínka ve zprávách. Zvlášť on o vás mluvil moc hezky. Podle toho, co říkal, bych věřil, že mě pochopíte."

Zašklebil jsem se. "Těžko."

"Musím rozbít cestu hipu ze Země na Mars a dál do Pásu. Tady se to svinstvo zatím ještě nedá vyrábět. Dragov je jako přepravce perfektní. Musím ho dostat. Je to klíčový článek řetězu."

"Už jsem říkal, že mám svých starostí dost."

"Víte, jak se prý ještě dnes loví lvi?" zeptal se, ale nečekal na odpověď. "Ke stromu se uváže ovce a lovec se schová někde blízko. Lev uslyší bečení, přijde blbl, a to je jeho konec."

"Co tím chcete říct?"

"Nic," sladce se usmál Gates. "Zprávu o vašem propuštění z nemocnice jsem samozřejmě zanesl do počítače pod heslem. Postupoval jsem přesně podle předpisů. Nic jsem nezanedbal. Ale víte, jak rád si Dragov hraje s mincí..."

Chvilí bylo Ucho.

"Poskytneme vám samozřejmě policejní ochranu, pokud o ni požádáte."

"Policejní ochranu," usklíbl jsem se. "Kdybych měl svou karabinu, ohlídl bych se sám. A lip."

"Myslíte tuhle?" zeptal se a podal mi kufřík. Otevřel jsem ho a uvnitř se v sytě modrém molitanovém lůžku zaleskly důvěrně známé černé obrysy.

"Kde jste ji sebral?" zeptal jsem se překvapeně.

"Ta dáma, Marta Bergmannová, vzbouřila celý Mars. Ukázali jsme vás ve zprávách a žádali pomoc při identifikaci. Na první pokus se nikdo neozval, ale hned po opakování nám zavolala..."

"Chcete říct, že jste nenašli mou kreditku?" zeptal jsem se.

"V kapsách skafandru jste nic neměl, možná vám vypadla při dopadu."

"Nejspíš ano," připustil jsem. "Ale kdo tedy platí..."

"Všechno zařídila paní Bergmannová. Zaplatila nemocnici a ujistila se, že dostanete tu nejlepší péči. Pak se pustila do nás. Telefonovala starostovi a ještě asi dvacet významným lidem v Pásu. Když se dostala až ke mně, už jsem měl na stole písemný rozkaz k průzkumnému letu. Moc hezky jsme si popovídali a přitom mě požádala, abych vám z asteroidu přivezl tuhle hračku. Tvrdila, že ji najdeme v zásuvce pod řídicím pultem, a měla pravdu."

Najednou jsem nevěděl, co říct. Marta pro mě musela obětovat většinu svých úspor. Dojatě jsem pohlídl hlaveň pušky, přejel prsty po závěru a hladkém ořechovém dřevě pažbičky. Šest zářezů, které znamenaly šest mrtvých teroristů, mi proběhlo pod prsty. Byla to moje puška, která mi vždy věrně sloužila. Najednou jsem cítil, jak se mi do žil vlevá oheň, jak se nervy začínají nedočkavě chvět. Byl jsem znovu mladý a plný energie.

"Odvezte mě ke stromu," řekl jsem.

Bouda stála uprostřed nekonečné kaktusové plantáže. Měla jen tři okna, která se nedala otevírat, a hermetické dveře podobné vzduchovému uzávěru kosmické lodi. Pohled z oken byl deprimující. Oranžová poušť s nažloutlými kaktusy.

"Předpokládám, že přijede džípem, ale ne moc blízko," řekl Gates, když jsem mu předvedl, že s puškou dovedu zacházet. "Poslední metry půjde pěšky. Bude se krýt za kaktusy," vysvětloval.

"Nebo nepřijde," doplnil jsem ho.

"Nejspíš to zkusí ráno. Nejmenší okno vede na východ. Vycházející slunce vás oslní a on bude ve výhodě."

Uvažoval jsem stejně. Každé ráno jsem si vzpomněl na Gatesova slova a opatrně nakoukl jedním okem do okénka. Teprve pak jsem

se vysoukal z postele, přesunul na vozík a přešel přes místnost ke skříní s potravinovými koncentráty. Byly to tuby, které jsem důvěrně znal z cest v Pásu. Kuželovitá cisterna s vodou, která stála na třech vysokých nohách za boudou, měla průměr jenom metr a výšku necelé dva. Abych vystačil s vodou a s jednou náplní chemického záchodku, i když to byl ten největší typ, kam jste mohli hodit i mrtvolu menšího psa, musel jsem se živit nechutnými vysoce kalorickými kosmáckými kasičkami. V boudě ostatně nebyla elektřina.

Nudil jsem se. Každé ráno jsem zvedl telefon a ohlásil jsem Gatesovi, že není nic nového. Drkotal jsem přitom zuby, protože mi byla zima. Odpoledne jsem se zase koupal v potu. Na střeše sice byl talíř družicové antény a placka sluneční baterie, ale jen kvůli telefonu. Tím přepych končil. Žádná televize, žádná klimatizace. Gates mi vysvětlil, že bouda slouží jako úkryt pro farmáře. Slizeň kaktusů probíhá právě v období písečných bouří a ty jdou za sebou tak rychle, že by se nevyplatilo vracet se na nejbližší základnu.

Mrzelo mě, že si farmáři nepotrpí na pohodlí. V noci jsem se klepal zimou ave dne umíral vedrem. Nenapadlo mě vzít si s sebou rádio nebo televizi. Neměl jsem co číst. Nakonec jsem byl rád, když jsem mohl ráno zvednout sluchátko a čtvrthodinku klábosit s Gatesem. Občas mi vyřizoval pozdrav od paní Bergmannové.

Jednou jsem zkusil vyjet ven a kola se okamžitě zabořila do šterku. Musel jsem slézt, vyhrabat vozík, vystrkat ho zpátky do dveří a doplazít se za ním. Bylo to příšerné, protože jsem pochopil, že tu jsem skutečně bezmocným vězněm. Z mého neúspěchu navíc vyplýval ještě další problém, na který jsem zatím nechtěl myslet.

Když jsem se jednoho rána probudil s pocitem, že jsem zahlédl za východním oknem nějaký pohyb, málem jsem vykřikl radostí. Škvírou mezi žaluziemi jsem vyhlédl ven. Jedem z kaktusů mi připadal větší a měl širší stín. Nebyl jsem si jist. Slunce mi svítilo přímo do očí. Možná se mi to jen zdálo.

Zvedl jsem sluchátko telefonu. Byl hluchý. Spokojeně jsem se usmál a prohrábl si husté stniště na bradě. Konečně přišla má chvíle.

Opatrně jsem odstrčil vozík a sklouzl z postele. Vytáhl jsem kufřík, otevřel ho a rychlými účelnými pohyby sestavil pušku. Uslyšel jsem hlasité zasyčení. Zvedl jsem hlavu. Vedle okna zel v kovové stěně otvor ráže čtyři milimetry. Můj střílel ručním dvanáctiranným laserem. Podle hladce seříznutých okrajů díry jsem odhadl, že už je poměrně blízko. Sejmul jsem dlouhou hlaveň a položil ji na postel. Pro boj v místnosti bude krátká karabina vhodnější. Dalším zásahem rozbil Mij rám okna. Protože sklo bylo mírně vypouklé, vysypaly se střepy ven.

Vzepřel jsem se levou rukou, vyhlédl přes okraj rámu a vypálil dvě rány rychle za sebou. Jeden z kaktusů se rozletěl na kusy a já uslyšel, jak někdo obíhá boudu. Mijovy boty ve šterku zřetelně skřípaly, neschoval se. Teď už na tom nezáleželo.

Další rány proděravěly zadní stěnu asi dvacet centimetrů nad zemí. Mij nebyl hloupý. Věděl, že nemohu stát, a došel k závěru, že nejspíš ležím na podlaze. Pátým výstřelem zasáhl nohu stolu. Plastiková tyčka se rozprskla na kusy, stůl se zachvěl a převrátil. Deska dopadla na podlahu těžce, až to zadunělo. Krátce jsem vykřikl. Slyšet jsem, jak se kroky venku zastavily. Váhal. Krčil jsem se v koutě s karabinou připravenou k palbě. Nehýbal jsem se a nedýchal.

Pak jsem znovu uslyšel, jak se pohnul. Došel ke dveřím, chvíli poslouchal, pak je prudce rozrazil a skočil dovnitř. První ranou jsem ho zasáhl do levého ramene. Venku bylo světlo a uvnitř skoro tma, takže mě v prvním okamžiku neviděl, ale náraz zleva a hluk výstřelu mu pověděl, kde mě hledat. Nejspíš si ani nestačil uvědomit bolest, ale už se točil za zvukem a laser v jeho ruce přetáhl ohnivou nití celou místnost. Vypálil jsem znovu. Střílel jsem tak rychle, jak se jen stačil vracet závěr. Tentokrát jsem ho minul, ale další střela mu projela pravou paží. Rána mu strhla ruku dolů a paprsek z jeho zbraně zasyčel na podlaze těsně přede mnou. Zásah přímo do srdce ho odhodil dozadu. Stačil ještě vystřelit, ale byla to už jen ozvěna zamýšleného pohybu a ohnivá hvězdička zazářila neškodně na zdi až u stropu. Zůstal ležet v koutě a laserová pistole mu vypadla z křečovitě rozevřených prstů.

Doplazil jsem se k němu a mávl mu rukou před široce rozevřenými očima. Zornice nereagovaly. Byl mrtvý. Vrátil jsem se zpět k posteli, položil na ni karabinu a přitáhl si vozík. Vysoukal jsem se

na sedadlo a začal rozebírat a ukládat do kufříku jednotlivé díly pušky. Souboj jsem vyhrál, ale teď došlo na věc, která mě trápila ode dne, kdy jsem s vozíkem zapadl do šterku přede dveřmi.

Při pomýšlení na odpolední vedra se mi zvedl žaludek. Bylo tu jediné řešení. Vzal jsem kbelík na odpadky a popojel k Mijovu tělu. Když jsem šel večer spát, měl jsem na dlaních puchýře od rukojeti chemického záchodku a úplně ztupený nůž. Spal jsem po té námaze jako zabítý.

Druhý den ráno přijel Gates. "Včera jste se neozval," poznamenal lakonicky. Prohlédl si díry ve stěnách a se střechy snesl anténu s prostřeleným konvertorem. Vypadal, že se na něco chce zeptat, ale zdálo se, že neví, jak na to.

"Až sem pojedete příště, chtělo by to vyměnit náplň," napověděl jsem mu a kývl přitom hlavou k závěsu, za nímž se skrýval chemický záchodek.

Policista zbledl a polkl nasucho.

"Rád bych se vrátil domů," připomněl jsem mu. "Myslím, že už nikdo nepřijde. Čekal bych tu zbytečně."

"Jistě," přikývl a zašilhal směrem k závěsu. "Nikdo už nepřijde," opakoval.

"Určitě ne."

"Marta bude ráda, že jste v pořádku," poznamenal pomalu, jako by se probouzel ze sna.

Vida, tak už Marta a ne paní Bergmannová, pomyslel jsem si pobaveně a podal mu kufřík, v němž odpočívala puška se sedmi zářezy na pažbě. Vzal ještě můj vozík a tašku a odnesl je do džípu.

Když se vrátil pro mě, zastavil se nad velkou hnědou skvrnou, která zdobila podlahu z lisované kaktusoviny. Sledoval jsem jeho pohled. Krev se vsákla do materiálu.

"Pořezal jsem se," vysvětlil jsem. "Můžete si udělat test na krevní skupinu."

Usmál se jako člověk, který slyší dobrý vtíp podruhé. Pak mě vzal do ráruče a odnesl do džípu. Tentokrát mi to nevadilo. Držel mě jemně as úctou, jako by nesl starý vzácný porcelán.

ilustroval Petr Utěšil